

**INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ȘI PROIECTĂRI
ÎN DOMENIUL AMENAJĂRII TERITORIULUI, URBANISMULUI
ȘI ARHITECTURII, CU FUNCȚII TERITORIALE**

“ U R B A N P R O I E C T “

MD-2012, Chișinău, str. Constantin Tănase, 9, tel (022) 24-21-64

Licență seria A MMII nr. 026517

Obiect nr. **15878**

**PLAN URBANISTIC GENERAL
AL ORAȘULUI DONDUȘENI**

**Volumul I
MEMORIU GENERAL**

Director general	Iu. Povar
Inginer-șef INCP "Urbanproiect"	V. Carlov
Director DAT și U	L. Mămăligă
Arhitect-șef proiecte Manager proiecte	S. Vorobiova

or. Chișinău 2018

Borderou materiale

A. Piese desenate		
1.	Încadrarea în teritoriu. Plan de situație.	Sc. 1:25 000
2.	Situația existentă. Zonificarea teritoriului.	Sc. 1:5 000
3.	Analiza hidrogeotehnică.	Sc. 1:10 000
4.	Situația existentă. Disfuncționalități și priorități.	Sc. 1:10 000
5.	Reglementări. Zonificarea teritoriului.	Sc. 1:5 000
6.	Reglementări. Căi de comunicații și transport. Rețeaua de străzi și drumuri.	Sc. 1:10 000
7.	Reglementări. Căi de comunicații și transport. Schema de circulație a transportului public.	Sc. 1:10 000
8.	Reglementări. Alimentare cu apă.	Sc. 1: 10 000
9.	Reglementări. Canalizare.	Sc. 1: 10 000
10.	Reglementări. Alimentare cu gaze naturale.	Sc. 1: 10 000
11.	Reglementări. Alimentare cu energie electrică.	Sc. 1:10 000
12.	Schița de amenajare a zonei Centru și a zonei de odihna	Sc. 1:2 000
13.	Reglementări. Circulația terenurilor.	Sc. 1:20 000
14.	Reglementări. Zone industriale (unități economice).	Sc. 1:10 000
15.	Reglementări. Protecția civilă. Situații. excepționale	Sc. 1:10 000
16.	Situația existentă . Protecția mediului. Restricții sanitare și ecologice.	Sc. 1:5 000
17.	Reglementări. Protecția mediului. Restricții sanitare și ecologice.	Sc. 1:5 000
B. Piese scrise		
1.	Memoriu general	Volumul I
2.	Regulament local de urbanism	Volumul II
3.	Memoriu de sinteză	Volumul III
C. Versiunea electronică		

Conținut

		Pag.
1.	Introducere.	5
2.	Cadrul natural.	7
3.	Divizarea teritoriului or. Dondușeni după condițiile geotehnice (aprecierea favorabilității terenurilor pentru construcție).	8
4.	Potențialul economic.	8
	4.1. Caracterizarea situației existente.	8
	4.2. Prognoza potențialului economic.	10
5.	Populația.	14
	5.1. Situația existentă.	14
	5.2. Calculul numărului populației pentru perspectivă.	16
6.	Fondul locativ.	18
	6.1. Situația existentă.	18
	6.2. Prognoza fondului locativ.	20
7.	Dezvoltarea infrastructurii sociale.	24
	7.1. Autoritățile Administrației publice locale de nivelul I și II și serviciile descentralizate și desconcentrate de stat.	24
	7.2. Instituții de educație.	25
	7.3. Obiective ocrotirea sănătății.	26
	7.4. Obiective cultură, sport și agrement.	27
	7.5. Obiective comerț, alimentație publică și deservire comunală.	29
8.	Soluții de planificare spațială și arhitecturală.	33
9.	Organizarea complexului industrial.	37
	10.1. Analiza situației existente.	37
	10.2. Soluții urbanistice.	38
10.	Căi de comunicații și transport.	54
	11.1. Situația existentă.	54
	11.2. Propuneri de proiect.	60
11.	Alimentare cu apă potabilă.	70
	11.1. Situația existentă.	70
	11.2. Propuneri de proiect.	70
12.	Rețeaua de canalizare menajeră..	73
	12.1. Situația existentă.	73
	12.2. Propuneri de proiect.	75
13.	Salubritatea teritoriului.	78
	13.1. Situația existentă.	78
	13.2. Propuneri de proiect.	78
14.	Alimentare cu gaze naturale.	81
	14.1. Situația existentă.	81
	14.2. Propuneri de proiect.	81
15.	Alimentare cu energie termică.	84
	15.1. Analiza situației existente.	84
	15.2. Propuneri de proiect.	84
16.	Telefonia	84
17.	Alimentare cu energie electrică.	86
	17.1. Sarcina electrică.	86
	17.2. Schema de alimentare cu energie electrică.	92

18.0.	Protecția civilă și apărarea împotriva incendiilor.	94
	18.1. Termeni și definiții de bază.	96
	18.2. Pericole cu caracter natural și tehnogen, apariția cărora este posibilă pe teritoriul orașului Dondușeni.	98
	18.3. Probleme în domeniul apărării împotriva incendiilor și căile de soluționare a acestora.	100
	18.4. Măsuri de contracarare a calamităților naturale, avariilor, catastrofelor.	101
	Lista surselor utilizate.	102
19.0.	Indicatorii tehnico – economici principali.	103
	Anexe. Materiale inițiale.	104

Introducere

Proiectul Planului urbanistic general al orașului Dondușeni este elaborat de institutul "Urbanproiect" în conformitate cu Tema-program și Contractul nr. 83/15878 din 06.11.2017.

Proiectul este executat în corespundere cu prevederile "Instrucțiunii privind conținutul, principiile metodologice de elaborare, avizare și aprobare a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului" (NCM B. 01.02:2016).

Planul urbanistic general este documentul coordonator în dezvoltarea armonioasă a tuturor componentelor teritoriului orașului - centrul administrativ-public, teritoriul rezidențial, zonele de producere și agrement, obiectivele prestări servicii și infrastructurii tehnico-edilitare, stabilește parametrii principali al potențialului socio-economic, prevede direcțiile și volumul utilizării resurselor naturale și reglementează zonarea funcțională a teritoriului - ca temei pentru utilizarea optimă a acestuia cu respectarea cerințelor de protecție a mediului.

Soluțiile și reglementările stipulate în lucrare sunt prevăzute pînă în anul 2032 – perioada de calcul. Acest fapt va asigura soluționarea direcționată și eficientă a celor mai acute probleme, fără a compromite principiile dezvoltării durabile a orașului și va permite de a spera la un nivel superior de dezvoltare.

Colectivul de elaborare

La elaborarea proiectului "Planul Urbanistic General al orașului Dondușeni" au participat specialiștii INCP "Urbanproiect" ca autori ai proiectului:

Iu. Povar	- Director general INCP "Urbanproiect" Certificat seria 1266 nr. 0375
V. Carlov	- Inginer-șef al INCP "Urbanproiect"
L. Mămăligă	- Director Departamentul Amenajarea Teritoriului și Urbanism Arhitect –șef proiecte . Certificat seria 2016-P nr. 1590
S. Vorobiova	- Șef Direcția Amenajarea Teritoriului

Concomitent la elaborare au participat:

S. Pînzaru	- Șef direcție infrastructura edilitară Certificat seria 2014-P nr. 1041
V. Covalenco	- Specialist principal în domeniul alimentării cu apă
V. Davidenco	- Specialist principal - hidrogeolog
T. Mironova	- Specialist principal în domeniul transportului Certificat seria 2015-P nr. 1408
Victor Grinico	- Specialist principal alimentare cu gaze naturale Verificator de proiecte nr. 013 din 18.04.2018
E. Galicovscaia	- Specialist principal alimentare cu energie electrică
I. Cușnir	- Arhitect coordonator
O. Corotaev	- Inginer - coordonator
G. Mîndru	- Specialist principal
A. Vulpe	- Inginer cat. I
V. Mutaf	- Specialist principal protecția civilă

1. Scurtă schiță din istorie

Istoria or. Dondușeni este strâns legată de construcția căii ferate Bălți-Ocnița, care s-a început în primăvara anului [1888](#) și s-a finalizat în toamna anului [1893](#), când pe drumul de fier nou construit începe circulația trenurilor și, ca urmare, această dată poate fi considerată începutul Dondușenilor, care inițial apăruse ca o stație pe traseul sus-numit.

Pe parcursul anilor 1902-1905 în preajma edificiului gării feroviare, a fost construită stația de pompare și castelului de apă, două depozite pentru cereale și rampa pentru încărcături, doi kilometri de șosea, precum și trei case de locuit. Începând cu anul [1910](#) la Dondușeni au început să se facă iarmaroace, de atunci localitatea este menționată ca așezare-târg, apar primele mici întreprinderi meșteșugărești și comerciale.

Anul 1918 înscrie o nouă pagină în istoria Basarabiei. La [27 martie](#), exprimând voința poporului, [Sfatul Țării](#), în virtutea dreptului istoric și de neam, decide prin vot unanim [unirea Basarabiei cu România](#).

O creștere mai rapidă a gării Dondușeni se semnifică în anii '30. Localitatea continuă să se extindă de-a lungul căii ferate, având spre anul 1940 câteva străzi, iar numărul constituia circa 1314 oameni.

La sfârșitul anilor '50, localitatea începe să se dezvolte destul de rapid, în anul [1957](#) este dată în exploatare fabrica de zahăr prima întreprindere industrială din oraș. În anul [1963](#) Dondușeni devine centru raional și începe intensiv să se dezvolte infrastructura urbană, se deschide o bază auto, o organizație de construcții, instituții preșcolare, magazine, o întreprindere de reparație a drumurilor, etc. În anii '70 se pune temelia combinatului de carne.

În prezent, pe teritoriul orașului activează 4 grădinițe de copii și 4 instituții preuniversitare, ocrotirea sănătății este asigurată de spitalul raional, centrul medicilor de familie, centrul de medicină preventivă. Orașul dispune de 2 centre de cultură, 2 biblioteci publice, o școală muzicală, una de pictură și o școală sportivă.

Referitor la denumirea orașului păreri sunt împărțite: cercetătorul A. Eremia a considerat că denumirea centrului raional Dondușeni ar descinde de la un nume de familie Dondoș/Dondăș. În schimb din povestirile băștinașilor în etate reiese că denumirea este legată de numele unei femei bogate pe nume Donda. Pământul de la s. Dondușeni până la Corbu era al ei. În s. Corbu la indicația ei a fost construită biserica. Lângă iaz Donda a construit o moșie, unde se odihnea, când venea pe locurile acestea.

2. Cadrul natural

Orașul Dondușeni este situat în vecinătatea căii ferate Bălți-Ocnița, la 197 km nord de mun. [Chișinău](#).

La nord or. Dondușeni are hotare administrative cu s. Corbu, la est cu s. Țaul, la sud cu s. Dondușeni, la vest cu s. Rediul Mare.

Teritoriul or. Dondușeni este situat pe Platoul Moldovei de Nord. Relieful teritoriului reprezintă o câmpie văluroasă înclinată de la nord spre sud.

Pe teritoriul orașului predomină cernoziomuri levigate, tipice și obișnuite, care se caracterizează prin fertilitate înaltă. Bonitatea medie a solului conform datelor din Cadastrul Funciar al Republicii Moldova pe teritoriul orașului este de 79 puncte, media pe raion fiind de 78 iar media pe republică 63 puncte.

Condițiile climatice în regiunea or. Dondușeni se caracterizează prin climă temperat-continentală cu predominarea vânturilor din direcția de nord-vest, cu număr sporit de zile senine, ierni scurte și relativ calde, cu veri călduroase de lungă durată și cantități suficiente de depuneri atmosferice.

3. Divizarea teritoriului or. Dondușeni după condițiile geotehnice (aprecierea favorabilității terenurilor pentru construcție)

Situația hidrologică

Orașul Dondușeni – centrul administrativ al raionului Dondușeni, situat în partea de Nord a Republicii Moldova. Teritoriul orașului este situat în partea superioară a văii afluentului fără nume al râului Cubolta. Lunca inundabilă a pârului este de 30 m în centrul orașului și pînă la 200 de metri în zona lacului existent. Prin întregul oraș în direcția nord-vest se duce calea ferată Bălți - Cernăuți cu o gară situată în centrul orașului.

Orașul este situat pe ambele părți ale pârului fără nume, cu o pantă de pînă la 5°. Lunca inundabilă este compusă din argile nisipoase nămolose negre și fundamentată cu argile. Nivelul apelor freatice din această zonă este la o adâncime de 3-5 m față de suprafața de zi.

Pârta nord-estică este compusă din roci deluviale cuaternare și terțiare și se caracterizează printr-un nivel ridicat de apele freatice. În timpul fluctuațiilor sezoniere ale apelor are loc inundarea subsolurilor în zonele rezidențiale existente.

Panta sud-vestică se află în condiții mai favorabile – orizontul acvifer se află la o adâncime de 8-13 m. Zonele adiacente nefavorabile sunt caracterizate de pante abrupte și eliberarea apelor subterane sub formă de izvoare pe suprafața de zi. Zonele similare sunt, de asemenea, observate în partea de nord-est.

Condițiile geotehnice

Reeșind din condițiile geologice inginerești și sudiul vizual al teritoriului, după gradul de favorabilitate pentru construcții în limitele or. Dondușeni se elimină 4 zone:

Zona A - favorabilă pentru construcții;

Zona B - condițional favorabilă pentru construcții din cauza nivelului sporit al apelor freatice. Această zonă necesită implementarea instruirii de inginerie, reducerea apei și îndepărtarea a liniilor de transport a energiei electrice de 110 kV.

Zona C - nefavorabilă pentru construcții din cauza pantei extrem abruptă și prezenței izvoarelor. În prezent, datorită măsurilor de inginerie forestieră efectuate, procesele de erodare nu sunt observate.

Zona D - nefavorabilă pentru construcții. Acestea sunt zonele de-a lungul albiei pârurilor și ocupate de iazuri – ele sunt folosite ca zonă de agrement.

4. Potențialul economic

4.1. Caracterizarea situației existente

Ținând cont de potențialul socio-economic și poziția fizico-geografică favorabilă or. Dondușeni este examinat ca centru raional. Acest fapt este condiționat de un șir de factori printre care se evidențiază:

- diversitatea bazei de materii prime amplasate pe teritoriile adiacente care contribuie la dezvoltarea ramurilor prelucrătoare a producției agricole;
- infrastructura dezvoltată a transportului auto care asigură legături auto cu capitala țării, celelalte regiuni ale republicii;
- prezența căii ferate, care asigură legături pe linia de cale ferată Bălți-Ocnița;
- infrastructura socială dezvoltată prezentată prin instituții de învățământ, cultură, sport, domeniul prestări servicii;
- dotarea tehnico – edilitară corespunzătoare.

Actualmente baza urbană a orașului este prezentată de întreprinderi din diverse ramuri ale economiei, cele mai mari întreprinderi din oraș sunt: SRL "Molltex-Group", ÎCS "Punto Azzuro" SA, SRL "Moldgranum", ÎI "Cristal Scutaru", SRL Grimăușanul agro", ÎI "Etna Vangheli"- numărul angajaților constituind – 990 oam .

Domeniul construcției este reprezentat de un șir de instituții de construcții: SRL "Bunes-VL" SC, SRL Atlantex-grup", MC "Consulting" SRL etc., care efectuează lucrări generale de construcții precum și specializate.

Un grup semnificativ de organizații care participă la activitatea economică a orașului sunt obiectivele de depozitare și comerciale. Multe din aceste obiective îndeplinesc funcții de intermediari în asigurarea cu materie primă și comercializarea producției finite. În rezultatul susținerii financiare și juridice corespunzătoare și pe măsura perfecționării formelor de gestionare a pieței o parte din aceste instituții în perspectivă pot să - și extindă activitatea, astfel contribuind semnificativ la renovarea economiei orașului. Numărul total al angajaților din aceste ramuri constituie 80 oam.

În ultimii ani a sporit numărul angajaților în sfera prestării servicii. Care este reprezentată în deosebi prin firme mici, care prestează populației servicii în construcții și reparații, deservire tehnică, alimentarea cu carburanți a autovehiculelor, reparația și întreținerea rețelelor edilitare etc. Numărul total al angajaților din aceste ramuri constituie 311 oam. Lista principalilor agenți economici din or. Dondușeni este reflectată în tab. 4.1.1. Anexe.

Conform datelor prezentate de autoritățile publice locale numărul total al angajaților în sfera de producere și cea neproductivă constituie 3340 oam, inclusiv în sfera de producere – 1196 oam., iar în cea neproductivă – 2144 oam. Din numărul total al populației apte de muncă, doar 53 % al populației este ocupată în câmpul muncii, ceea ce denotă rezerve importante ale resurselor forței de muncă. Repartizarea populației pe tipuri de activități este reflectată în tab. 4.1.2 și fig. 4.1.1.

Tabelul 4.1.2.

Repartizarea populației pe tipuri de activități

Denumirea tipurilor de activitate	Numărul angajaților, oam.
1. Sfera de producere	
- agricultură	52
- industria alimentară	30
- industria ușoară	930
- transport	93
- industria construcțiilor	71
- alte întreprinderi	20
Total	1196
2. Sfera neproductivă	
- învățământ	222

- cultură	61
- asistență medicală	355
- comerț și alimentație publică	137
- instituții administrative și publice	681
- asistența socială	164
- prestări servicii	314
- întreprinderi de depozitare	80
- alte întreprinderi	130
Total sfera neproductivă	2144
Total populație ocupată în sfera productivă și neproductivă	3340

Fig. 4.1.2. Repartizarea populației ocupate pe tipuri de activități în or. Dondușeni, (%)

Rata șomajului se calculează dificil, deoarece numărul șomerilor înregistrați nu coincide cu numărul real de persoane neangajate. O parte a populației apte de muncă o alcătuiesc angajații în sectorul neformal, șomerii neînregistrați și persoanele cu loc neconstant de muncă.

4.2. Prognoza potențialului economic

Reieșind din totalitatea condițiilor și factorilor or. Dondușeni dispune de premise favorabile pentru dezvoltarea socio-economică continuă și formarea economiei orașului.

Prognoza dezvoltării socio-economice a or. Dondușeni este elaborată în temeiul evaluării și analizei situației existente a tuturor componentelor vitale ale orașului: procesele demografice, structura activității de producere, transport și comunicații, construcții, comerț și servicii, gospodăria comunal - locativă, legăturile de producere, sfera socială, resursele naturale, monumente de istorie, cultură și arhitectură precum și starea mediului.

În temeiul parametrilor demografici, evaluării retrospective, proceselor de migrație, factorii socio-economici, numărului populației pentru perioada de calcul poate spori până la 11 mii oam. Resursele forței de muncă din oraș pentru aceeași perioadă vor constitui 6,31 mii oam, în cazul sporirii gradului de ocupare a populației până la 60-65 % din contul formării locurilor de muncă noi atât în sfera de producere cât și în sfera prestări servicii care vor constitui corespunzător 40% și 60% din numărul total al populației ocupate.

Dezvoltarea potențialului economic a orașului se preconizează reieșind din următoarelor direcții de dezvoltare:

Industria

Reieșind din potențialul de producere deja format al orașului, cerințele pieței interne și posibilitatea promovării producției pe piața externă, principalele surse trebuie concentrate spre dezvoltarea următoarelor ramuri:

- ramura ce activează pe bază de materie primă locală cu păstrarea pieței de desfacere (industria alimentară, industria ușoară, industria materialelor de construcții);
- ramurile ce activează pe bază de materie primă importată și dispun de piață de desfacere, însă necesită restructurare (producerea mobilei și prelucrarea lemnului);
- industria ce contribuie la funcționarea infrastructurii urbane, producerea și transportul energiei electrice, termice și gaze naturale;
- crearea și dotarea unui parc industrial pentru atragerea marilor investitori;
- modernizarea și dezvoltarea continuă a gospodăriei de depozitare și a obiectivelor de păstrare a producției agricole în zona industrială;
- extinderea întreprinderilor ale business-ului mic și mediu;
- dezvoltarea întreprinderilor din sfera prestări servicii hotel, restaurante, magazine.

Sarcina primordială în dezvoltarea industriei oraşului constă în restructurarea şi reprofilarea întreprinderilor de producere, modernizarea tehnologică a lor din contul realizării politicii financiare şi fiscale, susţinerea activităţii de antreprenariat în baza dezvoltării business-ului mic şi mediu, crearea condiţiilor optime pentru atragerea investiţiilor, participarea în realizarea proiectelor existente şi programelor de cooperare internaţională.

Construcţii

Unul din factorii decisivi în restabilirea complexului de construcţii constă în dezvoltarea pieţei investiţionale capabilă să satisfacă necesităţile economiei oraşului cu capital fix.

Pentru implementarea acestui proces este necesară susţinerea investiţiilor locale şi străine, încurajarea şi protecţia antreprenoriatului în domeniul construcţiilor şi industriei materialelor de construcţii, sporirea calităţii lucrărilor de construcţii şi materialelor de construcţii, inclusiv cele cu proprietăţi sporite de termoizolare, prin implementarea tehnologiilor moderne, care vor reduce semnificativ consumul resurselor energetice, termenul de execuţie a construcţiei obiectivelor noi, precum şi costul total al fiecărui obiectiv, soluţionarea problemelor ce ţin de construcţiile nefinisate, îmbunătăţirea situaţiei în domeniul construcţiilor locative prin intermediul implementării diverselor mecanisme financiare şi de creditare, inclusiv susţinerea construcţiei ipotecare, reconstrucţia şi modernizarea caselor cu 2-5 nivele cu utilizarea materialelor de construcţii noi fabricate în baza materiei prime locale cu grad sporit de termoizolare.

Pentru realizarea programelor de dezvoltare socio-economică este necesar de prevăzut mijloace pentru consolidarea bazei materiale a organizaţiilor de construcţii existente iar în baza lor crearea întreprinderilor noi cu aceeaşi direcţie de dezvoltare care vor presta servicii în construcţii atât pentru necesităţile oraşului cât şi în regiunea de sud a republicii.

Comerţul intern

Sarcina principală în dezvoltarea comerţului intern pentru perioada de calcul constă în:

- perfecţionarea mecanismelor economice şi organizatorice, care vor stimula legalizarea şi controlul sectorului neorganizat al pieţei interne;
- crearea condiţiilor pentru organizarea pieţei angro şi elaborarea mecanismelor pentru utilizarea eficientă a zonelor de producere existente;
- implicarea administraţiei şi conducerii oraşului în perfecţionarea şi optimizarea reţelei de comerţ, în scopul evitării disproporţiilor în amplasarea teritorială a întreprinderilor de comerţ;
- orientarea mecanismelor sanitare, antiincendiar şi de supraveghere în scopul stimulării dezvoltării infrastructurii de comerţ, întreprinderilor de comerţ de tip contemporan şi cultura deservirii populaţiei.

Pentru îmbunătăţirea deservirii populaţiei în special asigurarea cu obiective de comerţ, alimentaţie publică şi alte servicii în oraş este oportun crearea sistemului organizat de centre publice cu diferenţierea exactă, amplasare optimă a obiectivelor în limitele razei de deservire în îmbinare cu infrastructura transportului. Aceasta fa permite eliberarea nucleului centrului oraşului, amplasarea obiectivelor de prestări servicii în apropierea zonelor rezidenţiale şi de muncă a populaţiei, sistematizarea construcţiilor urbane, precum şi crearea aspectului arhitectural - estetic al centrelor publice.

Lista principalilor agenți economici în or. Dondușeni la 01.01.2018

Denumirea agenților economici	Activitatea	Angajați oam.
Agricultura		
SRL "Moldgranum"	procesarea producției agricole	30
SRL "Grimăuțanul agro"	procesarea producției agricole	12
Agenția Moldsilva	plantarea și amenajarea spațiilor verzi	10
Industria alimentară		
Il Cristal Scutaru"	producerea pâinii	27
Il "Scutaru Anatolie"	producerea făinii	1
Industria ușoară		
SRL "Molltex-Group"	Cusătorie de haine	612
ÎCS "Punto Azzuro" SA	cusătorie de haine	300
Il "Etna Vangheli"	producerea jucăriilor moi	10
Il "Oxana Edinac"	fabricarea mobilei	5
SRL "Valemart-com"	fabricarea articolelor din lemn	3
Întreprinderile de construcții		
SRL "Bunes-VL" SC	construcții	4
SRL "Atlantex-grup"	construcții	5
SRL "Alifa"	construcții	2
MC "Consulting" SRL	construcții	4
SA drumuri Edineț, sectorul Dondușeni	întreținerea și reparația drumurilor	56
Întreprinderi de transport		
SA "Baza auto nr. 9"	transportarea pasagerilor	44
SRL "Lux Galaxie"	servicii transport	16
ÎS Centru de pregătire a specialiștilor pentru armata națională"	servicii transport	33
Întreprinderi de depozitare		
SRL "Donprodcom"	păstrarea fructelor	5
SRL ClimiutanuAgro"	păstrarea fructelor	5
P F Macovei D	depozitarea materialelor de construcții	3
SA "Electroncon" bază de depozitare	depozitarea	15
SRL "Antracit" depozit de cărbune	depozitarea cărbunelui	8
SRL "Laridon Lux"	depozitarea materialelor de construcții	12
SRL "Dumbrava Nord"	depozitarea materialelor de construcții și cărbune	8
Il "Scorpion Matrenciuc"	depozitarea materialelor de construcții	20
Il "Navroțchi"	depozitarea pieselor auto	3
Ramura prestări servicii		
ÎM "Apă Canal Dondușeni"	servicii comunale și de salubritate	59
SA "Rețele electrice de tensiune înaltă Nord Vest"	întreținerea și reparația rețelelor electrice	130
SA "Red Nord" subfiliala Dondușeni a SA "Rețele electrice de tensiune înaltă "Nord Vest"	distribuția și întreținerea rețelelor electrice	84
SRL "Edineț Gaz" filiala Dondușeni gaz	întreținerea și reparația rețelelor de gaze	25
SACG a ÎM "TirexPetroil" SRL	alimentarea cu produse petroliere și gaze a transportului auto	3
SACG a SRL "Febus"	alimentarea cu produse petroliere și gaze a transportului auto	5
SACG a SRL "Derang Plus"	alimentarea cu produse petroliere și gaze a transportului auto	5

5. Populația

5.1. Situația existentă

Conform datelor statistice la 01.01.2017 numărul total al populației stabile în or. Dondușeni constituie 10,3 mii locuitori. Dinamica numărului populației pentru perioada anilor 2006-2017 este prezentată în tab. 5.1.1 și diagrama 5.1.1.

Tabelul 5.1.1

Dinamica numărului populației or. Dondușeni
pentru perioada anilor 2006-2017 (locuitori)

Anii	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Populația or. Dondușeni	10,8	10,8	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,6	10,6	10,5	10,4	10,3

Diagrama 5.1.1.

Migrația naturală a populației în or. Dondușeni

Tabelul 5.1.2

Anii	Populația la începutul anului	Născuți copii	K nascuti	Decedați oameni	K decedati	Numărul familiilor	K familiei	Sporul total	Sporul natural	Migrația
2006	10,8	74	6,9	117	10,8	4030	2,7			
2007	10,8	90	8,3	109	10,1	4024	2,7	0	-19	-19
2008	10,7	79	7,4	123	11,5	4008	2,7	-0,1	-44	-44,1
2009	10,7	95	8,9	109	10,2	3996	2,7	0	-14	-14
2010	10,7	96	9,0	126	11,8	3984	2,7	0	-30	-30
2011	10,7	97	9,1	115	10,7	3976	2,7	0	-18	-18
2012	10,7	99	9,3	126	11,8	3964	2,7	0	-27	-27
2013	10,6	89	8,4	132	12,5	3956	2,7	-0,1	-43	-43,1
2014	10,6	103	9,7	142	13,4	3950	2,7	0	-39	-39
2015	10,5	96	9,1	142	13,5	3943	2,7	-0,1	-46	-46,1
2016	10,4	88	8,5	121	11,6	3937	2,6	-0,1	-33	-33,1
2017	10,3									

Natalitatea și mortalitatea

Diagrama 5.1.2.

Indicii de formare a numărului populației din perioada anilor 2006 – 2017 se caracterizează prin următorii indici:

- numărul populației s-a redus cu 500 oam. (4,6%);
- coeficientul natalității a sporit de la 6,9 până la 8,5;
- coeficientul decesurilor a sporit de la 10,8 până la 11,6;
- coeficientul sporului natural a sporit de la -3,9 până la -1,8.

Evoluția numerică a populației o. Dondușeni este determinată atât de mișcarea naturală, cât și de procesele imigraționiste, care sunt o consecință a degradării situației socio-economice în țară. Astfel, contingentul de imigranți din localitate îl constituie grupul de vârstă 24-34 ani.

În o. Dondușeni începutul anului 2016 populația masculină constituia 45,9 %, iar populația feminină 54,1%. Analiza parametrilor demografici este reflectată în tab. 5.1.3.

Tabelul 5.1.3

Dinamica principalilor parametri demografici pentru perioada de retrospectivă

Indici	Unit de măsură	2007	2012	2017
1	2	3	4	5
Numărul populației la începutul anului	oam.	10800	10700	10300
Sporul total al numărului populației, începînd cu anul de bază	oam.	-	-100	-500
Sporul total al numărului populației, începînd cu anul de bază	%	-	-0,93	-4,62
Sporul total al numărului populației din anul 2012 -2017	oam.	-	x	-400
Sporul total al numărului populației din anul 2012-2017	%	-	x	-3,74
Durata perioadei analizate	ani	-	5	5
Ritmul mediu anual de micșorare a numărului populației începînd cu anul de bază	%	-	-0,18	-0,46
Ritmul mediu anual de micșorare a numărului populației începînd cu anul 2012	%	x	x	0,74
Dinamica micșorării numărului populației în perioada anilor 2007- 2012 2012-2017	%	-	-0,93	-3,74
Numărul mediu anual al populației începînd cu anul de bază	oam.	-	10720	10540
Numărul mediu anual al populației începînd cu anul 2012	oam.	-	-	10560
Coeficientul mediu anual al micșorării numărului total a populației începînd cu anul de bază	‰	x	-0,009	-0,044
Coeficientul mediu anual al micșorării naturale a numărului populației începînd cu anul 2007	‰	x		-0,035
- Populația pînă la vîrsta aptă de muncă (0-15 ani)	oam.	1566	1423	1452
- Populația aptă de muncă 16-56 ani femei și 16-61 ani bărbați	oam.	7074	6891	6304
- Populația peste vîrsta aptă de muncă	oam.	2160	2386	2544
- Populația pînă la vîrsta aptă de muncă.	%	14,5	13,3	14,1
- Populația aptă de muncă	%	65,5	64,4	61,2
- Populația peste vîrsta aptă de muncă	%	20,0	22,3	24,7
Indicii sarcinii demografice	κ	52,7	55,3	63,4
Coeficientul îmbătrînirii populației	κ	20,0	22,3	24,7

Coeficientul natalității	κ	8,3	9,3	8,5
Coeficientul mortalității	κ	10,1	11,8	11,6
Coeficientul sporului natural	κ	-1,8	-2,5	-3,1

În perioada anilor 2007-2017 schimbările în structura pe vârste ale populației, sporirea cotei populației peste vârsta aptă de muncă și reducerea cotei populației pînă la vârsta aptă de muncă. Sporirea coeficientul îmbătrînirii populației pînă la 24,7, sporirea Indicii sarcinii demografice pînă la 63,4.

În or. Dondușeni au fost înregistrate 3,94 mii familii. Coeficientul mediu al familiei constituie 2,6.

5.2. Calculul numărului populației pentru perspectivă

Calculul numărului populației pentru perspectivă se bazează pe datele dinamicii numărului populație, structurii demografice, indicilor mortalității, natalității și migrației populației ce au avut loc în perioada de retrospectivă.

În dependență de intensitatea schimbărilor prevăzute în dezvoltarea socio-economică a orașului, calculul numărului populației s-a efectuat în 3 variante - maximum, medie și minimă. Indicii de bază a calculului numărului populației reflectă prognoza dezvoltării socio-economice optime și corespund variantei maxime.

Luând în considerație multiplii indici și acțiunile stipulate în planul urbanistic general al orașului, depinde de structura demografică a populației, în baza prognosticului numărul populației ce este acceptată metoda "permutării vîrstelor" cu utilizarea datelor perioadei de retrospectivă 2007-2017.

Cercetările efectuate relevă dinamica structurii populație pe sexe și vîrstă, procesele naturale de întinerire și migrare a populației.

Tabelele de calcul al matricelor și variantele de calcul al numărului populației pentru perspectivă se anexează.

Tabelul 5.2.1.

Dinamica numărului populației or. Dondușeni pentru perspectivă (locuitori)

Variante pentru calcul	2017	2022	2027	2032
maximum	10300	10320	10596	11000
mediu	10300	9914	9660	9401
minimum	10300	9878	9491	9067

Diagrama 5.2.1.

Structura demografică pe grupe de vîrstă, pentru perioada anilor 2017 - 2032 este prezentată în tab. 5.2.2.

Tabelul 5.2.2

Numărul populației după categorii de vîrstă și sexe

Categori a de vîrste	2017			2022			2027			2032		
	Total	bărbați	femei	Total	bărbați	femei	Total	bărbați	femei	Total	bărbați	femei
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
00-04	465	248	217	602	292	310	713	345	368	805	390	415
05-09	439	225	214	480	255	225	627	303	324	750	362	388
10-14	469	244	225	455	233	222	502	266	236	663	319	344
15-19	401	215	186	486	252	234	477	243	234	531	281	250
20-24	658	349	309	416	223	193	511	265	246	505	258	247
25-29	853	417	436	678	360	318	434	233	201	537	279	258
30-34	699	340	359	883	433	450	710	378	332	459	246	213
35-39	729	357	372	721	348	373	919	447	472	745	394	351
40-44	671	288	383	749	363	386	748	357	391	962	463	499
45-49	741	309	432	684	287	397	769	365	404	776	363	413
50-54	832	369	463	746	302	444	696	284	412	787	364	423
55-59	1024	450	574	817	351	466	740	290	450	697	275	422
60-64	747	314	433	972	411	561	783	324	459	718	270	448
65-69	570	258	312	690	285	405	907	377	530	738	300	438
70-74	320	108	212	495	211	284	609	236	373	807	315	492
74-79	306	105	201	159	39	120	238	76	162	301	86	215
80-84	164	58	106	201	64	137	107	24	83	160	47	113
85-89	212	77	135	84	23	61	106	26	80	59	10	49
Total	10300	4731	5569	10320	4734	5586	10596	4839	5757	11000	5022	5978

Natalitatea prognozată în or. Dondușeni pentru perioada anilor 2017-2032 este reflectată în tab. 5.2.3.

Tabelul 5.2.3

Numărul populației feminine pe grupe de vîrstă și după numărul de copii născuți-vii

Categori a pe vîrste a femeii	Numărul femeilor - în mediu pe an		
	2017-2021	2022-2028	2028-2032
15-19	210	234	242
20-24	251	219	247
25-29	377	260	230
30-34	404	391	272
35-39	372	422	412
40-44	385	388	445
45-49	415	401	409
Copii născuți			
15-19	14	21	26
20-24	34	40	54
25-29	44	41	44

30-34	21	27	23
35-39	6	10	11
40-44	1	2	3
45-49	1	1	1

Tabelul 5.2.4.

Structura nou-născuților după sexe pentru perspectivă

Total	120	143	161
- băieți	58	69	78
- fete	62	74	83

Structura nou-născuților după sexe pentru perspectivă va constitui – 51,5% băieți și - 48,5% fete.

Sporul numărului populației depinde de realizarea programelor de restructurare, modernizare și ameliorare a condițiilor de abitație.

6. Fondul locativ

6.1. Situația existentă

Conform datelor statistice de la 01.01.2017 suprafața totală a fondului locativ în orașul Donușeni constituie 221,3 mii m², din care suprafața locuibilă 171,8 mii m² fiind, reprezentat de case cu 1-2 nivele cu lot pe lângă casă, clădiri-bloc 2-3 nivele, clădiri-bloc 4-5 și 6 nivele. Fondul de locuințe al orașului Donușeni constituie 4279 case din care: 2126 case individuale cu lot pe lângă casă și 2153 apartamente. Suprafața medie a unei locuințe constituie 51,7 m². Asigurarea medie cu locuințe constituie 21,5 m²/om. Dinamica principalilor parametrii fondului locativ este prezentată în tab. 6.1.1

Tabelul 6.1.1.1

Dinamica principalilor parametrii fondului locativ

Denumirea	Anii				
	2013	2014	2015	2016	2017
Suprafața totală a fondului locativ, mii m ²	220,7	220,7	220,8	221,1	221,3
Suprafața locuibilă mii m ²	177,9	171,3	171,3	171,6	171,8
Asigurarea medie cu locuințe, m ² /om	20,8	20,8	21,0	21,2	21,5
Apartamente mii unități	4,269	4,269	4,271	4,273	4,279
Suprafața medie a unui apartament	51,7	51,7	51,7	51,7	51,7

Diagrama 6.1.1.

Fondul locativ al oraşului Donduşeni în perioada anilor 2013-2017 a sporit neînsemnată - 0,6 mii. m² sau cu aproximativ 0,3%,

Fondul locativ se extinde pe o suprafaţa de 200 ha, densitatea populaţiei constituie 52 loc/ha, inclusiv:

- case individuale cu lot pe lângă casă -173 ha (86,5%)
- casele multietajate – 27ha (13,5%)

Zona locativă al oraşului este divizată în 3 sectoare, care sunt caracterizate prin următoarele aspecte:

- casele multietajate de tip-bloc sunt situate în sectorul 2 "Est" şi sectorul 3 „Centru ”.
- casele individuale cu 1-2 nivele cu lot pe lângă casă cu prioritate sunt amplasate în sectorul 2 "Est" şi sectorul 1 „Nord ”.

Pe teritoriul localităţii, în hotarele zonei intravilanului casele sunt construite din material durabil, cu toate acestea sunt înregistrate 8 case avariate cu suprafaţa totală - 480 m², în stare şubredă sunt înregistrate 14 case, cu suprafaţa totală – 840 m² În stare şubredă în localitate sunt înregistrate 1 case.

Dotarea fondului locativ reţele apeduct şi canalizare constituie 81,4%, cu gaze naturale-94,4%. Alimentarea cu energie termică centralizată lipseşte.

Caracteristica generală a fondului locativ conform numărul de nivele şi dotarea tehnico-edilitară este prezentată în tab. 6.1.2.

Tabelul 6.1.2.

Caracteristica generală a fondului locativ conform numărul de nivele, dotarea tehnico – edilitară

Nr. o/d	Denumirea indicilor	mii m² suprafaţa totală	%
1	2	3	4
1	Fondul locativ total, inclusiv	221,3	100
2	Conform numărului de nivele:		
2.1	- case individuale cu lot pe lângă casă	94,7	42,8
2.2	- 1-2 nivele	30,6	13,8
2.3	- 3-5 nivele	94,0	42,5
2.4	- 6 nivele	2,0	0,9
3	Conform dotării - edilitare:		
3.1	- apeduct	81,4	36,9
3.2	- canalizare	81,4	36,9
3.3	- încălzire centrală	0	0
3.4	- alimentare cu gaze	208,8	94,4

6.2. Prognoza fondului locativ

Structura fondului locativ în orașul Dondușeni actualmente este prezentată printr-un spectru de construcții atât individuale cât și clădiri multietajate. Conform proiectului se recomandă de a dezvolta sistema construcție de bază:

- construcția individuală a caselor cu 1-2 nivele cu loturi pe lângă casă, pentru construcția compactă a formațiunilor locative 35-40 oam/ha;
- construcția blocurilor locative cu 3-4-5 nivele, pentru construcția compactă 170-180 oam./ha.

Volumul construcțiilor noi pentru perioada de perspectivă se va extinde cu – 32 mii m² suprafață totală. De asemenea conform proiectului se preconizează următoarea structură a construcțiilor noi: 1-2 nivele cu lot pe lângă casă – 60% și blocuri cu clădiri multietajate – 40%.

Volumul construcțiilor noi se stabilește reieșind din evaluarea dinamicii dezvoltării fondului locativ pentru perioada de retrospectivă, resursele teritoriale a orașului și numărul populației pentru perspectivă.

Volumul total al fondului locativ pentru perioada de proiect va constitui 253,3 mii m² suprafață totală, inclusiv: case cu 1-2 nivele cu lot pe lângă casă cu suprafața 125,14 mii m² și blocuri locative multietajate cu 3-5 nivele cu suprafața 107,5 mii m², ca urmare se preconizează sporirea asigurării medii cu locuințe pînă la 23 m²/loc.

În corespundere cu planul general, pentru perspectivă sunt preconizate construcții case cu 1-2 nivele cu lot pe lângă casă în sectorul „Nord” cu suprafața de 3,0 mii m², în sectorul „Est” - 7,8 mii m², în sectorul „Centru” - 2 mii m². Construcții blocuri locative multietajate cu 3-5 nivele. preconizate în sectorul „Est” - 16 mii m² și „Centru” - 3,2 mii m². Calculul fondului locativ pe formațiuni locuibile a sectoarelor și repartizarea populației pentru perspectivă – a. 2032, este reflectat în tab. 6.2.1; 6.2.2. Anexe.

Dotarea și întreținerea sistemelor de alimentare cu apă, canalizare, încălzire individuală, gazificarea este o condiție obligatorie atât pentru construcții noi cât și pentru fondul locativ existent, reconstruit și modernizat conform normativelor în vigoare.

Pentru perspectivă se preconizează sporirea nivelului de dotare a fondului locativ cu apeduct, canalizare_ gazificarea și alimentare cu căldură, implementarea sistemului individual de încălzire a locuințelor, ceea ce va contribui la sporirea confortului de abitație a populației orașului.

Indicii principali a dezvoltării fondului locativ din orașul sunt prezentați în tab. 6.2.3.

Tabelul 6.2.3.

Indicii de bază a dezvoltării fondului locativ

Nr.	Denumirea indicilor	Unitatea de măsură	Situația existentă	Propuneri de proiect 2032
1	2	3	4	5
1	Populația	mii oam.	10,3	11,0
2	Suprafață fondului locativ	mii m ²	221,3	253,3
3	Asigurarea medie cu spațiu locativ	m ² / locuitor	21,5	23,0
4	Teritoriul zonelor locuibile	ha	200,2	228,5
5	Construcții noi: total	mii m ²	-	32,0
	inclusiv:			
	- locuințe cu 1-2 nivele cu lot pe lângă casă	mii m ²	-	12,8
	- blocuri locative multietajate (4-5 nivele)	mii m ²	-	19,2
6	Teritoriul pentru construcții noi, total	ha	-	16,9
	inclusiv:			
	- locuințe cu 1-2 nivele cu lot pe lângă casă	ha	-	12,9
	- blocuri locative multietajate (3-5 nivele)	ha	-	4,0
7	Densitatea populației în formațiunile locative	loc. / ha	53	48

Tabelul 6.2.1.

Calculul fondului locativ pe formațiuni locuibile a sectoarelor pentru perspectivă
(supr. totală m²)

Denumirea raionului	Fondul locativ pentru anul 2017 mii m ²					Construcții noi, mii m ²			Fondul locativ pentru perspectivă anul 2032, mii m ²					
	total	inclusiv				Total	clădiri multietajate		case individuale cu lot pe lângă casă	clădiri multietajate				
		case individuale cu lot pe lângă casă	clădiri multietajate				inclusiv	Total		inclusiv	Total	inclusiv		
			Total	1-2 nivele	3-5 nivele							6 nivele	1-2 nivele	3-5 nivele
sector 1 "Nord"	24,10	24,10	0	0	0	3,00	3,00	0	27,10	27,11	0	0	0	0
sector 2 "Est"	56,14	40,14	16,0	0	12,0	7,80	7,80	16,0	81,94	47,94	34,00	0	32,0	2,0
sector 3 "Centru"	141,06	30,46	110,6	30,60	70	21,20	2,00	3,2	144,26	32,46	111,8	30,60	81,2	0
Total	221,3	94,7	126,60	30,60	92,00	32,00	12,80	19,20	253,30	107,5	145,80	30,60	113,20	2,00

		\$												
sector 1 "Nord"	1,09	10,00	0,00	0,00	0,00	0,09	0,09	0,00	1,13	1 ' 1 3	0,00	0,00	0,00	0,00
sector 2 " Est"	2,57	10,86	0,00	0,76	0,10	0,86	0,22	0,67	3,51	1 ' 9 8	1,53	0,00	1,43	0,09
sector 3 "Centru"	6,64	15,17	1,46	3,71	0,00	0,18	0,06	0,12	7,16	1 ' 3 4	5,01	1,37	3,64	0,00
Total	10,30	46,03	1,46	4,48	0,10	1,12	0,37	0,79	11,00	4 ' 4 6	6,54	1,37	5,08	0,09

7. Dezvoltarea infrastructurii sociale

Rețeaua obiectelor de deservire socială include instituțiile de educație preșcolară, învățământ, ocrotirea sănătății, comerț și alimentație publică, cultură, sport și agrement și are ca scop crearea condițiilor optime pentru abitație și satisfacerea necesității populației cu aceste obiecte.

Actualmente, obiectele prestări servicii sunt amplasate neuniform pe teritoriul urbei, iar numărul și calitatea serviciilor prestate nu corespund exigențelor contemporane. Multe obiecte sunt amplasate în încăperi adaptate fără dotare edilitară necesară.

Însă în condițiile moderne au apărut și un șir de factori pozitivi care influențează dezvoltarea rețelei obiectelor prestări servicii. Aceștea sunt: apariția diverselor forme de proprietate care stimulează calitatea și diversitatea tipurilor de servicii, construcția obiectivelor după proiecte individuale ce permite crearea unei individualități arhitecturale și estetice a localității.

Calculul capacităților reglementate pentru obiectele prestări servicii este efectuat ținând cont de numărul calculat al populației, analiza indicilor specifici obținuți la 1000 locuitori și majorarea lor până la normele minim necesare pentru perioada proiectată, repartizarea uniformă a obiectelor de deservire în formațiunile locative și asigurarea populației cu servicii cotidiene necesare. Pentru obiectele prestări servicii de importanță raională se prevede sporirea capacității lor în scopul deservirii populației din zona de influență. Calculul obiectelor infrastructurii sociale pentru perspectivă sunt reflectate în Anexe, tab. nr. 7.1.

7.1. Autoritățile Administrației publice locale de nivelul I și II și serviciilor descentralizate și desconcentrate de stat

Orașul Dondușeni este centrul administrativ raional, în care activează autorități administrative de nivelul I și nivelul II – Primăria orașului Dondușeni, Consiliul raional Dondușeni, , organizații, întreprinderi, asociații, etc., numărul scriptic al angajaților constituie 681 oam.

Lista autorităților administrației publice locale și organizațiilor de stat, raionale și urbane seste prezentată în tab. 7.1.1, Anexe.

7.2. Instituții de învățământ

Instituții preșcolare

Actualmente pe teritoriul or. Dondușeni funcționează 2 grădinițe-creșe cu capacitatea totală 400 locuri, de facto frecventează aceste instituții 333 copii. La 1000 locuitori revin 39 locuri în grădinițe. Numărul personalului angajat constituie 70 persoane, inclusiv 30 cadre didactice. La un educator revin – 11 copii. Datele inițiale a instituțiilor preșcolare sunt prezentate în tab. nr. 7.2.1.

Tabelul 7.2.1.

Instituții preșcolare în or. Dondușeni

Nr. d/o	Denumirea	Adresa	Capacitatea		Angajați (oam.)	Inclusiv, cadre didactice
			proiect (locuri)	de facto		
1	2	3	4	5	6	7
1	Grădinița –creșă "Solnășco"	str. Al. Mateevici, 2	100	75	23	8
2	Grădinița –creșă "Luceafărul"	str. M. Eminescu, 26	300	258	47	22
Total		Total	400	333	70	30

Pentru normarea optimală, capacitatea instituțiilor preșcolare se determină prin suportul structurii demografice a populației, din calcul 85% din copiii grupei de vârstă corespunzătoare, de la 2 până la 6 ani inclusiv.

Conform calculelor și în corespundere cu normativele în vigoare, proiectul Planului urbanistic general prevede în sectoarele rezidențiale noi construcția suplimentară a grădinițelor cu capacitatea 370 locuri, ceea ce va constitui 70 locuri la 1000 locuitori.

Instituțiile de învățământ primar și secundar general

Pe teritoriul or. Dondușeni își desfășoară activitatea trei licee teoretice cu capacitatea totală 1660 inclusiv, liceul teoretic "Gaudeamus" cu capacitatea – 350 elevi, LT "Al. Mateevici" – 800 elevi și LT "Al. Pușkin" – 510 elevi.

De facto, aceste instituții sunt frecventate de 960 elevi inclusiv, liceul teoretic "Gaudeamus" - 160 elevi, LT "Al. Mateevici" – 548 elevi și LT "Al. Pușkin" – 250 elevi, ceea ce constituie 58% din capacitatea totală a instituțiilor de învățământ.

Numărul scriptic al angajaților constituie 132 persoane, inclusiv - 97 cadre didactice. La un cadru didactic revin 10 elevi. Datele inițiale a instituțiilor de învățământ sunt prezentate în tab. nr. 7.2.2.

Tabelul 7.2.2

Instituții de învățământ în or. Dondușeni

Nr. d/o	Denumirea	Adresa	Capacitatea		Angajați (oam.)	Inclusiv, cadre didactice
			proiect (locuri)	de facto		
1	2	3	4	5	6	7
1	LT "Gaudeamus"	str. Păcii, 15	350	160	32	22
2	LT "Alexei Mateevici"	str. Elena Sîrbu, 3	800	548	63	50
3	LT "Alexandr Pușkin"	str. Iuri Gagarin, 1A	510	250	37	25
Total			1660	960	132	97

În corespundere cu normele urbanistice pentru calcularea capacității instituțiilor de învățământ primar și secundar general se evidențiază 100 % din copiii cu vârsta 6 – 15 ani și 75% cu vârsta 16 – 18 ani. Conform calculelor și în corespundere cu normativele în vigoare, proiectul Planului urbanistic general prevede construcția suplimentară a instituțiilor de învățământ cu capacitatea 430 elevi, ceea ce va constitui 190 elevi la 1000 locuitori.

Instituțiile extrașcolare contribuie la dezvoltarea multilaterală a copiilor, actualmente pe teritoriul orașului își desfășoară activitatea Centrul de creație a Copiilor și Adolescenților; școala de arte și școala de sport cu capacitatea totală 670 locuri, unde sunt antrenați 440 elevi și 34 cadre didactice. Datele inițiale a instituțiilor extrașcolare sunt prezentate în tab. nr. 7.2.3

Tabelul 7.2.3.

Instituțiilor extrașcolare

Nr. d/o	Denumirea	Adresa	Capacitatea		Angajați (oam.)	Inclusiv, cadre didactice
			proiect (locuri)	de facto		
1	2	3	4	5	6	7
1	Centru de Creație a Copiilor și Adolescenților	str. Independenței, 46	190	138	16	12
2	Școala de arte	str. Al. Donici, 4	250	127	17	15
3	Școala de sport	str. Independenței, 46	230	174	12	7
Total			670	440	45	34

În corespundere cu normele urbanistice în vigoare numărul de locuri în instituțiile extrașcolare trebuie să constituie 10% din capacitatea totală pentru perspectivă a instituțiilor școlare.

7.3. Obiective ocrotirea sănătății

Obiectele de ocrotire a sănătății ocupă o poziție prioritară în infrastructura socială. De starea sănătății depinde în mod direct nivelul bunăstării individuale și gradul de dezvoltare umană a orașului.

Conform datelor prezentate de instituțiile ocrotirii sănătății în oraș funcționează IMSP Spitalul Raional Dondușeni cu capacitatea 120 paturi, ceea ce constituie 8 paturi la 1000 locuitori, numărul total al angajaților – 235 persoane, inclusiv 40 medici.

Concomitent, activează IMSP Centru de sănătate Dondușeni cu capacitatea 850 vizite/schimb, ceea ce constituie 33 vizite la 1000 locuitori, numărul scriptic al angajaților 58 persoane, inclusiv 11 medici. Instituțiile de ocrotirea sănătății, amplasate în oraș, deserveșc atât populația urbei cât și populația întregului raion.

Asistența medicală este asigurată de IMSP Stația Zonală de Asistență Medicală de Urgență - „Nord” dislocată în or. Dondușeni numărul scriptic al angajaților – 34 persoane, inclusiv 4 medici.

De asemenea, pe teritoriul or. Dondușeni activează 6 farmacii, numărul scriptic al angajaților 25 persoane. Datele inițiale a obiectelor de ocrotirea sănătății sunt prezentate în tab. nr. 7.3.1.

Tabelul nr. 7.3.1.

Obiectele ocrotirii sănătății

Nr. crt.	Denumirea instituției	Adresa	Numărul angajați	Inclusiv medici
1	IMSP Spitalul raional Dondușeni	str. M. Eminescu 26/1	235	40
2	IMSP Centrul de sănătate Dondușeni	str. M. Eminescu 26/1	58	11
3	IMSP Serviciul Asistența Medicală de Urgență	str. Păcii 5	34	4
3	Farmacia Familiei	str. M. Eminescu 6	7	2
4	Farmacia Familiei	str. Independenței 15	3	2
5	Elody Farm	str. S. Lazo 1	4	2
6	Farmacia Hipocrates	str. S. Lazo	3	2
7	Farmacia Farmina	str. 31 August 21	3	2
8	Farmacia Centrului de Sănătate	str. M. Eminescu 26a	5	2

Pentru perspectivă conform normelor urbanistice se propune sporirea capacității spitalului raional până la 165 paturi, ceea ce va constitui – 12 paturi la 1000 locuitori.

Capacitatea Centrului de Sănătate Dondușeni corespunde atât situației actuale cât și pentru perspectivă cu condiția reconstrucției și modernizării instituției existente în conformitate cu normativele în vigoare.

Asistența socială

Asistența socială este parte componentă a sistemului național de protecție socială, în cadrul căruia statul și societatea civilă se angajează să prevină, să limiteze sau să înlăture efectele temporare sau permanente ale unor evenimente considerate drept riscuri sociale, care pot genera marginalizarea ori excluderea socială a persoanelor și a familiilor aflate în dificultate.

Actualmente în or. Dondușeni activează azilul pentru persoane vârstnice și cu dizabilități cu capacitatea - 30 locuri, de facto sunt ocupate 30 locuri, numărul personalului specialist 16 persoane.

Pentru perspectivă în corespundere cu exigențele în vigoare este necesară:

- crearea unui Centru de zi pentru copii cu dezabilități;
- deschiderea unei cantinei sociale pentru asigurarea persoanelor cu hrană gratuită;
- dezvoltarea serviciului de îngrijire la domiciliu în vederea acoperirii unui număr mai mare de solicitanți de îngrijire la domiciliu și îmbunătățirea calității serviciilor prestate;
- extinderea azilului pentru bătrâni existent pînă la capacitatea – 132 locuri.

7.4. Obiective de cultură, sport și agrement

Obiectele de cultură, sport și agrement au scopul de a satisface necesitățile populației pentru petrecerea timpului liber. Acestea sunt reprezentate prin *case de cultură, biblioteci, muzee, teatre, zone amenajate pentru agrement, obiecte de sport etc.*

Actualmente, în or. Donușeni activează două case de cultură cu capacitatea totală 927 locuri ceea ce constituie 90 locuri la 1000 locuitori, inclusiv casa de cultură orășenească cu capacitatea 320 locuri, casa de cultură raională cu capacitatea 607 locuri.

De asemenea activează două biblioteci cu capacitatea totală 80 mii vol, ceea ce constituie 8 mii vol. la 1000 locuitori, inclusiv biblioteca raională – 60 mii vol, biblioteca orășenească – 20 mii vol.

Pe teritoriului orașului sunt amplasate obiecte de istorie și cultura:

- Biserica Creștină ortodoxă ”Acoperământul Maicii Domnului”
- Biserica „Sf. Nicolae”- monument de arhitectură sec XX
- Biserica creștinilor credinței evanghelice
- Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea
- Monumentul eroilor căzuți în 1941-1945-monument de istorie 1970
- Complexul memorial al ostașilor căzuți în Afganistan
- Piatra comemorativă ”Limba Noastră”
- Monumentul lui Alexei Mateevici
- Monumentul eroilor căzuți la conflictul armat din Transnistria

Pentru perspectivă, conform calculelor se prevăd un șir de activități:

- sporirea capacității instituțiilor de cultură până la 968 locuri, ceea ce va constitui 80 locuri la 1000 locuitori;
- construcția cinematografului în zonele noi de dezvoltare a orașului cu capacitatea 303 locuri, ceea ce va constitui 25 locuri la 100 locuitori;
- înnoirea și modernizarea stocului de carte existent în biblioteci (preferențial digitale);
- restaurarea edificiilor și monumentelor de importanță istorică și culturală.

Obiective de sport - or. Dondușeni dispune de un teren sportiv cu suprafața – 2,6 ha, ceea ce constituie 0,25 ha la 1000 locuitori.

Pentru asigurarea locuitorilor cu obiecte sportive pe perioada de calcul în partea de sud-est a orașului, în apropierea lacului se prevede amenajarea zonei de agrement și construcția complexului sportiv cu stadion, bazin de înot, săli și terenuri sportive, inclusiv a stadion raional cu suprafața totală 8 ha, ceea ce va constitui 0,7 ha la 1000 locuitori, a sălii sportive cu suprafața podelei 880 m², ceea ce va constitui 80 m² la 1000 locuitori, bazin de înot cu suprafața 303 m² oglinda apei, ceea ce va constitui 25 m² la 1000 locuitori etc.

7.5. Obiective comerț, alimentație publică și deservire comunală

Rețeaua obiectelor de comerț și alimentație publică după diversitatea mărfurilor și amplasare optimă pe teritoriul orașului trebuie să se apropie de solicitările locuitorilor pentru subiectul dat.

În prezent suprafața comercială, totală, a obiectivelor comerciale din or. Dondușeni constituie 3032 m², ceea ce constituie 294 m² suprafață comercială la 1000 locuitori. Lista principalilor agenți economici din oraș, care prestează servicii comerciale este reflectată în tab. 7.5.1. Anexe.

Instituțiile din sfera alimentație publică sunt prezentate prin cafenele – baruri și restaurante, capacitatea totală a obiectivelor de alimentație publică pe teritoriul urbei constituie 540 locuri sau 52 locuri la 1000 locuitori. Actualmente, în or. Dondușeni activează două Hotel cu capacitatea totală 20 locuri-SRL „ Georgina” și II”Scorpion Matrenciuc”

Conform prevederilor PUG, pentru perspectivă, se prevede construcția suplimentară a obiectelor comerciale cu suprafața comercială - 598 m², ceea ce va constitui 300 m² la 1000 locuitori cu amplasarea uniformă a obiectivelor în cartierele periferice ale orașului și rezidențiale

noi. Concomitent, se prevede construcția suplimentară a obiectivelor din sfera alimentație publică cu capacitatea 186 locuri, ceea ce va constitui 60 locuri la 1000 locuitori.

De asemenea, conform prevederilor PUG și calculelor pentru perspectivă se prevede construcția următoarelor obiecte din sfera prestări servicii:

- întreprinderilor prestări servicii până la 109 angajați,
- spălătoriei - 110 kg haine/sch.;
- curățătorie – 138 kg/haine/sch.
- hotel cu 53 locuri;
- băi publice cu capacitatea totală 55 locuri;

Concomitent, în locurile publice, parcuri auto, zone de agrement, partea centrală a orașului se prevede construcția viceelor publice cu 7 locuri.

Anexa
Tabelul 7.1.

Calculul obiectelor infrastructurii sociale or. Dondușeni

Nr. ord.	Denumirea obiectelor	Unitate de măsură	Situația exist. 2012	Proiect 2030	Construcții noi și reconstrucții
1	2	3	4	5	6
1	Populația	mii loc.	10,3	11	
2	Instituții preșcolare	locuri	400	770	370
	la 1000 locuitori		39	70	
3	Instituții de învățământ primar și general	elevi	1660	2090	430
	la 1000 locuitori		161	190	
4	Spital raional	paturi	120	165	45
	la 1000 locuitori		8	12	
5	Azil pentru bătrâni și invalizi	locuri	30	132	102
	la 1000 locuitori		3	12	
6	Instituții medicale de tip ambulatoriu sau policlinică	vizite / zi	850	850	
	la 1000 locuitori		33	31	
7	Stadion, terenuri sportive	ha	2,6	8,0	5,1
	la 1000 locuitori		0,25	0,7	
8	Săli sportive	m ² podea	0	880	880
	la 1000 locuitori			80	
9	Bazine	m ² ogl. apei	0	303	303
	la 1000 locuitori			25	
10	Centre distractiv - culturale	locuri	927	968	41
	la 1000 locuitori		90	80	
11	Biblioteci	mii volume	82	82	
	la 1000 locuitori		8	7	
12	Cinematograf	locuri	0	303	303
	la 1000 locuitori			25	
13	Întreprinderi de comerț	m ² supr. com.	3032	3630	598
	la 1000 locuitori		294	300	
14	Întreprinderi alimentație publică	locuri	540	726	186
	la 1000 locuitori		52	60	
15	Piețe comerciale	m ² supr. com.	440	440	
	la 1000 locuitori		43	40	
16	Întreprinderi prestări servicii	angajați	20	109	89
	la 1000 locuitori		2	9	
17	Spălătorie	kg haine/sch.	0	110	110
	la 1000 locuitori			10	
18	Curățătorie	kg haine/sch.	0	138	138
	la 1000 locuitori			11	
19	Hotel	locuri	20	73	53
	la 1000 locuitori		2	6	

20	Băi publice	locuri	0	55	55
	la 1000 locuitori			5	
21	Vicee publice	locuri	4	11	7
	la 1000 locuitori		0,4	1	
22	Cimitire	ha	2	3	1
	la 1000 locuitori		0,19	0,24	

Tabelul nr. 7.1.1

Activitatea politică, administrativă, juridică de importanță raională și locală
a or. Dondușeni

Nr. d/o	Denumirea instituției	Adresa	Angajați (oam.)
1	2	3	4
	Consiliul raional Dondușeni	str. Independenței 47	59
	Primăria orașului Dondușeni	str. Independenței 49	16
Lista asociațiilor obștești			
	AO „Tineretele femei Cernoleuca”	s. Cernoleuca, rn. Dondușeni	voluntar
	AO „Agroinițiativa”	str. Independenței	voluntar
	Asociația raională de fotbal Dondușeni	str. Independenței 4, ap. 39	voluntar
	AO „Societatea Invalizilor din raionul Dondușeni”		voluntar
	AO „Toamna Vîrstei”		voluntar
	AO „Russkaia obscina”	str. Independenței	voluntar
	AO „Voluntarul”	or. Dondușeni	voluntar
	Asociația Părinților și Pedagogilor „Perspectivă, Prosperitate, Colaborare”	str. E. Sîrbu	voluntar
	AO „Baștina Dondușeni	str. Independenței 49	voluntar
Lista instituțiilor juridice			
	Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei	str. Donici 4	13
	Direcția Învățământ	str. Independenței 47	22
	Secția Culturală	str. Donici 4	12
	Centrul Militar	str. S. Lazo 5	5
	Secția Statistică	str. Frunze	8
	Direcția de Deservire Fiscală	str. Feroviarelor 4	10
	Inspectoratul Ecologic de Stat	str. Independenței 47	3
	Inspectoratul de Poliție Dondușeni	str. Independenței 45	89
	SRL „Edineț Gaz”, fil. Dondușeni	str. Independenței	58
	SA „Drumuri Edineț” fil. Dondușeni	str. Ștefan cel Mare 3	60
	SA „Baza de transport auto – 9”	str. Ștefan cel Mare 1	42
	Procuratura orașului Dondușeni	str. Feroviarelor 6	14
	Judecătoria Edineț, fil. Dondușeni	str. 31 August 19	20
	Oficiul Cadastral Teritorial Dondușeni	str. Independenței 43	11
	Biroul de Evidență și Documentare a Populației	str. Independenței 3	5
	Ocolul Silvic Dondușeni	str. M. Eminescu 69	24
	Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă	str. Independenței 47	4
	Casa Teritorială de Asigurări Sociale	str. Komarov 12	12
	Oficiul Stării Civile	str. E. Sîrbu	5
	Centrul de Sănătate Publică	str. Păcii 5	22
	Direcția Raională Sanitar-veterinara și Siguranța Produselor Origine Animală Dondușeni	str. Feroviarelor 56	22
	Biroul notarului „Danil Anghelina”	str. Independenței 25	2
	Biroul notarului	str. Serghei Lazo	4
	Gara Auto	str. Feroviarelor 29	6
	Gara Feroviară	str. Feroviarelor 31	21
Instituții financiare și de credit			
	BC „Moldova – Agroindbank”	str. Independenței 3	14
	BC „FinComBank”	str. Feroviarelor 6A	13
	BC „Moldincombank”	str. S. Lazo 14	11
	BC „EnergBank”	str. S. Lazo 16	9
	BC „Victoria Bank”	str. Ștefan cel Mare 30	4

	Compania de Asigurări "Klassika asigurării" fil. Dondușeni	str. Feroviarelor 2	2
	Societatea de asigurări "Acord Group"	str. Independenței 25	2
	Compania de asigurări "Galas"	str. Feroviarelor	2
1	2	3	4
Mass media			
	Ziarul Raional "Pasul Nou"	str. Donici 4	4
Telecomunicații			
	Compania Orange	str. Feroviarelor 20	3
	Compania Orange	str. Komarov f/n	3
	Compania Moldcell	str. Feroviarelor 20	3
	SA "Poșta Moldovei" fil. Dondușeni	str. Eminescu 13	16
	SA "Moldtelecom" fil. Dondușeni	str. Eminescu 13	26

Tabelul 7.5.1.

Principalii agenți economici din or. Dondușeni, care prestează servicii comerciale

Denumirea	Adresa	Unitare de măsură (m ² ; locuri)	Angajați (oam.)	Notă magazin
1	2	3	4	5
SRL RULTEHCOM	31 August, 11	60	1	
Îl Grajdean Valentina	Independenței, 9/1	23	2	-*
Îl Alexandr Navroțchii	Independenței, 185	144	1	-*
SRL ROLFMEC	E.Sîrbu, 1/b	133	1	-*
SRL VicMobile ÎCS	Feroviarilor, 20	42,9	4	-*
SRL Tani Vili	Feroviarilor, 10/13	28	1	-*
SRL HARTDEN-H.O.V.	VI.Komarov, 16	68,2	1	-*
SRL ICOSVET GRUP	Independenței, 115	27	1	-*
CC Donunicop Coop	Independenței, 71	20	1	-*
Îl Tatiana Cucuș	E.Sîrbu, 5	20	1	-*
SRL EV-GOLD	Feroviarilor, 7	15	1	-*
SRL Evelinas-Nic	Independenței, 143	30	1	-*
Îl Mamedov Igor	Feroviarilor, 8	24	1	-*
Îl Irina Banuh	Feroviarilor, 7	40,7	1	-*
Îl Sindi – Tamojnic	Feroviarilor, 29/3	42,5	1	-*
Îl CLIO-Ghedrovici	Feroviarilor, 18	107	4	-*
Îl Crețu Mitrofan	Feroviarilor, 10/12	24	1	-*
SRL NICSLAV-COMERT	Livezilor,3	40	1	-*
SRL TABILAV-LUX	Feroviarilor, 22/a	50	3	-*
SA BASARABIA-NORD	Feroviarilor, f/n	20	1	-*
SRL BIBIRICA	Feroviarilor, 22	10	1	-*
Îl LA BECIUL VECHI-PÎRGARI	Lazo, 2/a	25	1	-*
Îl Svetlana Cozoroz	Independenței, f/n	36	2	-*
Îl SCORPION-MATRENCIUC	Ștefan cel Mare, 3	400	8	-*
S.A. Floreni	Frunze, 2	20	1	-*
Îl Izvoarăș -Laiu	31 August, 1/a	45,2	2	-*
SA EXIMOTOR	Independenței, 49	90	1	-*
Îl Grigorieva Emilia	Șt.cel Mare, 20	20	2	-*
SRL ACIDOR-GRUP	Lazo, 1	35	2	-*
SRL Const-Nord	Eminescu, 35	50	2	-*
SA Baza de transport auto nr.9 Dondușeni	Ștefan cel Mare, 1	47,3	2	-*
SRL STAR-CULINAR	31 August, 115	235	7	-*
SRL Rusu Agrocomert	VI. Komarov, f/n	37,4	1	-*
Îl Tricolici Lidia	Independenței, 237	36	2	-*

SRL Tiuricov-GRUP	Independentei, 4	200	2	-*
SRL Bagira-Max	Independentei, 19	16,4	1	-*
SRL Inter-Terminal	Vi. Komarov, 5/1	30	2	-*
SRL Tarol-DD	Vi. Komarov, 5/1	43,9	4	-*
SRL Prețuri Pentru Tine	Feroviarilor, 29/2	149	3	-*
Îl Nareico Parascovia	Independentei, 237	24	1	-*
SRL FLORIZALIA	Feroviarilor, f/n	50	1	-*
SRL VION-IMPEX	Komarov, 5/a	131,6	3	-*
SRL Don-Auraprim	Cantemir, 90	19,2	1	-*
SRL Meșterul Vopselilor	Independentei, 35/a	20	1	-*
Îl Olari Eugenia	Eminescu, 13	25	1	-*
Îl Ghiunes-Lopotenco	31 August, 13	49	1	-*
SRL TRAIANCOMERT	Ștefan cel Mare, 3	400,0	5	-*
Îl Struc Alin	Komarov, f/n	39,6	1	-*
Îl Muguliuc Svetlana	Komarov, f/n	50	1	-*
SRL AVIOLEX GRUP	Feroviarolor, 50	50	1	-*
Îl Tîmnovețcaia Elena	Independentei, 2/1	150	1	-*
SA Floreni	Feroviarilor, 8	16,3	1	-*
SRL Mobraizer Lux	Feroviarilor, 10	24	1	-*
Îl Tatiana Hovaneț	Frunze, 2	40	1	-*
SRL Malideț Mar	31 August, 115a	35	1	-*
Îl Scorpion Matrenciuc	Ștefan cel Mare, 3/A	376,5	7	-*
Îl Ulanovschi Serghei	D. Cantemir, 18	30	1	-*
Donucop COOP	Komarov, f/n	20	1	-*
Îl Ulanovschi Serghei	Eminescu, 16	30	1	-*
Îl Oxana Edinac	Independentei, 25	25,5	2	-*
SRL Nordagroservice	Independentei, 2/a	48	1	-*
SA Eximotor	Independentei, 69	108	1	-*
Îl Condor-Ruban	31 August, 2	24	1	-*
SRL Casa Comercială Bulgară	Komarov, f/n	45	1	-*
AO Uniunea Conducătorilor Auto	Lazo, 8	16	1	-*
SRL DONDSERVICE	Komarov, 18	14,479		piată
UNIVERSCOOP CRC	Independenței 31	120		
Icosvet Grup SRL	Independenței 113	100		
MC "Consulting"	Mihai Eminescu f/n	160		
SRL "Covali Nord"	S. Serghei Lazo 1	160		

8. Soluții de planificare spațială și arhitecturală

Orașul Dondușeni este centru raional, situat în partea de nord al Republicii Moldova, în partea superioară a văii, a râulețului fără nume fluxul r. Cubolta.

Teritoriul administrativ al orașului Dondușeni se întinde pe o suprafață de 801,04 ha și are hotare administrative comune cu localitățile: sat. Dondușeni, Rediul Mare, Corbu și Țaul.

Intravilanul localității cuprinde în prezent o suprafață de 801,04 ha inclusiv: străzi și piețe 140,53 ha, zona locuințe – 200,15 ha, parcuri și spații verzi – 36,25 ha.

După destinația funcțională teritoriul este divizat în:

- Zona cu funcții de interes public
- Zona locuințe individuale și funcțiuni complementare
- Zona cu blocuri locative multietajate
- Zona unități industriale, depozite
- Zona gospodării comunale, cimitire
- Zona parcuri, agrement și sport
- Zona suprafețe acvatice
- Zona APL
- Alte teritorii

Rețeaua actuală de drumuri și străzi s-a format sub influența unui șir de factori, principalul din care este amplasarea orașului în căile de transport de tranzit, ce leagă capitala Moldovei cu zonele de frontieră al Ucrainei.

Transportul este reprezentat de transportul auto și transportul feroviar. Prin oraș trec două trasee auto naționale: de la vest spre est R12 (R8-Dondușeni-Drochia-Pelinia-M5), din acest drum se ramifică traseul Edineț-Otaci-frontiera cu Ucraina (R8), și calea ferată Bălți-Ocnița, care străbate orașul de la nord spre sud. În oraș funcționează o gara auto și gara feroviară.

Rețeaua existentă de drumuri și străzi a orașului are un caracter relativ regulat, o tramă stradală geometrică, aproape rectangulară, divizată în cartiere mici. Străzile centrale așa ca Independenței, M. Eminescu, Ștefan cel Mare, Eminescu, 31 August, Iu. Gagarin, I. Crengă, D. Cantemir, Păcii, Komarov sunt relativ amenajate și au îmbrăcăminte rigidă. Multe străzi însă nu au îmbrăcăminte rigidă și sunt lipsite de orice elemente de amenajare.

Imaginea urbana a orașului Dondușeni constituie în mare măsură construcții individuale 1-2 nivele. Doar în partea centrală a orașului, există construcții cu 3-5 nivele.

Conform proiectului Planul urbanistic general se prevede dezvoltarea continuă a structurii de sistematizare arhitecturală deja formată și îmbinarea raioanelor de sistematizare într-un spațiu unic. Teritoriul orașului include 8 sectoare urbanistice, inclusiv zona de producere, comunală și de depozitare, obiectivele infrastructurii edilitare asigurate cu transport.

Sarcina principală a planului urbanistic general este axată pe crearea unei structuri urbane compacte, urbanizate, corelate, echilibrate, care va asigura dezvoltarea stabilă a elementelor mediului urban a orașului atât pentru perioada de calcul cât și pentru perspectivă.

În general, organizarea funcțională a localității s-a păstrat. S-a propus extinderea pentru locuințe și funcțiuni complementare, zone verzi și zone pentru agrement și sport. În rest s-au păstrat funcțiunile existente. S-au propus, mascarea zonelor industriale și agricole cu perdele de protecție, față de zonele de locuit.

Conform proiectului se preconizează perfecționarea continuă a principiului zonificării funcționale și anume formarea sistemului centrelor publice atât în formațiunile locuibile deja existente cât și în cele noi proiectate. Ceea ce va contribui esențial la eliberarea nucleului din centru orașului și apropierea la maxim a obiectivelor prestări servicii de zona locuibilă.

Reconstrucția centrului prevede proiectarea unor grupuri separate de clădiri multietajate, cu obiective de prestări servicii, care vor servi drept accente urbanistice și vor organiza compoziția arhitectural- spațială a orașului.

La fel, se prevede crearea și amenajarea zonelor verzi cu obiective de agrement, sport și recreere, care vor constitui, un element de bază, în formarea spațiului arhitectural – urbanistic.

Dezvoltarea rețelei de drumuri și străzi este axată pe schema deja formată și perfecționarea ei ulterioară. Suprafața rețelei de drumuri și străzi existente constituie 140,53 km, conform proiectului lungimea va spori cu 19,89 km și va constitui 160,42 ha. În proiect se propune construcția legăturilor suplimentare de transport între formațiunile locuibile și a drumurilor noi, spre cartierele locuibile propuse. Se prevede reconstrucția centurii de ocolire, care va permite reorganizarea și optimizarea tuturor tipurilor de transport public, eliberând la maxim zona centrală a orașului, descentralizând și reducând intensitatea circulației în primul rând a transportului de tranzit. În proiect se propune: modernizarea sistemului rutier existent, rezolvarea intersecțiilor, parcajelor și trotuarelor. Se propune amenajarea trotuarelor pentru circulația pietonală în vederea eliminării circulației persoanelor pe partea carosabilă a drumurilor, evitând astfel riscul de accidente. Se propune crearea pistelor pentru bicicliști, fiindcă distanțele parcurse în interiorul localității sînt destul de mari.

Conform proiectului se prevede reorganizarea teritoriilor întreprinderilor de producere în hotarele zonei industriale existente, lista este reflectată pe planșa – zone industriale (unități economice). Pentru perioada de calcul, în partea de nord, centru și sud a orașului se propune includerea în hotarele intravilan a orașului a terenurilor, pentru amplasarea întreprinderilor de producere din diverse ramuri ale economiei. Reconstrucția, modernizarea tehnologică și reutilizarea tehnică a întreprinderilor va contribui la fabricarea producției competitive atât pe piața internă a republicii cît și pe cea externă. Implementarea tehnologiilor noi va diminua impactul negativ asupra mediului, astfel asigurînd respectarea cerințelor sanitaro-ecologice.

Conform planului urbanistic general se propune extinderea teritoriului zonei locuibile cu 28 ha. Volumul construcțiilor clădirilor multietajate va constitui 60% din construcțiile noi, iar volumul construcțiilor a caselor individuale de tip "cotedj" va constitui 40 % din volumul total al construcțiilor locative. Se propune extinderea teritoriul destinat construcțiilor noi multietajate - în zona est a orașului, iar teritoriul destinat caselor individuale de tip "cotedj" în partea de nord, est și centru a localității. În componența microsectoarelor noi se prevede crearea centrelor publice cu amplasarea obiectivelor prestări servicii pentru satisfacerea necesităților cotidiene.

Conform proiectului se prevede: construcția grădinițelor de copii, construcția unui complex sportiv polifuncțional și hotel, amenajarea zonei de odihnă și agrement în preajma lacului, construcția centru distractiv-cultural, construcția complexelor comerciale, pieței agricole, cafenelelor, unei case de deservire socială, azilului de bătrîni, spălătorie și curățătorie chimică, a terenurilor de joacă pentru copii, a terenurilor sportive, aqua parcului, sălilor sportive, viceelor publice precum și alte obiective pentru asigurarea populației cu minimului necesar de servicii.

Soluțiile de sistematizare arhitecturală propuse în îmbinare cu obiectivele patrimoniului cultural și istoric, instituțiile prestări servicii, elementele arhitecturii landșaftologice vor contribui la formarea aspectului arhitectural și estetic în zona de centru a orașului. Realizarea proiectului de amenajare a teritoriului nominalizat va asigura crearea condițiilor optime pentru recreere și agrement atât pentru locuitorii orașului, cît și pentru turiști.

Una din sarcinile de bază în procesul de reamenajare a localității reprezintă salubritatea și înverzirea, care contribuie la sporirea nivelului arhitectural și ameliorarea stării sanitaro-igienice a teritoriului. Salubritatea și înverzirea teritoriului într-o oarecare măsură contribuie la îmbunătățirea condițiilor de abitație a populației.

Influența optimă a zonei verzi asupra condițiilor sanitaro-igienice de abitație și asupra aspectului arhitectural-artistic al orașului, se poate obține prin amplasarea uniformă și continuă a zonelor verzi. Acest sistem reprezintă prin sine o zonă verde spațial încadrată cu diverse destinații funcționale, așa ca: sectoarele cu plantații verzi în cartierele locative, pe teritoriul instituțiilor publice, parcurile, străzile pietonale, scuarurile, grădinile, precum și verdeța landșaftului înconjurător. Conform proiectului se prevede extinderea unor zone separate de parc.

Elementele de amenajare a parcurilor, străzilor și drumurilor (indicatoare rutiere, parcări auto, peron de stație acoperit, teren de agrement, sculpturi decorative, memorabile) trebuie să fie executate în stil tradițional și constructiv.

Utilizarea optimă a condițiilor climatice, factorii landsaftologici, prezența lacului în partea de sud a orașului, crează premise pentru organizarea zonei de agrement, sport și distracții.

Crearea zonei verzi pe teritoriile de la periferia orașului în complex cu zona de agrement va contribui la crearea spațiului arhitectural - urbanistic unic.

Cimitir existent, situate în intravilanul localității nu corespunde cerințelor sanitaro-ecologice și pentru perioada de proiect se va stopa înmormântarea. Conform proiectului se prevede utilizarea cimitirului existent în afara intravilanului, în partea de est a orașului.

Ca urmare a necesităților de dezvoltare, precum și pe baza concluziilor studiilor fundamentare, zonele funcționale existente, vor suferi modificări în structura și mărimea lor. Intravilanul existent nu se va modifica. Astfel, limită va include toate suprafețele de teren ocupate de construcții și amenajări, precum și suprafețele necesare dezvoltării pe o perioadă determinată. Propunerile privind relația cu intravilanul existent vor fi justificate în piesele scrise și figurate în piesele desenate. În rezultatul implementării măsurilor de reconstrucție, teritoriul orașului nu se extinde și va ramane 811,16 ha.

Bilanțul teritoriului și zonarea funcțională a or. Dondușeni este reflectat în tab. 8.1.

Tabelul 8.1.

Bilanțul teritoriului și zonarea funcțională a or. Dondușeni

Zona funcțională	Existent		Propus	
	Supr., ha	%	Supr., ha	%
1	2	3	4	5
Zona centrală și alte funcțiuni de interes public	36,33	4,54	59,05	7,28
Zona de locuințe cu regim mic de înălțime	173,47	21,66	187,28	23,08
Zona de locuințe cu regim mare de înălțime	26,68	3,33	41,18	5,08
Zona spații verzi, parcuri, scuaruri, terenuri sportive	36,25	4,53	81,87	10,1
Zona rețeaua de drumuri și străzi, piețe, accese	140,53	17,54	161,42	19,9
Zona comunală	10,0	1,25	10,38	1,28
Zona suprafețe acvatică	4,1	0,51	4,1	0,51
Zona de producere, depozite	217,24	27,12	241,66	29,77
Rezerva pentru locuințe colective	151,64	18,93	24,22	3,0
Alte teritorii	4,8	0,60	0	0
Total teritoriu intravilan	801,04	100	811,16	100,0

9. Organizarea complexului industrial

9.1. Analiza existență a complexului industrial al orașului Donduseni

Orașul Donduseni este amplasat în partea de nord a Republicii Moldova .

Complexul industrial al orașului se constituie din 5 zone sectoriale, cuprinzând peste 40 unități economice: producere, depozitare și servicii de diferite domenii de activități pe o suprafața totală de peste 224 ha.

În prezent or.Donduseni ispuie de un potențial economic-industrial slab dezvoltat și cuprinde domeniile de activități în ramurile industriilor: confecții, alimentara , construcție, transport, agricole și alte (Anexe: tab. 9.1.1).

Actualmente o parte din întreprinderi activeza, iar alta parte de întreprinderi și-au stopat activitățile pe diverse motive și sunt supuse reprofilării, reorganizării, parcelării sau lichidării altele staționează pe motive economice.

Majoritatea întreprinderilor industriale sunt amplasate în următoarele zone:

- Grupul de întreprinderi, sectorul "Centru";
- Grupul de întreprinderi,sectrul " Nord"
- Grupaul de întreprinderi,sectorul"Sud";
- Grupul de întreprinderi, sectorul "Vest";
- Grupul de întreprinderi, sectorul "Est";

Grrupul de întreprinderi, sectorul "VEST"

Întreprinderile acestei zone sunt amplasate la nord de orasul Donduseni dealungul caili ferate Chisinau -Ocnita pe o suprafata totala de 171,62ha.

Aici sunt amplasate 7 unitati economice de diferite activitati de producere .Cele mai importante întreprinderi ce activeaza sunt: Fabrica de paine;2 frigidere de pastrare a fructelor; 1depozit de comercializare a materialelor de constructie. Pe motive economice si lipsa de investitii si-au stopat activitatile: Fabrica de zahar;întreprinderea de colectare a fructelor; întreprindere de colectare a animalelor si pasarilor.

Grupul de întreprinderi, sectorul "NORD"

Întreprinderile acestei sunt amplasate la nord de orasul Donduseni la intersectia strazilor: Stefan cel Mare si V.Alexandri pe o suprafata totala de de peste 23 ha. Aici sunt amplasate 13 unitati economice de diferite activitati de producere . Cele mai impoartate întreprinderi ce activeaza sunt: "Baza auto nr.9" SA; SA"Drumuri Donduseni; SA"Red-Nord " ;SA "Rețele electrice de trensiune inalta" ;SA"Electroncon" s.a. Pe motive economice si lipsa de investii si-au stopat activitatile: Baza de colectare a animalelor;Asociatia de achizitii si colectare s. a . mai mici

Grupul de întreprinderi,sectorul "CENTRU"

Întreprinderile acestei zone sunt amplasate la centrul orașului în arealul străzilor:„Dimitrie Cantemir si Independentei de alungul caili ferate Chisinau-Ocnita de peste 18 ha.

Aici sunt amplasate 17unități economice de diferite activități de producere și depozitare. Cele mai importante întreprinderi ce activiaza sunt ; Întreprinderea de colectare a cerealelor, SRL" Molgranum"; SRL Edinet Gaz"filial Donduseni, Fabrica de producere a hainelor "Punto Azzuro"ICS, Fabrica de producere a hainelor SRL"Moltexgrup s.a. O parte de întreprinderi si-au stopt activitatile pe diverse motive economice si lipsa de investitii de dezvoltare.

Grupul de întreprinderi, sectorul "SUD"

Întreprinderile aceastei zone sunt amplasate la sud de centrul orasului in 2 subgrupe înșiruite dealungul caili ferate adiacent cu str.str. D, Cantemir . Suprafata totală ocupată de aceste întreprinderi constituie circa 11,00 ha.

Cele mai importante ce activeaza sunt : Intreprinderea de colectare a cerealelor SRL"Climautcanu S.C. si o statie de desevice tehnica auto P.F. Dudnic A."

Grupa de întreprinderi,sectorul "EST"

Întreprinderile acestei zone sunt amplasate compact in spatiul locativ individual. Aici activeaza doua intreprinderi: Agentia "Moldsilva " si I.I."Ara" cu o suprafata totala de 1,21 ha

Constatări

În conformitate cu studiile de valorificare, cercetare și examinare pe teren s-a constatat, că majoritatea întreprinderilor din or.Donduseni au fost amplasate și construite în anii 1970-1985 și nu au suportat schimbări esențiale în structura urbanistică.

Din totalul potential existent de întreprinderi activează circa 35 unități economice în diferite domenii de producere și servicii, iar 65% și-au stopat activitățile și nu funcționează pe diferite motive economice.

Aceste întreprinderi vor fi supuse reorganizării, replanificării sau redimensionării racordate la noile condiții economice de piață cu tehnologii performante, altele vor fi propuse reamplasării reesind din normele sanitaro-ecologice si soluțiile Planului Urbanistic General al or.Donduseni

9.2. Soluții urbanistice

Pornindu-se de la analiza situației existente a complexului industrial și luând în considerație soluțiile de actualizare a Planului Urbanistic General în condițiile economiei de piață au fost elaborate propuneri de amenajare și amplasare a teritoriilor zonelor de producere.

Asupra soluțiilor Planului Urbanistic s-a consultat cu administrația publică locală a or. Donduseni, în rezultatul cărora s-a ținut cont de sugestiile și propunerile la prezentul proiect.

În context, propunerile de sistematizare a or. Donduseni la compartimentul "Industrie" se păstrează în esența structural anterior creata a zonelor industriale, care sunt corelate la soluțiile propuse ale Planului Urbanistic General.

Listele întreprinderilor industriale existente, de perspectivă, reamplasare sau reorganizare și teritoriile de rezervă sunt indicate în tabelele anexate: 9.1; 9.2; 9.3; 9.4.

După cum s-a menționat în compartimentul industrie, "Starea actuală", a orașului Doduseni dispune de 5 zone sectoriale în care sunt amplasate întreprinderi de producere, depozitare, servicii tehnice auto ș.a. acestea sunt:

- Grupul de întreprinderi,sectorul "Centru";
- Ggrupul de intreprinderi,sectorul "Sud";
- Grupul de intreprindri,sectorul " Nord"
- Grupul de intreprinderi ,sectorul "Est";
- Grupul deintreprinderi,sectorul "Vest";

.Întreprinderile acestor zone sunt amplasate adiacent cu cartierele locative și vor fi păstrate parțial activitățile lor conform soluțiilor Planului Urbanistic General. Excepție prezintă întreprinderile, care nu se conformă normelor sanitaro-ecologice si soluțiilor Planului Urbanistic General ,care vor fi propuse reamplasării sau reorganizării în alte domenii de activitate. Aceste propuneri sunt reflectate în tab. 4.

Caracteristica si solutiile urbanistice de sistematizare și amenajare a zonelor industiale pe sectoare sunt prezentate mai jos:

Grupul de întreprinderi,sectorul "Centru"

Întreprinderile aceastei zone sunt amplasate compact și conform soluțiilor Planului Urbanistic General se prezintă fără schimbări exceptie prezinta formarea de teritorii in rezerva pentru spatii de producere.

Grupa de întreprinderi,sectorulnr "Nord"

Întreprinderile acestei zone amplasate în două grupe; Grupa 1- de-a lungul str. Ștefan cel Mare ; Grupa 2- de-a lungul str. Corbului, care conform Planului Urbanistic General se prezintă fără schimbări, excepție prezintă formarea a unui teritoriu de rezervă de 4,00ha pentru amplasarea spațiilor de producere.

Grupa de întreprinderi ,sectorul "Sud"

Întreprinderile din zona dată conform Planului Urbanistic General se prezintă fără schimbări. Excepție prezintă formarea unui teritoriu de rezervă pentru amplasarea spațiilor de producere cu o suprafață de 2,00ha.

Grupa de întreprinderi ,sectorul "Est"

Întreprinderile acestei conform soluțiilor Planului Urbanistic General se prezintă fără modificări esențiale. Aici în structura urbanistică se propune reorganizarea a două obiective pe motive de neconformare cu normele sanitaro-ecologice

Grupul de întreprinderi,sectorul "Vest"

Întreprinderile acestei zone conform Planului Urbanistic General se prezintă fără modificări structurale .Excepție prezintă formarea a unui teritoriu de rezervă pentru amplasarea spațiilor de producere cu o suprafață de 1.90ha.

Concluzii

În conformitate cu studiile de examinare, efectuate pe teren, majoritatea întreprinderilor din oraș Donduseni amplasate și construite în a.a. 1970-1985 nu au suportat schimbări esențiale în structura urbanistică. În proiect s-au determinat granițele zonelor industriale, teritoriile de rezervă de dezvoltare pentru amplasarea de noi spații de producere, depozitare și servicii, de asemenea pentru formarea de Parcuri Industriale și zone Economice Libere.

Întreprinderile care nu activează și cele care nu se conformă normelor sanitaro-ecologice conform soluțiilor Planului urbanistic General s-au propus soluții de reorganizare, replanificare, reamplasare sau lichidare.

Lista întreprinderilor existente și de reorganizare/reprofilare sunt prezentate în, tabelele anexate la prezentul proiect.

Explicatia întreprinderilor existente amplasate în or.Donduseni

Tabela nr.9.1

Nr. PG	Denumirea	Suprafat. teren, ha	Starea actuala	Genul de activitate	Numarul de lucratori,om
1	2	3	4	5	6
	Zone de productie sectoriale				
1-00	Grupul de intreprinderi, sectorul "VEST"				
1-01	Fabrica de zahar "Magd Vest"SRL	155,00	Nu activ.	Producerea zaharului	
1-02	Intreprindere de colectare a vitelor si pasarilor	10,00	Nu activ.	Colectarea animalelor	
1-03	I.I."Scorpion Matrenciuc"	1,10	Activ.	Depozitarea si comercializarea materialelor de constructie	20
1-04	Fabrica de paine I.I." Cristal Scutari"	1,50	Activ.	Producerea painii si comercializare	27
1-05	Intreprindere de colectare a fructelor SRL"Donprodcom"	3,20	Nu activ	Colectarea fructelor	
1-06	Frigider SRL"Donprodcom"	0,52	Activ.	Pastrarea fructelor	5

1-07	Frigider SRL "ClimiutanuAgro"	0,30	Activ	Pastrarea fructelor	5
	Total:	171.62			57
2-00	Grupul de intreprinderi ,sectorul "NORD"				
2-01	SA"Baza auto nr.9"	4,00	Activ.	Transprtarea pasajerilor	44
2-02	SA drumuri Edinet ,sectorul Donduseni	1,50	Activ	Intretinerea si reparatia drumurilor	56
2-03	SACG a I.M "Tirex Petrol " SRL	0,80	Activ	Alimentarea cu produse petroliere si gaze a transportului auto	3
2-04	Cooperativa de consum "Universcoop"	0,15	Nu activ.		
2-05	SRL "Arion-Don"	0,15	Nu activ	Producerea uleiului si morarit	
2-06	Depozit materiale de constructie a P.F. "Macovei D."	0,28	Acticv	Depozitarea si comercializarea materialelor de constructie	3
2-07	Baza de productie si depozitare a SA" Retele electrice de tensiune inalta Nord-Vest"	3,70	Activ	Intretinerea si reparatia retelelor electrice	130
2-08	SA"Red -Nord"Subfiliala Donduseni de Retele	1,70	Activ	Retele electrice si de distributie	84

	electrice de distributie				
2-09	SA "Red-Nord" electrice	1,50	Nu activ	Depozitarea materialelor	
2-10	Asociatia de achizitii si colectare	1,30	Nu activ		
2-11	Baza de colectare a animalelor	4,20	Nu activ	Colectarea animalelor	
2-12	Baza de depozitare si servicii SA"Electroncon"	1,70	Activ	Depozitare si servicii	15
2-13	Depozit de materiale a "Cooperativei de Consum"	0,38	Nu activ	Depozitarea mafurilor industriale si alimentare	
	Total:	21,36			335
3-00	Grupul de intreprinderi,sectorul "CENTRU"				
3-01	SRL"Edinet Gaz" Filiala Dondusehni gaz	0,55	Activ	Intretinerea si reparatia retelelor de gaze	25
3-02	I.I "Prepelita V."	0,40	Organiz.	Depozitarea cerialelor	
3-03	SRL" Frimex"I.M.	1,80	Organiz.	Depozitarea matrialelor si comert	
3-04	Dpozit si garaje	2,00	Nu activ		

3-05	Baza de depozitare I.M." Apa canal"	0,87	Nu activ.		
3-06	Hala de productie a mobilei a P.F. "Bodorin Iu."	0,40	Nu activ	Producerea mobilei la comanda	
3-07	SRL"Moldtexgrup"I.M.	2,10	Organiz.	Producera hanilor	
3-08	I.I."Navrotchi"	0,50	Activ.	Depozitarea pieselor auto	3
3-09	I.I "EtnaVangheli"	0.30	Activ	Producera jucariilor moi	10
3-10	Statie de reparatia auto	0,25	Activ	Servici tehnice de reparatii auto	3
3-11	Baza de carbune	0,35	Activ.	Depozitarea si comercializarea carbunelui	3
3-12	Intreprindere de colectare a cerealelor a SRL"Molgranum"	6,20	Activ.	Colectarea si prelucrarea cerealelor	30
3-13	Depozit materiale de constructie a SRL"Laridon Lux"	0,60	Activ.	Dpozitarea si comercializareamaterialelor de constructii	12
3-14	Atelier de timplarie a P.F."LototchiA."	0,28	Activ.	Producerea mobilei la comanda	3
3-15	Baza petroliera a RL"Tirex Petrol"	1,60	Nu activ.	Deppozitarea si comercializarea produselor petroliere	

3-16	Punto Azzuro"ICS	0,32	Activ	Producerea hainelor	97
3-17	SACG a SRL"Febus"	0,30	Activ	Alimentarea transportului aut cu produse petroliere si gaze	5
	Total:	18,82			191
4-00	Grupul de intreprinderi ,sectorul "SUD"				
4-01	Intreprindere de colectare a cerealelor SRL"Climautcanul" S.C	9,45	Activ.	Colectarea si prelucrarea cerealelor	12
4-02	Depozit APL	1,10	Organiz.		
4-03	Frigider a P.F." Gorcevg I."	0,28	Organiz.		
4-04	Depozit APL	0,64	Organiz.		
4-05	Statie de deservire tehnica si spalatorie auto a PF."Dudnic A."	0,18	Activ	Servicii tehnice de reparatie auto	
	Total:	11,65			12
5-00	Grupul de intreprinderi,sectorul"EST"				

5-01	SACG a SRL " Derang Plus"	0,26	Activ.	Alimentarea transportului auto cu produse petroliere si gaze	5
5-02	Depozit APL	0,22	Nu activ.		
5-03	Agentia Moldsilva	0,33	Activ.	Plantarea si amenajarea spatiilor silvice	10
5-04	I.I."ARA	0,40	Activ.	Platforma de parcare a autovehiculelor amendate	2
	Total:	1,21			17
	Total:	224.66			612

Borderoul privind indicii tehnico-economici a întreprinderilor industriale amplasate în or.Donduseni

Tabela nr.9.2

Nr. PG	Denumirea	Suprafața, ha	Starea actuala	Genul de activitate	Numar lucratori, om	Ap a/C anal, m.c /zi	Electricitate-putere instalata, kv	Caldura, kkal	Gaz. m.c./h
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Zone de producere sectoriale								
1-00	Grupul de intreprinderi, sectorul "VEST"								
1-01	Fabrica de zahar"Magd Vest"SRL	155.00	Nu activ.	Produce re zaharul ui	-	-	-	-	-
1-02	Intreprindere de colectare a vitelor si pasarilor	10.00	Nu ativ.	Colec tarea anim alelor	-	-	-	-	-
1-03	I.I"Scorpion "Matrenciuc"	1,10	Activ.	Depozit area si	20	A d	10	CT A	-

				comerci aliz. mater .constr.		u s a/ h a z n a		pe bio ma sa	
1-04	Fabrica de paine I.I."Cristal Scutari	0,05	Nu activ.	Produce ra painii si comert.	27	F in t. ar t. / 0, 7 0	60	CT A pe ga ze	5,50
1-05	Intreprindere de colectare a fructelor SRL "Donprodcom"	3,20	Nu activ.	Colec tarea fructe lor	-	-	-	-	-
1-06	Frigider SRL "Donprodcom"	0.52	Activ.	Pastr area Fruct elor	5	-	120	-	-
1-07	Frigider SRL "ClimiutanuAgro"	0,30	Activ.	Pastr	5	-	120	-	-

				area fructelor					
2-00	Grupul de intreprinderi , sectorul "NORD"								
2-01	SA"Baza auto-9	4,00	Activ.	Transportarea pasagerilor	44	Fin tin a/ -	TE250	CT A pe ga zer	0,50
2-02	SA"Drumuri Edinet, sectorul Donduseni"	1.50	Activ	Intretinera si reparatia drumurilor	56	Fin tin a/ -	20	CT A pe le mn e	-
2-03	SACG a I.M.Tirex Petrol"SRL	0,80	Activ	Alimentarea cu produse petroliere si gazar	3	A d u s a	25	CT A pe ele ctri citate	-

				ea trans portul ui auto					
2-04	Cooperativa de consum "Universcoop"	0,15	Nu activ						
2-05	SRL "Arion-Don"	0,15	Nu activ						
2-06	Depozit de materiale si constructia PF "Macovei D."	0,28	Activ	Depo zitare a si come rciali zarea mater ialelo r de const ructie	3	A d u s a	10	-	-
2-07	Baza de productie si depozitare a SA "Rețele electrice de tensiune inalta Nord-Vest"	3,70	Activ	Intret inere a si repar atia rețele lor	130	2, 0/ h a z n	60	CT A pe ele ctri cite	-

				electrice		a			
2-08	SA "Red-nord,Subfiliala Donduseni de Retele electrice de distribuire	1,70	Activ	Retele electrice de distribuire	84	Finanțarea/NF	100	CTA pe electricitate	
2-09	SA"Red-Nord"	1,50	Nu activ	Depozitarea materialelor					
2-10	Asociatia de achiziție și colectare	1,30	Nu activ	Depozitarea materialelor					
2-11	Baza de colectare a animalelor	4.20	Nu activ	Colectarea animalelor					

2-12	SA"Electroncon"	1,70	Activ	Servi cii de repar atii si instal are	20	A d u s a/ -	35	-	-
2-13	Depozit de materiale a Cooperativei de consum"	0,38	Nu activ	Depo zitare a marfu rilor indus triale si alime ntare					
3-00	Grupul de intreprinderi, sectorul"CENTRU								
3-01	SRL"EdinetGaz",Filiala Donduseni	0,55	Activ.	Intret inere a si repar atia retele lor de gaze	25	0. 2 0/ 0, 2 0	10	CT A pe ga ze	0,50

3-02	I.I."Prepelita	0,840	Org.	Depozitare a cerial elor					
3-03	SRL"FrimeX"I.M.	1,80	Org.	Depozitare a materialelor si comer t					
3-04	Depozit si garaje	2,0	Nu activ.	Parca rea autov ehico le					
3-05	Baza de depozitare a I.M."Apa canal"	0.87	Nu activ.	Depo zitare mater ialelo r					
3-06	Hala de producere a mobilei a P.F."BodorinIu."	0,40	Nu activ.	Produ cerea					

				mobili					
3-07	SRL "Moldtexgrup"	2,10	Org.	Producerea hainelor					
3-08	I.I."Navrotchi"	0,50	Activ.	Depozitare a pieselor auto	3	-/ -	10	-	-
3-09 3-10	I.I."Etna Vangheli Statie de reparatie auto	0,30 0,25	Activ. Activ.	Prod juc.m . Servicii tehnice de reparatie	10 3	1. 0 0/ 1. 0 0 A d u s a/ -	15 35	CT A -	0,70 -
3-11	Baza de carbune	0,35	Activ	Depozitare	3	A d	5	-	-

				a si come rciali zarea carbu nelui		u s a			
3-12	Intreprindere de colectare a cerialelor a SRL "Moldgranum"	6,20	Activ.	Colec tarea si prelu crare a cerial elor	30	A d u s a/ -	120	CT A pe ga ze	1,40
3-13	Depozit de materiale si constructiia SRL "Laridon Lux"	0,60	Activ.	Depo zitare si come rciali zarea	12	A d u s a/ -	10	So ba	-
3-14	Atelier detimplarie a PF "Lototchi"	0,28	Activ.	Produ cere mobil ei la coma nda	3	A d u s a/ -	35	So ba	-

3-15	Baza petrolieraSRL"Tirex Petrol	1,60	Nu activ.	Depozitare a si comercIALIZAREA produselor petroliere					
3-16	ICS"Punto Azzuro"SRL	0,32	Activ.	Produse hainelor	97	4,00/4,00	150	CT Ape gaze	1,50
3-17	SACG a SRL "Febus"	0,30	Activ	Alimentarea transportului auto cu produse petroliere	5	Adusa/hazna	10	CT Ape electrice	-

4-00	Grupul de intreprinderi ,sectorul "SUD"								
4-01	Intreprindere de colectare a cerialelor a SRL"Climautanul"SC	9,45	Activ.	Colec tarea si prelu crare a cereal elor	12	2. 0 0/ 2, 0 0	2 TR. E	CT A pe ga ze	0,14
4-02	Depozit APL	1,10	Org..						
4-03	Frijgider a PF"Gorceag I."	0.28	Org.						
4-04	Depozit APL	0,64	Org.v.						
4-05	Statie de deservire tehnica cu spalatorie auto a PF"Dudnic A."	0,18	Activ.	Servi ci de repar atie auto	3	1. 0/ 0. 5 0	10	-	-
5-00	Grupul de intreprinderi, sectorul "EST"								
5-01	SACG a SRL"Derang Plus "	0,26	Activ.	Alim	5	0.	10	CT	-

				entar ea trans portul		2 0/ h a z n a		A pe ele ctr.	
5-02	Depozite APL	0,22	Nu activ.						
5-03	Agentia Moldsilva	0,33	Activ	Plant area si amen ajarea spatii lor silvic e	10	A d u s a/ -	10	So ba	-
5-04	I.I."Ara"	0,40	Activ	Platfo rma de parca re a auto mobil elor amen date	3	A d u s a	10	So ba	

Borederoul terenurilor privind dezvoltarea de perspectivă a complexului industrial din or.Donduseni

Tab. 9.3

Nr. teren de rezervă	Zona și locul amplasării a terenului	Suprafața terenului, ha	Starea actuală a terenului	Echiparea teh-nică a terenului	Zona sanitară	Destinația terenului
1	2	3	4	5	6	7
4-00	Grupul de întreprinderi, sectorul nr.4"Sud"					
TR1	Adiacent cu drumul st.Independentei)R12)	15,25	Liber de construcții	Lipsește. Poate fi asigurat de la rețelele existente ale zonei	50-100	Pentru organizarea Parcului industrial
TR2	Adiacent cu SRL "Climutanul"SC dealungul str.D.Cantemir	2.00	Liber de constructii	Lipseste . Poate fi asigurat de la retelele existente ale zonei	100	Pentru diferite activitati de productie si depozitare
3-00	Grupul de întreprinderi ,sectorul "Centru"					
TR3	Adiacent cu I.I"Navrothi",dealungul str.V.Comarov	1.10	Liber de constructii	Lipseste .Poate fi asigurat de la cretelele existente ale zonei	50	Pentru diferite activitati de productie si depozitare
TR4	Adiacent cu SRL"Laridon -Lux",dealungul str, D.Cantemir	0.10	Liber de constructii	Lipseste .Poate fi asigurat de la retelele existente ale zonei		Pentru diferite activitati de productie si depozitare
1-00	Grupul de întreprinderi. Sectorul "Vest"					
TR5	Adiacent cu fabrica de zahar	1,90	Liber de constructii	Lipseste .Poate fi asigurat de la retelele existente ale zonei	50-100	Pentru diferite activitati de productie si depozitare
2-00	Grupul de întreprinderi,					

	sectorul "Nord"					
TR6	Adiacent cu SA Red-Nord" dealungul str.Corbuului	4,00	Liber de construcții	Lipsește. Poate fi asigurat de la rețele esistente ale zonei	50÷100	Pentru diferite activități de producere și depozitare
	Total:	24,35				

Lista întreprinderilor industriale propuse spre reamplasare sau reorganizare-reprofilare în or.Donduseni

Tabl. 9.4

Nr. PG	Denumirea întreprinderilor	Starea actuală	Suprafața ocupată, ha	Locul amplasării	Argumente de reamplasare sau reorganizare	Locul posibil de amplasare
1	2	3	4	5	6	7
3-00	Grupul de întreprinderi, sectorul "Centru"					
3-15	Baza petroliera SRL "Tirex Petrol	Nu activ.	1,60	str. Fero viarilor	Din motive de neconformare cu normele sanitaro-ecologice se propune spre reorganizare .	
5-00	Grupul de întreprinderi, sectorul "Est"					
3-02	Depozit APL	Nu activ.	0,22	str. Mihail Eminesc	Din motive de necoformare cu normele sanitaro-ecologice propune spre reorganizare în spatii socio-comercial	

				u		
3-04	I.I."ARA"	Activ.	0.40	str.I. Vier u	Din motive de necoformare cu normele sanitaro- ecologice se propune spre reorganizare în spatii socio-comercial	

10. Căi de comunicații și transport

10.1. Situația existentă

Rețeaua de drumuri și străzi

Orașul Dondușeni este situat în partea de Nord a Republicii Moldova. Două drumuri de importanță națională se apropie de oraș: R12 (R8 - Dondușeni - Drochia - Pelinia - M5) și R8 (Edineț - Otaci). Drumul R12 trece prin oraș și o conectează cu aproape toate orașele, comunele și satele Moldovei, precum și cu țările învecinate Ucraina și România.

Schema rețelei de drumuri și străzi a orașului s-a format reieșind din relieful foarte accidentat și construcțiile existente, care reprezintă prin sine un sistem dreptunghiular divizat în cartiere cu dimensiunile 150x150m. În partea veche a orașului structura rețelei de străzi este haotică.

Ținând cont de sporirea nivelului de motorizare din ultimii ani, schimbările în structura transportului public, numărul călătoriilor de afaceri, și în special, cele ce țin de activitatea comercială a populației, rețeaua de drumuri existentă cu capacitatea de trecere și parametrii tehnici minimi nu corespunde cerințelor contemporane. Situația se agravează și din cauza lipsei posibilităților alternative a legăturilor de transport, ceea ce contribuie la formarea în centrul orașului a fluxului de transport interrurban în tranzit, care constituie aproximativ 50%. În plus, centrul funcționează ca un nod de transfer în rețeaua de transport public urban, este cel mai important punct de sosire și plecare a pasagerilor.

Reieșind din cele expuse se poate constata că, străzile din centrul orașului, care sunt prevăzute pentru stabilirea legăturilor cu sectoarele de la periferia orașului, nu corespund funcțiilor sale și necesită reconstrucție cu aducerea parametrilor tehnici în corespundere cu normativele în vigoare. În același timp, străzile centrale Independenței, Ștefan cel Mare și Eminescu colectează cele mai mari volume de trafic și pietoni, deoarece aici se concentrează un număr semnificativ de obiecte de vizite în masă. Pentru a depăși situația actuală, este necesar să se determine diferențierea clară a străzilor în funcție de scopul lor funcțional și să se identifice direcții magistrale principale.

Străzile principale sunt: str. Independenții, str. Ștefan cel Mare, str. Eminescu, str. D.Cantemir și str. 31 August 1989. Străzile aceste îndeplinesc funcția de magistrale de importanță urbană și dispun de îmbrăcăminte rutieră rigidă. Dezavantajul este lățimea nereglementată a carosabilului și faptul că în liniile roșii ele sunt fixate de clădiri existente.

Legătura între centrul orașului și celelalte sectoare se stabilește prin intermediul străzilor, multe dintre care se află în stare nesatisfăcătoare și, uneori, nici măcar nu au o îmbrăcăminte rigidă. Nu există suficiente legături transversale. Prin urmare, întreaga încărcătură de transport cade în partea centrală a orașului.

Lungimea totală a tuturor străzilor și drumurilor în oraș constituie 49,7 km, dintre care, străzi principale urbane – 24,12 km. Densitatea străzilor orașenești – 2,06 km/km².

Parametrii străzilor

Străzile principale a părții centrale a orașului sunt: str. Independenții, str. Ștefan cel Mare, str.

Eminescu, str. D.Cantemir și str. 31 August 1989. Aceste străzi sunt mai amenajate, au trotuare și

parte carosabilă până la 9 metri. Unele părți ale acestor străzi necesită reparații și amenajări.

Caracterizarea succintă a principalelor străzi a orașului este reflectată în Anexe, tab. 10.1.

Tabelul 10.1.

Caracterizarea succintă a principalelor străzi a orașului

Nr. crt.	Denumirea străzilor	Lungimea km	Lațimea părții carosabile m	Îmbrăcămintă	Lungimea trotuarelor m	Clasificarea străzilor
1	Independenții	3829	7,2	asfalt	2,8	Str. principală
2	31 August	2243	6,0	asfalt	2,5	principală
3	Corbului	1182	6,0	varianta albă		principală
4	D.Cantemir	3360	6,0	asfalt	2,25	principală
5	Ștefan cel Mare	1318	9,0	asfalt	2,25	principală
6	Păcii	766	6,0	asfalt	1,5	Principală, secundar
7	Ion Creangă	752	6,0	varianta albă		principală
8	Iu. Gagarin	1161	6,0	varianta albă		principală
9	M. Eminescu	382	6,2	asfalt	2,25	secundar
10	E. Sîrbu	472	6,0	asfalt	1,5	principală
11	Feroviarelor	763	6,0	asfalt		principală
12	Alecsandri	1804	6,0	asfalt		secundar
13	Livițchi	772	6,0	varianta albă		principală
14	Drum de ocolire	3914	9,0	asfalt		principală
15	M frunze	1642	6,0	Asfalt varianta albă		secundar
16	V. Ciapaev	1305	6,0	varianta albă		secundar

17	A. Donici	1361	6,0	Asfalt varianta albă		
18	E. Sîrbu	472	6,0	asfalt		
19	Trandafirilor	544	6,0	varianta albă		

În luna octombrie anul 2017 au fost efectuate investigații ale transportului, care includeau măsurarea intensității circulației cu îndeplinirea fișelor corespunzătoare conform tipului

transportului pe 20 segmente a străzilor principale ale orașului. Aducerea fluxurilor către mașina

condițională se realizează utilizând coeficienții adecvați recomandați de CPD.02.11-2014(tabel 2).

Ca rezultat, au fost identificate cele mai tensionate părți ale străzilor orașului. Cartograma intensității de trafic existent obținută pe baza calculului efectuate este prezentată pe schemă. Datele investigației în orele de vîrf sunt prezentate în tab.10.2. În rezultatul evaluării structurii deja existente a rețelei de drumuri și străzi se poate constata:

-Străzile cu cea mai sporită intensitate sunt: str. Independenței, str. Ștefan cel Mare, str. Eminescu, str. D.Cantemir și str. V.Alexandri. Pentru a descărca aceste străzi, este necesar să se pună în aplicare propuneri pentru organizarea traficului.

-Lungimea și nivelul de amenajare a rețelei străzilor magistrale este sub nivelul normativelor în vigoare.

-Numărul insuficient de locuri de parcare organizate, "buzunarele" pentru oprirea transportului public, nivelul redus de organizare a traficului, calitatea îmbrăcăminte rutiere duce la scăderea capacității deja reduse a rețelei rutiere, ambuteiaje, poluarea cu gaze și a alte fenomene negative, inclusiv creșterea ratei accidentelor.

-Toate străzile, inclusiv de importanță locală, cu excepția unor segmente sunt utilizate pentru parcări provizorii și de lungă durată, neamenajate, ceea ce contribuie și mai mult la reducerea capacității de trecere.

Organizarea circulației

În situația creată, cînd rețeaua de drumuri și străzi magistrală trebuie să corespundă normativelor ce țin de capacitatea de trecere a transportului și a pietonilor, cît și reconstrucția edificiilor, o deosebită atenție trebuie acordată organizării circulației.

Avînd în vedere parametrii tehnici scăzuți ai rețelei rutiere, acum se aplică în mod activ

principiul traficului în sens unic de-a lungul străzilor paralele. Introducerea traficului în sens unic pe străzi, care joacă rolul liniilor principale, are o serie de avantaje, dintre care principalele sunt:

- eliminarea conflictului de vehicule care se deplasează reciproc;

- posibilitatea utilizării mai raționale a benzilor părții carosabile;
- îmbunătățirea condițiilor de reglare cu ajutorul semaforului.

Dezavantajele introducerii traficului cu sens unic includ utilizarea după acest sistem a transportului public, din cauza creșterii distanței de acces pietonal și suprakilometrajului. Cu toate acestea, manifestarea acestor neajunsuri este minimă, cu distanțe între străzi care nu depășesc 200 m, ceea ce este tipic pentru sectorul central al orașului.

**Intensitatea circulației transportului pe principalele magistrale ale orașului Dondușeni
(autoturisme in „ orele de vîrf”)**

tabelul nr. 10.2

№№ postului	Denumirea străzilor	Numărul unităților						total		Intensitatea unităților calculate în zi
		autoturisme	trafic de mărfuri					Unități de transport „orele de vîrf”	Unități raportate în „orele de vîrf”	
			Pîna la 3t	3-5t	peste 5t	autotren	autobuze			
1	Independenții	218	14	2	-	-	-	234	244	4148
2		210	6	2	-	-	-	218	222	3774
3	Independenții	194	4	2	-	-	-	200	203	3451
4		171	2	-	-	-	-	173	174	2958
5	M. Eminescu	70	-	-	-	-	-	70	70	1190
6		70	2	-	-	-	-	72	73	1241
7	Ștefan cel Mare	118	6	-	2	-	2	128	141	2400
8		90	2	2	2	-	2	98	111	1890

9	Ștefan cel Mare	94	2	-	4	-	-	100	109	1855
10		112	8	2	2	-	-	124	134	2280
11	M. Eminescu	95	4	4	-	-	-	103	109	1855
12		103	6	-	4	-	-	111	120	2040
13	D. Cantemir	30	-	2	-	-	-	32	34	578
14		22	-	-	2	-	-	24	28	476
15	Sovhozului	26	-	2	2	-	-	30	36	612
16		26	2	2	2	-	-	32	38	646
17	V. Alecsandri	95	-	2	-	-	-	97	99	1680
18		66	2	4	-	-	-	72	75	1275
19	D/Cantemir	51	4	4	-	-	-	59	73	1241
20		78	2	2	-	-	-	82	85	1445

Actualmente, dirijarea circulației auto în oraș este efectuată cu ajutorul semafoarelor, ceea ce permite într-o oarecare măsură de a sistematiza circulația și a reduce viteza fluxului de transport. Ca urmare, pentru perspectivă se prevede perfecționarea sistemului de dirijare a circulației cu ajutorul semaforului cu implementarea tehnologiilor moderne, ceea ce va contribui la organizarea oportună a circulației transportului în oraș.

Unități de transport motorizate în or.Dondușeni constituie:

Tab.10.3

Tipul mijlocului de transport	Numărul de unități de transport inmatriculare		
	2015	2016	2017
Autoturisme	5500	6200	7000
Camioane	900	1100	1250
Remorci	400	450	500
Microbuze	1700	1800	2200
Motociclete	500	700	100
Autobuze	90	100	120
Total	9090	10450	11870

Din ele 35% pe or.Dondușeni – 4160 unități. Nivelul de motorizare pentru anul 2017 constituie 400 unități la 1000 locuitori.

Transportul public urban

Transportul public urban al or.Dondușeni este reprezentat de o singură ruta de maxi-taxi, lungime de 3,7 km, care leagă partea de vest a orașului cu centrul. Este necesar să se prevadă încă două rute pentru conectarea părții centrale a orașului cu alte zone.

Parcări și garaje

Actualmente, 1360 de autoturisme sunt adăpostite în garajele staționare din motive legale, restul - în sectorul privat. Garajele construite fără documentația corespunzătoare sunt îndepărtate din zona centrală. Pentru aceasta, este necesar să se găsească zone suplimentare.

Trebuie de menționat faptul că, prezența obiectivelor publice și comerciale în centrul orașului atrag mult transport, și astfel, se crează deficitul de parcări în timpul zilei practic pe toate străzile, inclusiv și cele magistrale sunt folosite ca parcări provizorii. Lipsa parcarilor amenajate reduce capacitatea de trecere a străzilor, circulația transportului devine dificilă, se crează incomodități pentru transport și pietoni.

Conform Planului urbanistic general pentru perioada de calcul, este oportun de a repartiza locuri pentru păstrarea de lungă și scurtă durată a transportului auto.

Transport periferic Transportul periferic este reprezentat de două tipuri de transport - auto și feroviar, care asigură principalele legăturile de transport și economice ale orașului cu localitățile rurale și urbane al Republicii Moldova, precum și legăturile internaționale. Gara auto asigură 7 rute interurbane, 45 locale și de asemenea rute de tranzit – 2 internaționale și 25 interurbane. Informația referitor la numărul pasagerilor transportați în ultimii trei ani este reflectat în tab. 10.4.

Tabelul 10.4

Anul	Tranzitul de pasageri, mii oam.	Nota
2014	272,141	
2015	290,244	6,2%
2016	286,491	-2,3%

Gara auto funcționează în modul complet, în medie volumul traficului de pasageri în ultimii trei ani

a crescut cu 5%. Prin stația de tren Dondușeni pe zi trec 4 perechi de trenuri de pasageri, dintre

acestea 3 - internaționale și o pereche de diesel suburban către Ocnița. Numărul de trenuri de marfă

este de 4 perechi pe zi. Volumul traficului de pasageri și mărfuri este reflectat în tab.10.5.

Tabelul 10.5.

Indicatori	anii		
	2014	2015	2016
Călători transportați (mii persoane)	27,99	23,68	13,31
Vagoane încărcate	370	343	118
Tone încărcate	23512	22165	8049
Vagoane descărcate	212	230	274

În rezultatul analizei activității gării auto s-a constatat că volumul traficului de pasageri și mărfuri este în descreștere. Parcul de inventar al vagoanelor de marfă CFM, conform situației la 01.01.2017 include 6741 unități, din care în parcul activ sunt 2622 de vagoane. Baza de reparații a vagoanelor de marfă este formată din trei depouri. Depoul de vagoane Bălți și Basarabeasca, care execută reparația tuturor tipurilor de vagoane de marfă. Parcul de vagoane de călător activ include 162 vagoane. Reparația vagoanelor de călător este executată de Depoul de vagoane Chișinău. În parcul de inventar al materialului rulant de tracțiune este efectuată de 4 depouri de locomotive – Chișinău, Bălți, Basarabeasca și Bender.

10.2. Propuneri de proiect.

Măsuri privind dezvoltarea rețelei de drumuri și străzi

Propunerile de proiect privitor la dezvoltarea rețelei de drumuri și străzi în or. Dondușeni reprezintă etapa reformării Schemei transportului deja formată și trebuie să fie axată pe principalele probleme ale structurii transportului public urban, ținându-se cont de consecutivitatea construcției străzilor magistrale, perspectiva dezvoltării transportului public urban și alte soluții de proiect care stabilesc tipul și volumul lucrărilor de reconstrucție și construcție. Concomitent, este prezentată structura rețelei de drumuri și străzi pentru perioada de calcul și soluțiile privitor la direcția și clasificarea magistralelor. La formarea perspectivei rețelei de drumuri și străzi ținând cont de condițiile orașului se pune accent pe problema sporirii capacității de tranzit între raioanele orașului. La baza soluțiilor de proiect privind rețeaua de drumuri și străzi sunt stabilite următoarele condiții:

- stabilirea legăturilor de transport între sectoarele orașului pe calea cea mai scurtă;
- accesul liber a transportului și a pietonilor între cartierele rezidențiale și zona industrială;
- căi de acces spre magistralele periferice.

Conform proiectului pentru perspectivă se prevede următoarea diferențiere a străzilor existente și proiectate:

- drumuri și străzi de importanță urbană;
- străzi de importanță raională;
- străzi locale.

Se prevede sistematizarea rețelei de străzi, ca urmare unele segmente de străzi vor fi îndreptate și extinse. Conform proiectului PUG se propune, de asemenea, construcția și reconstrucția străzilor care leagă Centru orașului cu celelalte sectoare, construcția centurii de ocolire și străzilor în microsectoarele noi.

Elementele de construcție a străzilor noi sunt acceptate în corespundere cu profilul transversal de tip conform CP D.02.11 – 2014 „Recomandări privind proiectarea străzilor și drumurilor din localități urbane și rurale”.

Schema rețelei de drumuri și străzi propusă prevede organizarea optimă a străzilor magistrale și locale. Ca urmare, pe străzile magistrale este necesar de prevăzut "platforme de staționare" pentru transportul public, marcarea rațională a părții carosabile și organizarea circulației transportului. Astfel, Schema rețelei de drumuri și străzi propusă va permite soluționarea problemelor de transport pe măsura implementării ei pe etape. Caracterizarea succintă a magistralelor pentru perspectivă este reflectată mai jos.

Străzi principale de importanță urbană.

Străzile principale de importanță urbană asigură legătura de transport între zonele rezidențiale

și industriale, precum și cu centrul și obiectele de importanță urbană. DE asemenea, aceste străzi

asigură legătura cu drumurile de ocolire și accesul la zona suburbană. Astfel de străzi sunt: str.

Independenții, str. Ștefan cel Mare, str. M. Eminescu, str. str. Corbului, str. 31 August 1989, str.

D.Cantemir, str. Feroviarelor, str. M.Levițchi, str. I.Creangă, Drumul de ocolire, str. Iu.Gagarin, str.

Comarov, str. E.Sîrbu, str. Păcii. Lățimea acestor străzi în liniile roșii este de 40m.

Străzi de importanță raională.

Străzile de importanță raională asigură conexiunea de transport a zonelor rezidențiale și industriale cu străzile orașului și drumurile de importanță urbană, precum și legătura între sectoarele adiacente ale orașului.

Astfel de străzi sunt: Florilor, I.Vieru, I.Cernov, M.Calinin, V.Alecsandri, V.Gangal, V.Ceapaev, M.Frunze, S.Chirov, S.Lazo, Sovhozului, Hajdău, C.Negruzzi, P.Zadnipru, A.Suvorov, A.Gribov, A.Leonov, Păcii, Z.Cosmodemianscaia, A.Mateevici, O.Coșevoi, Livezilor, Matrosov, Trandafirilor, Nr.1, Nr.2, C.Stamati, M.Gorki, A.Pușchin, M.Eminescu, F.Engiels, M.Crupascaia, I.Soltis, A.Sciusev, G.Titov, Nr.3, Nr.4, Nr.5, Nr.6, A.Donici. Lățimea acestor străzi în liniile roșii este de 35m.

Sistemul străzilor principale este completat cu o rețea de străzi de importanță locală și accese. Pistele pentru bicicliști se fac conform profilelor transversale.

Caracterizarea a magistrelor or.Dodușeni pentru perspectivă

Tabelul 10.6

Nr. crt.	Denumirea străzii	Lațimea a în linii roșie, m	Lațimea părții carosabile, m	Lungimea, m	Îmbrăcăminte rutieră	Lațimea trotuarelor, m	Clasificarea străzii
1	Independenții	40,0	7,5-15,0	3829	A/beton	3,0	principale
2	Ștefan cel Mare	40	7,5-15,0	1318	A/beton	3,00	principale
3	M. Eminescu	40,0 30,0	7,5-15,0 7,0	1392 382	A/beton	3,0 1,5	principalesecundare
4	Corbului	40	7,5-15,0	3682	A/beton	3,00	principale
5	31 August 1989	40	7,5-15,0	3295	A/beton	3,00	principale
6	D. Cantemir	40 30	7,5-15,0 7,0	3360 312	A/beton	2,25-5,0 1,5	Principale secundare
7	Feroviarelor	40	7,5-15,0	939	A/beton	2,25-5,0	principale

8	M. Levițchi	40	7,5-15,0	1166	A/beton	3,0	principale
9	I. Creangă	40	7,5-15,0	1583	A/beton	3,0	principale
10	Drum de Ocolire	40	7,5-15,0	3914	A/beton	-	principale
11	Iu. Gagarin	40,0	7,5-15,0	1431	A/beton	2,24-5,0	principale
12	Komarov	40	7,5-15,0	550	A/beton	2,25-5,0	principale
13	E. Sîrbu	40,0	7,5-15,0	1147	A/beton	3,0	principale
14	Păcii	40	7,5-15,0	234	A/beton	2,25-5,0	Principale secundare
		30	7,0	683		1,5	
15	Florilor	30	7,0	1135	A/beton	1,5	secundare
16	I. Vieru	30	7,0	1372	A/beton	1,5	secundare
17	I. Cernov	30	7,0	1217	A/beton	1,5	secundare
18	M. Calinin	30	7,0	1420	A/beton	1,5	secundare
19	V. Alecsandri	30	7,07,0	1804	A/beton	1,5	secundare
20	V. Gangal	30	7,0	1352	A/beton	1,5	secundare
21	V. Ceapaev	30	7,0	1305	A/beton	1,5	secundare
22	M. Frunze	30	7,0	1642	A/beton	1,5	secundare
23	S. Kirov	30	7,0	1147	A/beton	1,5	secundare
24	S. Lazo	30	7,0	321	A/beton	1,5	secundare
25	Sovhozului	30	7,0	300	A/beton	1,5	secundare
26	Hajdău	30	7,0	180	A/beton	1,5	secundare
27	Negruzi	30	7,0	330	A/beton	1,5	secundare
28	P. Zadnipru	30	7,0	145	A/beton	1,5	secundare
29	A. Suvorov	30	7,0	135	A/beton	1,5	secundare

30	A. Gribov	30	7,0	150	A/beton	1,5	secundare
31	A. Leonov	30	7,0	205	A/beton	1,5	secundare
32	Z.Kosmodemianscaia	30	7,0	1330	A/beton	1,5	secundare
33	A. Mateevici	30	7,0	250	A/beton	1,5	secundare
34	A. Marinescu	30	7,0	491	A/beton	1,5	secundare
35	Trandafirilor	30	7,0	910	A/beton	1,5	secundare
36	Nr. 1	30	7,0	690	A/beton	1,5	secundare
37	Nr. 2	30	7,0	1550	A/beton	1,5	secundare
38	Stamati	30	7,0	1086	A/beton	1,5	secundare
39	M. Gorchi	30	7,0	555	A/beton	1,5	secundare
40	A. Puşchin	30	7,0	670	A/beton	1,5	secundare
41	F. Enghels	30	7,0	114	A/beton	1,5	secundare
42	M. Krupscaia	30	7,0	111	A/beton	1,5	secundare
43	I. Soltîs	30	7,0	90	A/beton	1,5	secundare
44	Şciusev	30	7,0	90	A/beton	1,5	secundare
45	G. Titov	30	7,0	200	A/beton	1,5	secundare
46	Nr.3	30	7,0	490	A/beton	1,5	secundare
47	Nr.4	30	7,0	605	A/beton	1,5	secundare
48	Nr.5	30	7,0	511	A/beton	1,5	secundare
49	Nr. 6	30	7,0	170	A/beton	1,5	secundare
50	A. Donici	30	7,0	1360	A/beton	1,5	secundare
	Total: principale			27840			

	secundare			26810			
--	------------------	--	--	--------------	--	--	--

Lățimea carosabilului, alcătuită din 2 valori, prezintă o valoare mai mică pentru lățimea drumului în

timpul construcției în prima etapă sau în condiții dificile și în zone clădirilor cu număr mic de etaje,

o valoare mai mare în etapa finală de construcție și în zone cu clădiri multietajate.

Lungimea străzilor proiectate pentru construcție și propuse pentru reconstrucție este reflectată în tab. 10.7.

tab.10. 7.

№№	Denumirea străzilor	Reconstrucția, km	Construcții noi, km
1	Independenții	3,83	
2	Ștefan cel Mare	1,32	
3	M. Eminescu	1,77	
4	Corbului	1,18	2,50
5	31 August 1989,	2,24	1,05
6	D. Cantemir	3,67	
7	Feroviarelor	0,76	0,18
8	M. Levițchi	0,77	0,39
9	I. Creangă	0,75	0,83
10	Drum de Ocolire	3,91	

11	Iu. Gagarin	1,16	0,27
12	Komarov	0,55	
13	E. Sîrbu	0,47	0,77
14	Păcii.	0,77	0,15
15	Florilor	1,14	
16	I. Vieru	1,08	0,26
17	I. Cernov	1,22	
18	M. Calinin	1,42	
19	V. Alecsandri	1,80	
20	V. Gangal	1,35	
21	V. Ceapaev	1,31	
22	M. Frunze	1,64	
23	S. Kirov	1,15	
24	S. Lazo	0,32	
25	Sovhozului	0,30	
26	Hajdău	0,18	
27	Negruzi	0,33	
28	P. Zadnipru	0,15	
29	A. Suvorov	0,14	

30	A. Gribov	0,15	
31	A. Leonov	0,20	
32	Z. Kosmodemianscaia	1,33	
33	A. Mateevici	0,25	
34	A. Marinescu	0,20	0,29
35	Trandafirilor	0,62	0,29
36	Nr. 1	0,52	0,17
37	Nr. 2	-	1,55
38	Stamati	1,09	
39	M. Gorchi	0,55	
40	A. Puşchin	0,67	
41	F. Enghels	0,11	
42	M. Krupscaia	0,11	
43	I. Soltîs	0,09	
44	Şciusev	0,09	
45	G. Titov	0,20	
46	Nr.3		0,49
47	Nr.4		0,61
48	Nr.5		0,51

49	Nr. 6		0,17
50	A. Donici	1,36	
	Total	44,37	10,48

Total conform proiectului se prevede reconstrucția magistralelor de importanță urbană și raională existente – 44,37 km și construcții noi – 10,48 km și, de asemenea, în prezența investițiilor, reconstrucția străzilor locale. Nivelul de motorizare pentru perioada de calcul va constitui 600 unități de transport la 1000 locuitori.

Organizarea circulației

Scopul principal al măsurilor privind organizarea circulației este:

- ordonare trecerii fluxurilor de mărfuri și de tranzit, ținând cont de eliminarea maximă posibilă de pe teritoriul centrului;
- stabilire de intersecții în conformitate cu cerințele necesare;
- introducerea unui control flexibil al dispecerizării transportului public;
- pentru sporirea capacității de trafic este necesar de a interzice stocare pe termen scurt a autoturismelor pe carosabilul străzilor principale ale centrului și de-a lungul trotuarelor și a aranja parcare pe termen scurt pe o bază plătită de-a lungul străzilor locale;
- instalarea semnelor în conformitate cu regulile drumului.

Garaje și parcări

Soluționarea problemei ce ține de amplasarea parcărilor provizorii și de lungă durată conform proiectului se propune pe două direcții:

- parcările provizorii se propune să fie amenajate din contul utilizării rețelei de drumuri și străzi locale și pe spațiul intermagistral. Parcărilor trebuie să fie organizate, cu plată, cu pază.

Pe străzile magistrale pot fi păstrate numai parcările care nu ocupă principalele benzi de circulație cu asigurarea accesului pentru circulația principală;

- parcările non-stop trebuie amplasate, în deosebi pe perimetrul sectorului centru, precum și în spațiul subteran al clădirilor publice și locative noi. Aceste parcări rezolvă o dublă sarcină: -

deservirea populației; - funcția de parcare pe termen scurt în spații comerciale mari și publice.

Parcarea staționară a transportului individual se propune să fie organizat astfel:

- unitățile de transport al proprietarilor din sectorul privat - la domiciliul proprietarilor;
- în casele multietajate noi toate unitățile de transport individual trebuie să fie asigurate cu locuri pentru păstrarea permanentă a autoturismelor în casele noi, garaje sau parcări staționare în conformitate cu normativele în vigoare.

Transportul public urban

Zonarea funcțională a teritoriilor orașului și deciziile de planificare pentru dezvoltarea zonelor urbane oferă o oportunitate de a identifica un set de măsuri pentru îmbunătățirea deservirii populației prin rute suplimentare de transport public.

În afară de rută deja existentă pentru perioada de calcul se propune încă trei rute de maxi-taxi. Se recomandă utilizarea microbuze lor de capacitate mică și medie. Modul de funcționare a maxi-taxiurilor se stabilește după sistemul de opriri fixe, completare normativă, care va îmbunătăți siguranța și coeficientul continuității traficului.

În plus, maxi-taxiuri trebuie să furnizeze servicii pentru localitățile suburbane care nu sunt acoperite integral de traficul cu autobuzul. Microbuzele datorită manevrabilității și dimensiunilor mici pot funcționa pe străzi cu un nivel redus de amenajare.

Sunt propuse următoarele rute suplimentare:

ruta 2: Ștefan cel Mare - V.Alexandri – Iu.Gagarin – str.Feroviarelor – str. V.Komarov – str. Independenții – SRL „Edineț-Gaz”, lungimea 4,6km.

ruta 3: str. M.Eminescu – str. Independenții – str. V.Komarov – str. D.Cantemir – str. Păcii – str. Z.Kosmodemianscaia – str. Livezilor, lungimea 4,3km.

ruta 4: SA”Rețele Electrice” - str. Ștefan cel Mare – str. Corbului – str. Independenții – Parc Industrial , lungimea 4,0km.

Astfel, toate propunerile de mai sus pot schimba în mod semnificativ situația în general, spre binele orașului.

Transportul periferic

Transportul auto

Dat fiind că drumurile naționale se află sub jurisdicția statului, fondurile sunt alocate anual de

la bugetul de stat pentru reparații, întreținere și construcție a autostrăzilor din Republica Moldova.

Există un program specific elaborat de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, care prevede o reconstrucție pe etape a drumurilor naționale.

În prezent, în oraș funcționează Gara auto, care a fost proiectată ținând seama de creșterea volumului traficului de pasageri pentru viitor și pentru perioada de calcul nu este prevăzută reorganizare și modernizare.

Transportul feroviar

În viitorul apropiat și pentru perioada de calcul la stația feroviară Dondiușani nu este planificată nici o reconstrucție și modernizare a stației, precum și construcția de noi linii de cale ferată.

Indicii tehnico-economici principali al rețelei de drumuri și străzi

Tab.10.8

Nr.	Denumirea indicilor	Unitatea de măsură	Total pe oraș	
			Existent	Proiect
1	Suprafața teritoriului valorificat	km ²	8,01	8,11
2	Lungimea totală a tuturor drumurilor și	km	49,7	60,18

	străzilor			
3	inclusiv, străzile magistrale	km	24,12	54,5
4	Densitatea liniară a drumurilor și străzilor vis-a-vis de teritoriul valorificat	km/km ²	6,2	7,42
5	Densitatea străzilor magistrale	km/km ²	2,06	6,72
6	Lungimea rețelei de transport pe axa străzilor (transportul public).	km	3.7	16,6
7	Densitatea rețelei de transport	km/km ²	0,46	2,05

11.0. Alimentare cu apă potabilă

Compartimentul este elaborat având la bază:

- materialele Planului urbanistic general cu indicarea calculelor numărului populației anul 2032;
- informația privind alimentarea cu apă a orașului;
- amplasarea întreprinderilor industriale și comunale și caracterizarea lor.

11.1. Situația existentă

Randamentul sistemului de alimentare cu apă constituie 270-300 m³/zi. Sursă de alimentzare cu apă a orașului servește priza de apă amplasată în partea de est a orașului. Priza de apă este constituită din 5 sonde, dotate cu pompe ЭЛБ 6-10-185 cu randamentul 8-10 m³/oră, capacitatea motoarelor 8 kW. Actualmente, sunt exploatate 3 sonde, care prin conducta de apeduct livrează apa în turnul de apă cu volumul 100 m³, amplasat în partea de nord-est a orașului pe cota 250 m. Din turnul apa este livrată în rețeaua de apeduct al orașului.

Alimentarea cu apă a microraiionului fabricii de zahăr se efectuează din 2 sonde, amplasate în partea de nord-vest a orașului. Prin conducta de apeduct este transportată în rezervorul cu volumul 400 m³, amplasat în apropierea fabricii de zahăr, iar ulterior cu ajutorul stației de pompare, dotată cu 2 pompe, apa este livrată în rețeaua de apeduct al microraiionului.

Rețeaua de apeduct al microraiionului, și conducta de apeduct de la sondă au fost pozate în perioada anilor 1954-1956, actualmente, sunt uzate și necesită a fi înlocuite.

Sondele arteziene dispun de zone sanitare de protecție, teritoriul I brâu, pe o distnță de 30 m de la sondă este îngădită.

Calitatea apei în general corespunde normelor sanitare.

Instalațiile și conductele de apeduct se află în stare satisfăcătoare.

IP "Acvaproiect" execută proiectul reconstrucției și extinderii rețelei de apeduct al orașului. Instalațiile și rețelele de apeduct proiectate în anii 2007 și 2014, deja sunt învechite. A fost inițiată proiectarea etapei finale de reconstrucție și extindere a apeductului.

11.2. Propuneri de proiect

Debitul calculat de apă

Debitul calculat de apă este determinat pentru necesitățile menajer-potabile ale populației, udat și stingerea incendiilor.

Debitul de apă pentru necesitățile menajer - potabile a populației

Denumirea sectorului	Numărul total calculat al populației mii oam.	Consumul total zilnic al apei menajer-potabile l/zi / om	Debitul mediu zilnic calculat m ³ /zi	Coefficient ul neuniformității zilnice Q max. zilnic	Debitul total maxim al apei m ³ /zi
1	2	3	4	5	6
Sectorul nr.1 "Nord"	1,95	125	240	1,2	290
Sectorul nr.2 "Est"	2,34	125	290	1,2	350
Sectorul nr.3 "Centru"	6,71	125	840	1,2	1010
Total	11,00		1370		1650

Debitul de apă pentru necesitățile de producere este nesemnificativ și constituie, actualmente, 11,1 m³/zi. Pentru perioada de calcul se propune sporirea consumului de apă cu 12 %, ceea ce va constitui aproximativ 15 m³/zi..

Debitul de apă pentru udat este determinat reieșind din consumul mediu zilnic total pentru udat calculat pentru o persoană 50 l/zi și constituie $50 \times 11,0 = 550 \text{ m}^3/\text{zi}$.

Debitul de apă pentru stingerea incendiilor

Numărul calculat al populației, mii oam	Numărul incendiilor simultane, nr.	Durata stingerii incendiului, ore	Debitul de apă pentru un incendiu l/sec.	Debitul total de apă m^3/zi	Debitul de apă pentru stingerea incendiilor m^3/zi	Total, m^3/zi
1	2	3	4	5	6	7
11,0	2	3	15	320	210	530

Consumul sumar al apei

Denumirea consumatorilor	Debitul zilnic max. m^3/zi
Populația	1650
Industria	15
Udat	550
Total	2215

Sursele de alimentare cu apă

Sursă de alimentare cu apă a orașului rămâne a fi priza de apă arteziană existentă. Reieșind din debitul unei sonde 8-10 $\text{m}^3/\text{oră}$ pentru perspectivă vor fi necesare 10 sonde în funcțiune și o sondă de rezervă. În total sunt 7 sonde pentru perspectivă este necesară forarea suplimentară a 4 sonde.

Schema de alimentare cu apă

Apa din sondele amplasate în partea de est a orașului prin conducta de apeduct este livrată în rezervorul existent cu volumul 1800 m^3 , amplasat pe teritoriul fostului combinat de carne. Apoi cu ajutorul stației de pompare apa este pompată în rețeaua de apeduct a orașului.

Din sonda arteziană a fabricii de zahăr apa prin conducta de apeduct este livrată în rezervorul existent cu volumul 400 m^3 , apoi cu ajutorul stației de pompare apa este pompată în rețelele de apeduct al orașului.

Volumul rezervoarelor include și volumul de apă pentru reglarea debitului pentru stingerea incendiilor.

Principalele magistrale existente și prognozate ale rețelei de apeduct sunt reflectate pe schemă, Sc. 1:5000.

Indicii tehnico-economici pentru perioada de calcul

1.	Randamentul total al sistemului	- $2215 \text{ m}^3/\text{zi}$
	inclusiv, pentru necesitățile menajer-potabile	- $1650 \text{ m}^3/\text{zi}$
	pentru industrie	- $15 \text{ m}^3/\text{zi}$
	pentru udat	- $550 \text{ m}^3/\text{zi}$
2.	Costul total al construcțiilor	- 8400 mii lei
	inclusiv: sonde arteziene – 4 buc.	- 800 mii lei
	rețele magistrale $\varnothing 90\text{-}160 \text{ mm}$, L- 10 km	- 7600 mii lei
3.	Lungimea totală a conductelor	- 3 km
	a rețelelor magistrale	- 18 km

12. Rețeaua de canalizare menajeră

Date generale

Compartimentul este elaborat avînd la bază următoarelor materiale:

- Strategia de alimentare cu apă și canalizare în Republica Moldova pentru perioada 2014-2018;
- Programului Național pentru implementarea Protocolului privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova pentru anii 2016-2025;
- NCM G.03.03.2015 Instalații interioare de alimentare cu apă și canalizare;
- СНИП 2.04.02-84. Водоснабжение. Наружные сети и сооружения.
- Tema-program elaborată de beneficiar;
- Sarcina Sanitară Nr. 02a-10/33 din 17.01.2018, eliberată de „Centru de Sănătate Publică” r-nul Dondușeni;
- Sarcina Ecologică Nr. 199 din 10.07.2018, eliberată de Inspecția ecologică Dondușeni.

12.1 Situația existentă

Actualmente în oraș funcționează sistemul de canalizare menajer-potabilă centralizat, după tipul sistem separativ de canalizare incompletă. Colectoarele pluviale de tip închis lipsesc. Apele pluviale și dezghețate se scurg gravitațional prin rigolele drumurilor spre locuri scăzute, se filtrează fără epurare în sol sau intră în bazin de apă al orașului.

Sistemul de canalizare menaj-potabilă este reprezentat de rețele gravitaționale, stații de pompare pentru ridicarea presiunii, conducte sub presiune.

Schema de canalizare a orașului, inclusiv zona rezidențială a fabricii de zahăr, este descentralizată.

Apele menajere uzate sunt colectate de stația principală de pompare și transportate sub presiune la stația de epurare orașenească. Zona rezidențială a fabricii de zahăr situată în limitele orașului, este complet canalizată, epurarea apelor uzate zonei aceste este efectuată la cîmpurile de filtrare existente ale fostei fabrici de zahăr.

Conform datelor statistice lungimea totală a rețelilor de canalizare constituie 11,2 km, inclusiv colectoare principale – 3,4 km. Rețelele și instalațiile se află pe bilanțul ÎM „Apa-Canal” Dondușeni cu conectarea Primăriei. Numărul angajaților ÎM „Apa-Canal” – 64 persoane, prezintă transport special – mașina de asanare pe bază Газ-53.

Conform datelor pe oraș:

- la sistemul de canalizare sunt racordate 139 case multietajate, numărul de persoane – 4100;
- numărul caselor individuale, racordate la sistemul de canalizare – 281, numărul de persoane – 350;
- în zona rezidențială al fabricii de zahăr, numărul populației canalizate este aproximativ 1700 de persoane;
- numărul populației necanalizate, care evacuează apele uzate cu ajutorul mașinii de asanare – 40 de gospodării;
- numărul agenților economici care evacuează apele uzate în rețeaua de canalizare orașenească – 27 de organizații, inclusiv 4 întreprinderi industriale cu volumul total a apelor uzate de circa 500-700 m³/lună.

Numărul total al populației existente, inclusiv zona rezidențială a fabricii de zahăr, este de 10,3 mii de persoane.

Debitul apelor uzate pe tipuri de utilizatori și pe ani este prezentat în tab. 12.1.

Dinamica afluxului apelor uzate

Anii	Total, m ³ /an	Populația, m ³ /an	Agenți economici, m ³ /an
2013	93200	75500	17700
2014	96100	78600	17500
2015	99300	82852	16448
2016	101700	83603	18097
2017	103200	85237	17963

Energia consumată pentru pomparea apelor uzate de la stațiile de pompare pînă la stații de epurare este prezentată în tab. 2.

Dinamica consumului de energie pentru pomparea apelor uzate

Denumirea	2017	2016	2015
Oraș	15960	15454	14320
Zona rezidențială a fabricii de zahăr	2265	3662	3126

În orașul s-a format un bazin de canalizare care tinde spre SPCP și un alt bazin, care tinde spre SPCR. Apele uzate de pe străzile situate deasupra străzii Independenței sunt colectate de rețelele gravitaționale de-a lungul străzilor A.Pușkin, M.Eminescu, 31 august, E.Sîrbu și intră în SPCP existentă. De la SPCP, apele reziduale prin două conducte de oțel sub presiune Ø350 mm sunt pompate în colectorul principal Ø 600 mm cu o lungime de 700 m. În zona străzii Trandafirilor la colectorul Ø 600 mm sunt conectate rețele gravitaționale Ø 600 mm. Clădiri multietajate situate între str. Independenței și str. Feroviarilor sunt canalizate prin colectoare gravitaționale Ø 160 mm, de asemenea, în SPCP existentă. Colectorul principal gravitațional Ø 600 mm transportă apele reziduale la un jgheab de beton deschis 500x800 mm și mai departe la fosta stație de epurare a combinatului de carne. Apele uzate după epurare sunt evacuate într-un pîrîu, afluent al r.Răut. În prezent, stație de epurare se află în proces de reconstrucție, apele uzate fără epurare pătrund în pîrîu prin iazuri biologice naturale. Zona rezidențială fabricii de zahăr, situată în partea de vest, în spatele căii ferate, este construită pentru angajații fostei fabrici de zahăr și este reprezentată de case individuale cu 1 sau 2 etaje. Zona este complet canalizată, acoperă toate străzile prin rețele gravitaționale. Apele uzate sunt colectate în SPCR, situată pe stradă D.Cantemir, de acolo, printr-o conductă sub presiune Ø 200 mm, L-2500m sunt pompate în câmpurile de filtrare existente ale fabricii de zahăr. Rețelele și instalațiile au fost construite cu peste 45 de ani în urmă, reparații capitale nu au fost efectuate. Rețelele gravitaționale sunt în stare satisfăcătoare, rețelele sub presiune din oțel necesită reconstrucție. Este necesară înlocuirea echipamentului de pompare cu altul cu mai mică capacitate de consum a energiei. În prezent la SPCR sunt instalate 2 pompe, o pompă pentru fecale, debitul pompei 100 m³/oră și capacitatea 22 kW, și altă pompă cu debitul 80 m³/oră și capacitatea 16 kW.

Elaborările din ultimii ani

În anii 2006-2009 conform proiectului de execuție, elaborat de INCP „Urbanproiect” (obiect nr.15192 „Reconstrucția sistemului de canalizare din or.Dondușeni”), au fost reconstruite:

- două linii de conducte sub presiune de la SPCP pînă la camera de disipare a presiunii, lungimea unei linii de 340m. Materialul conductelor de apă sub presiune – polietilenă de

- înaltă densitate PE-80 PN-4 Ø 225mm;
- partea tehnologică a SPCP: au fost montate două pompe a firmei Wilo marca FA08.64E Q-64m³/oră, H-22m, N -7,8 kW (1 funcț.+1 rez.); instalarea unui nou grătar mecanic în secție de greble al stației de pompare. O pompă existentă CM-150-125 N-22 kW rămîne;
- a fost efectuată înlocuirea echipamentului electric de cablu și dulap;
- a fost efectuată înlocuirea sistemului de încălzire și ventilație.

Pe platforma stației de epurare a fostului combinat de carne, a fost efectuată reconstrucția instalațiilor biologice (partea de construcție), utilizând aerotancurile existente cu patru coridoare cu aerare de joasă presiune, în conformitate cu proiectul. Debitul zilnic calculat – 700 m³/zi. A fost adoptată tehnologia reactoarelor de acțiune variabilă care funcționează într-un singur volum. Apele uzate purificate după dezinfecție au fost trimise în iazuri biologice și apoi în pîrîu. Nămolul stabilizat din aerotancurile a fost alimentat la colectorii de nămol și apoi pompat pentru uscare la platforme de namol reconstituite. În calitate de epurare biologică a fost adoptată tehnologia firmei Water Topol «Чехия». Capacitatea instalată a stației de epurare este de 104 kW, capacitatea calculată – 72 kW. În momentul de față, beneficiarul – Primăria or.Dondușeni, după o construcție oprită din 2009, din cauza lipsei de finanțare, a comandat prelucrarea părții tehnologice a proiectului pentru reconstrucția blocului de epurare biologică.

12.2. Propuneri de proiect

Debitul calculat

Norma scurgerilor de la sectorul locativ este acceptată în corespundere cu normativele consumului de apă NCM G.03.03.2015. Conform Strategiei de alimentare cu apă și canalizare în Republica Moldova pentru perioada 2014-2018 (comp. IV p. "D") pentru perspectivă se prevede asigurarea 65 % a populației cu rețele de canalizare nu mai târziu de anul 2025. Ținând cont de infrastructura existentă, prezența sistemului de canalizare gravitațională și sub presiune, amplasarea orașului și intensitatea construcțiilor individuale, pentru perspectivă se propune asigurarea 97% a populației orașului cu sistem de canalizare centralizat.

Prognoza evacuărilor pentru perioada de calcul este reflectat în tab. 12.3.

Conform calculelor, afluxul total din oraș pentru perioada de calcul va constitui:

Debitul mediu zilnic – 1501,23 m³/zi;

Debitul maxim zilnic – 1740 m³/zi.

Conform elaborărilor proiectului 15192/2016 afluxul de așteptat:

1 etapă

Debitul mediu zilnic – 774 m³/zi;

Debitul maxim zilnic – 1851 m³/zi;

Perspectivă

Debitul mediu zilnic – 1421,44 m³/zi;

Debitul maxim zilnic – 1563,58 m³/zi.

Discrepanța dintre datele calculelor planului general și a proiectului de execuție este corelată cu cea că pentru obiectul 15203 calculele au fost efectuate fără a ține seama de populația zonei rezidențiale a fabricii de zahăr, apele uzate din care astăzi sunt pompate în mod independent în cîmpurile de filtrare.

Schema proiectată de canalizare

Se propune în mare parte păstrarea schemei existente de canalizare a or.Dondușeni, anume: evacuarea gravitațională a apelor uzate în SPCP existentă, mai departe pomparea pe platformă

stației de epurare parțial gravitațională, parțial sub presiune. Suplimentar se propune construcția rețelelor gravitaționale în sectoarele „Est” și „Centru”.

Pentru canalizarea construcției pentru perspectivă, situată mai sus de str. 31 August, se propune construcția rețelelor gravitaționale și a stației de pompare pentru ridicarea presiunii SPCL Nr.1 cu evacuarea sub presiune la colectorul gravitațional proiectat de pe str. Independenței.

Pentru canalizarea construcției existente și pentru perspectivă între str. I.Cernov și str. Nr. 2 se propune construcția rețelelor gravitaționale și a stației de pompare pentru ridicarea presiunii SPCL Nr.2 cu pomparea sub presiune în rețelele proiectate pe str. M.Calinin.

Se propune, de asemenea, apele uzate colectate din zona rezidențială a fabricii de zahăr la SPCR de a pompa în colectorul proiectat pe str. D.Cantemir.

Pe platformă stației de epurare este necesar să se continue proiectul de modernizare a stației pentru capacitatea etapei II - 700 m³/zi. Pentru perspectivă este necesar să se construiască încă un bloc de epurare biologică cu aceeași capacitate. Lungimea totală a construcției rețelelor de canalizare pentru perspectivă va fi de 25500 m, inclusiv:

- rețele gravitaționale – 23710 m;
- rețele sub presiune – 1780 m.

Calculul investițiilor pentru construcția rețelelor și instalațiilor de canalizare

Calculul orientativ al costului rețelelor și instalațiilor de canalizare a or.Dondușeni este efectuat conform indicilor comasați și reflectat în tab. 4.

Tabelul 12.4

Costul orientativ al construcției rețelelor și instalațiilor de canalizare

Nr.	Denumire	Unitate de măsură	Cantitate	Costul, mii lei	
				unitar	total
1	Rețele gravitaționale Ø 160-200 mm, țevi PVC	m	23710	0,600	14226,0
2	Stație de pompare pentru ridicarea presiunii SPCL Nr.1, Ø 2,0 m, subterană, beton armat	buc.	1	2500,0	2500,0
3	Conductă sub presiune din țevi PE Ø 90 mm, în soluri uscate	m	420	0,55	231,0
4	Stație de pompare pentru ridicarea presiunii SPCL Nr. 2 Ø 2,0 m subterană, beton armat	buc.	1	2500,0	2500,0
5	Conductă sub presiune din țevi PE Ø 90 mm, în soluri uscate	m	540	0,550	247,0
6	Canalizare sub presiune de la SPCR Ø 110 mm, în soluri uscate	m	820,0	0,550	451,0
	Total				20205,00
	20% TVA				4041,0
	TOTAL				24246,0

Proгноza evacuărilor de la sectoarele locative pentru perioada de calcul în or. Dondușeni

Nr. crt.	Denumirea sectorului	Populația, canalizatării oam.	Casele locative individuale utilizate cu apeduct, canalizare, gaze naturale			Casele locative individuale utilizate cu apeduct, canalizare, combustibil solid			Debitul mediu zilnic, m3/zi				Coeficientul neu nif..	Debitul calculat m3/zi
			Populația, mii oam.	Norma evacuărilor l/zi/om	Debitul, m3/zi	Populația, mii oam.	Norma evacuărilor l/zi/om	Debitul, m3/zi	Populația, mii oam.	Norma evacuării or l/zi/om	Debitul, m3/zi			
1	sector 1 "Nord"	1,13	-			0,73	125	91,25	0,4	25	10,0	101,25	1,2	121,5
2	sector 2 "Est"	3,51	-			3,11	125	388,75	0,4	25	10,0	398,75	1,17	466,53
3	sector 3 "Centru"	6,35	3,64	150	546,0	2,51	125	313,75	0,2	25	5,0	864,75	1,15	994,46
Total		3,64			546,0			793,75	1,0	25,0		1364,75		1582,50
10% pentru industria locală												136,48		158,25
Total												1501,23		1740,0

13. Salubritatea teritoriului

Introducere

La elaborarea compartimentului dat s-au folosit următoarele documente normative:

1. Strategia de gestionare a deșeurilor în RM pentru anii 2013-2017;
2. Legea nr.1347-XIII privind deșeurile de producție și menajere;
3. Legea nr.209 din 27.07.2016 privind deșeurile;
4. Постановление № 28 от 04.08.17 по отчету аудита соответствия ассоциированного с аудитом эффективного управления опасными и производственными отходами;
5. Sarcina sanitară № 02a-10/33 din 17.01.2018 eliberată de Centru de Sănătate Publică r-nul Dondușeni;
6. Sarcina ecologică №199 din 10.07.2018, eliberată de Inspecția ecologică Dondușeni;
7. Lista deșeurilor conform HG nr. 99 din 30.01.2018.

În conformitatea cu art. 28 din Legea privind deșeurile de producție și cele menajere a fost elaborat Programul național de valorificare a deșeurilor de producție și menajere aprobată prin Hotărârea de Guvern nr.606 din 28.06.2000, la baza elaborării „Programului” au stat principiul de minimizare a deșeurilor, includerea lor în circuitul economic.

Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2017 constituie baza necesară pentru crearea și implementarea sistemului integrat de gestionare a deșeurilor.

1. Situația existentă

În prezent, în or.Dondușeni, toate deșeurile menajere și industriale sunt evacuate la gunoiștea amplasată în câmpurile de filtrare ale fostei fabrici de zahăr situate în limitele orașului, sectorul "Est". Suprafața platformei constituie 5 ha. Distanța de la zona rezidențială a orașului până la gunoiștea este 900m. Gunoiștea este neautorizată. Groape Bekkari pe teritoriul orașului nu sunt.

Serviciile de colectare și transportare a deșeurilor menajere solide de la populație și obiectele sociale ale orașului sunt asigurate de ÎM "Apa-Canal" Dondușeni. Pe bilanțul întreprinderii municipale este următorul transport:

- autocamion de gunoi Газ-53 – 1 unit.;
- autocamion de transportat containere Газ-3307 – 1 unit.;
- tractor МТЗ-80 – 1 unit.;
- tractor М-25 – 1 unit.

Tabelul 13.1

Dinamica colectării și transportării a DMS

Anii	Volumul, mii m ³ /an	Cantitatea, t/an
2013	7,7	1636
2014	9,4	1978
2015	9,3	1983
2016	8,7	1810
2017	10,2	2100

Selectarea DMS la platformele de colectare nu se îndeplinește.

2. Propuneri de proiect

În conformitate cu legislația națională, colectarea și gestionarea deșeurilor menajere, inclusiv salubritatea și întreținerea terenurilor pentru înhumarea lor, constituie sfera de activitate a organelor administrației locale de nivelul I. Legea nr. 216 privind deșeurile, care intră în vigoare în

decembrie 2017, prin art. 11 constată că pentru implementarea legislației în domeniul gestionării deșeurilor, organele administrației publice locale, reieșind din sursele financiare asigură:

- crearea unui sistem eficient de gestiune integrată a deșeurilor municipale prin colectare, asigurare etapizată a condițiilor pentru colectare separată, transportare, valorificare și eliminare finală a deșeurilor;
- alocarea terenurilor necesare pentru colectarea separată a deșeurilor, inclusiv pentru colectarea deșeurilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului, dotarea acestora cu containere specifice tipurilor de deșeuri, precum și funcționalitatea acestora;
- amenajarea unor platformelor speciale pentru depozitarea deșeurilor colectate separat, dimensionate corespunzător, pentru a asigura protecția mediului și a sănătății populației;
- depozitarea deșeurilor menajere doar în locurile special amenajate.

În conformitate cu „Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2017” în republică se prevede gestionarea regională a deșeurilor.

Strategiei de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030 examinează principalii pași de reducere a emisiilor de carbon, inclusiv în domeniul deșeurilor din contul construcției depozitelor regionale a DMS.

Pentru regiunea nr.8 care include conform strategiei raioanele Briceni, Ocnița, Edineț, Dondușeni se propune construirea unui poligon regional pentru depozitarea și reciclarea DMS pe teritoriul raionului Briceni sau Dondușeni. În subregiune trebuie să fie creat un poligon regional unic pentru sortare și reciclare a deșeurilor, precum platforme intermediare și locale. Pentru or. Dondușeni se propune platformă intermediară în hotarele orașului.

Se propune următoarea schemă de transportare a DMS: evacuarea deșeurilor de pe teritoriul orașului se va efectua de către compania specializată pe platforma intermediară reconstruită și ulterior pe platforma regională.

Cadavrele animalelor vor fi arse într-un crematoriu mobil pentru animale, sau într-un reactor cu temperatură înaltă situat în s.Tîrnova.

3. Normele de acumulare a DMS

Conform "Strategiei de gestionare a deșeurilor în RM" pentru așezările urbane se acceptă 0,9 kg/om/zi/ sau 330 kg/om/an.

Prognozarea acumulărilor după masă se determină conform formulei:

$$M_{pr} = \text{Min}(1+0,005)^n, \text{ unde}$$

0,005 – coeficientul de majorare anuală a deșeurilor în unități de greutate;

t_n – perioada de prognozare, ani – 10 ani.

$$M_{pr} = 330(1+0,005)^{10} = 347 \text{ kg/om/an}$$

Informația privind calculul volumului și cantitatea DMS este reflectat în tab. 13.2.

Tabelul 13.2

Calculul acumulărilor DMS pentru perioada de calcul

Nr d/o	Denumirea sectorului	Populația, oam.	Cantitatea normată a DMS, kg/oam./an	Cantitatea calculată a DMS, kg/oam./an	Densitatea medie, kg/m ³	Cantitatea de DMS, t/an	Volumul de DMS, m ³ /an
1	sector 1 "Nord"	1130	330	347	210	392,11	1867,19
2	sector 2	3510	-,-	-,-	-,-	1217,97	5799,86

	"Est"						
3	sector 3 "Centru"	6350	-,,-	-,,-	-,,-	2203,45	10492,62
Total		11000				3813,53	18159,67

Conform calculelor pentru perioada de calcul cantitatea de DMS va constitui-3813,53 t/an sau 18159,67 m³/an. Întreprinderea de gestionare prin contracte cu asociațiile, sectorul privat și obiectele infrastructurii sociale cu transport special va transporta deșeurile parțial separate la poligonul intermediar DSM situat în partea de est a orașului, la periferie.

Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova prevede ca va fi creată sistemul locală de colectare a deșeurilor prin procurarea tomberoanelor pentru colectarea separată a DMS, amenajarea platformelor pentru acestea în scopul asigurării selectării deșeurilor la locul formării.

Se propune construcția în fiecare curte a caselor multietajate, lângă obiectele sociale și în sectorul privat a platformelor betonate pentru 3 tomberoane pentru colectarea separată a DMS, inclusiv hârtie, sticlă, plastic și alte deșeuri.

Calculul numărului necesar de tomberoane este prezentată în tab. 13.3.

Tabelul 13.33

Numărul de tomberoane necesare pentru perioada de calcul

No d/o	Denumirea sectorului	Volumul anual al DMS, m ³	Periodicitatea evacuării	Volu mul tombero- nului, m ³	Coef. de neuniformi- tate acumulării DMS	C oef. uzurii tehnice	Nr. necesar, buc.
1	sector 1 "Nord"	1867,19	2 zile	0,75	1,33	1,05	19
2	sector 2 " Est"	5799,56	-<<-	-<<-	-<<-	-<<-	59
3	sector 3 "Centru"	10492,62	-<<--	-<<-	-<<-	-<<-	107
Total pe oraș		18159,67					185

Calculul este efectuat pentru tomberoanele inamovibile cu colectarea DMS fără selectare. Pentru colectarea separată numărul total al tomberoanelor va constitui 185 buc. Numărul necesar a platformelor primare și a tomberoanelor pentru colectarea separată a DMS este prezentat în tab. 13.4.

Tabelul 13.4

Numărul de tomberoane necesare pentru perioada de calcul

No d/o	Denumirea sectorului	Nr. platformelor pentru colectarea DMS, buc	Nr. tomberoanelor pentru colectarea separată primară a DMS, buc.
1	sector 1 "Nord"	19	5
2	sector 2 " Est"	1259	39177
3	sector 3 "Centru"	39107	120321
Total pe oraș		185	555

14. Alimentare cu gaze naturale

Compartimentul "Alimentarea cu gaze naturale" a or. Dondușeni, r-nul Dondușeni este elaborat avînd la bază următoarelor materiale inițiale:

- planul urbanistic general;
- materiale grafice și textuale la planul urbanistic general;
- datele întreprinderii SRL "Edineț-GAZ" filial Dondușeni;
- documentele normative în vigoare.

14.1. Situația existentă

Sursele de distribuție a gazelor – postul de Reglare a gazelor existent este separat. Majoritatea conductele de gaze sub presiune medie sunt pozate subteran la 108 posturi de Reglare a gazelor în firide (PRGf). În prezent la rețelele de gaze cu presiune medie $\geq 100\text{kW}$ sunt racordați următorii consumatori: liceul theoretic "A. Mateevici", liceul theoretic "Gaudeamus", liceul teoretic „A. Pușkin, grădinița Nr.2, consiliul rațional Dondușeni, spitalul rațional, azil pentru bătrîni și persoane cu dizabilități, inspectoratul de poliție, fabrica de croitorie "PUNTO AZZURO ICS". Consumatori administrativi, publici și sociali sunt racordați la rețelele de gaze presiunea joase. PRGf nu sunt arătate la planul urbanistic general.

Cazangeria centrală a orașului nu funcționează. Încălzirea locuințelor colective este prevăzută de la cazane în fiecare apartament cu sistemă autonomă.

14.2. Propuneri la proiect (pînă în anul 2032)

Capitolul este destinat pentru alimentarea cu gaze naturale a localităților, microraiioane separate, cartiere care se află în zonă. Sursa de distribuție a gazelor sunt gazoductele de presiune medie existente. Calculul consumului de gaze pentru localități proiectate. Diametrele, tipul și numărul PRGf vor fi determinate în următoarele stadii de proiectare.

Sistemul de termoficare a orașului pe perioada de pînă la 2032 nu prevede modificări.

Indicii tehnico-economici principali

Nr. crt.	Denumirea	Unit. măsură	Indicători
1.	Numarul de locuitori	mii loc.	11,0
2.	Caze gazificate	%	94,4
3.	Post de reglare a gazelor în firide (PRGf)	buc.	108
4.	Conducta de gaze sub presiune medie la perspectivă (2032an)	km	3,0
5.	Debit maxim orar la perspectivă (2032an)	m ³ /h	565

Calculul consumului de gaze naturale pentru sectoarele rezidențiale ale orașului

1.Sectorul individual

Date initiale

Numărul de case locative — 128 buc.;

Suprafata medie incalzita a casei locative — 70 m²;

Numărul populației — 370 pers.

Consumul de gaze naturale pentru pregătirea bucatelor și pentru apă caldă (CP G-05.01.2014, anexa A, tab. 2)

Consumul anual de căldură:

$$Q_{an} = m \times Q_1, \text{ kkal/an}$$

Unde:

m – numărul populației;

Q_1 – norma consumului de căldură pentru 1 persoană în an (tab. A.1);

$$Q_{an} = 370 \times 2,4 \times 10^6 = 6,1 \times 10^8 \text{ kkal/an}$$

Consumul orar maxim a căldurii:

$$Q_{or} = k_{max} \times Q_{an}, \text{ kkal/oră}$$

Unde:

k_{max} – coeficientul maximului orar (tab.2);

$$Q_{or} = (1/2000) \times 6,1 \times 10^8 = 3,05 \times 10^5 \text{ kkal/oră}$$

Consumul orar al gazelor:

$$V_{or} = Q_{or} / Q_{pH}, \text{ m}^3/\text{oră}$$

Unde:

Q_{or} – consumul orar maximal al căldurii kkal/oră;

Q_{pH} – căldura de ardere a gazului egală aproximativ cu 8000 kkal /m³;

$$V_{or} = 3,05 \times 10^5 / 8000 = 38 \text{ m}^3/\text{oră}$$

Consumul de gaze pentru încălzirea locuințelor (СНП 2.04.07-86* “Rețele termice”)

Fluxul termic maxim:

$$Q_{max} = q_0 \times A \times (1 + K_1), \text{ W}$$

Unde:

$K_1 = 0$ (numai case locative);

q_0 – fluxul termic maxim pentru 1 m², (anexa 2);

A – suprafața totală a clădirilor locative;

$$A = 70 \times n$$

Unde:

70 – suprafața medie a clădirii, m²;

n – numărul de case locative, buc;

$$Q_{max} = 128 \times 70 \times 85 = 9,46 \times 10^5 \text{ W} = 8,16 \times 10^5 \text{ kkal/oră}$$

Consumul orar al gazelor:

$$V_{or} = Q_{max} / Q_{pH}, \text{ m}^3/\text{oră}$$

$$V_{or} = 8,16 \times 10^5 / 8000 = 102 \text{ m}^3/\text{oră}$$

Consumul total orar al gazelor pe sectoare

$$\sum V_{or} = 38 + 102 = 140 \text{ m}^3/\text{oră}$$

2.Sectorul locuințelor colective

Date initiale

Numărul de case locative — 240 apartamente;

Suprafața medie încălzită a casei locative — 70 m²;

Numărul populației — 750 pers.

Consumul de gaze naturale pentru pregătirea bucatelor și pentru apă caldă

(CP G-05.01.2014, anexa A, tab. 2)

Consumul anual de căldură:

$$Q_{an} = m \times Q_1, \text{ kkal/an}$$

Unde:

m – numărul populației;

Q_1 – norma consumului de căldură pentru 1 persoană în an (tab. A.1);

$$Q_{an} = 750 \times 2,4 \times 10^6 = 18,5 \times 10^8 \text{ kkal/an}$$

Consumul orar maxim a căldurii:

$$Q_{or} = k_{max} \times Q_{an}, \text{ kkal/oră}$$

Unde:

k_{max} – coeficientul maximului orar (tab.2);

$$Q_{or} = (1/2000) \times 18,5 \times 10^8 = 9,25 \times 10^5 \text{ kkal/oră}$$

Consumul orar al gazelor:

$$V_{or} = Q_{or} / Q_{pH}, \text{ m}^3/\text{oră}$$

Unde:

Q_{or} – consumul orar maximal al căldurii kkal/oră;

Q_{p_H} – căldura de ardere a gazului egală aproximativ cu 8000 kkal /m³;

$$V_{or} = 9,25 \times 10^5 / 8000 = 116 \text{ m}^3/\text{oră}$$

Consumul de gaze pentru încălzirea locuințelor (CHиП 2.04.07-86* “Rețele termice”)

Fluxul termic maxim:

$$Q_{max} = q_o \times A \times (1 + K_1), W$$

Unde:

$K_1 = 0$ (numai case locative);

q_o – fluxul termic maxim pentru 1 m², (anexa 2);

A – suprafața totală a clădirilor locative;

$$A = 70 * n$$

Unde:

70 – suprafața medie a clădirii, m²;

n – numărul de case locative, buc;

$$Q_{max} = 159 \times 70 \times 257 = 28,6 \times 10^5 W = 24,7 \times 10^5 \text{ kkal/oră}$$

Consumul orar al gazelor:

$$V_{or} = Q_{max} / Q_{p_H}, \text{ m}^3/\text{oră}$$

$$V_{or} = 24,7 \times 10^5 / 8000 = 309 \text{ m}^3/\text{oră}$$

Consumul total orar al gazelor pe sectoare

$$\sum V_{or} = 116 + 309 = 425 \text{ m}^3/\text{oră}$$

15. Alimentare cu energie termică

15.1. Situația existentă

În or. Dondușeni alimentarea centralizată cu energie termică lipsește. Obiectivele infrastructurii socio-economice și cele administrative pentru încălzirea încăperilor și necesitățile de producere utilizează instalații pe bază de gaze naturale, combustibil solid și lichid.

Anterior, în or. Dondușeni unii agenți economici dispuneau de mini cazangerii cu rețele termice locale care asigurau procesul tehnologic, necesitățile obiectivelor de producere și cartierul locativ din vecinătate cu energie termică. Actualmente, aceste cazangerii nu funcționează, iar sectorul locativ este debrantat de la rețele de alimentare, și astfel, utilizează sursele autonome.

Asigurarea cu căldură a sectorului locativ individual din oraș se efectuează cu ajutorul cazanelor autonome care funcționează pe bază de gaze naturale, lemne, cărbune etc.

În partea gazificată sunt instalate cazane autonome cu randamentul 23-27 kW. Concomitent, liceul teoretic "A. Mateevici", liceul teoretic "Gaudeamus", liceul teoretic „A. Pușkin, grădinița Nr.2, consiliul rațional Dondușeni, spitalul rațional, azil pentru bătrâni și persoane cu dizabilități, inspectoratul de poliție, fabrica de croitorie "PUNTO AZZURO ICS "utilizează cazane cu randamentul peste 100 kW.

Sectorul locativ negazificat, obiectivele infrastructurii socio-economice sunt alimentate cu căldură cu ajutorul cazanelor de apă caldă, cazane pe bază de combustibil solid sau lichid, precum și sobe.

15.2. Propuneri de proiect

În corespundere cu prevederile PUG în or. Dondușeni se propune extinderea teritoriilor destinate pentru amplasarea construcțiilor noi, care vor include: case locative cu regim mic de înălțime și multietajate, obiective ale infrastructurii socio-economice, obiective industriale etc..

Amenajarea acestor sectoare vor necesita racordarea la rețelele și utilajul edilitar existent (apeduct, alimentare cu energie electrică, alimentare cu gaze naturale ect.), construcția rețelelor noi, reconstrucția obiectivelor edilitare existente (substații de transformare, sonde arteziene, stații de pompare, instalații de epurare etc.) proiectarea și construcția cărora se va efectua în dependență de valorificarea terenurilor noi. Se propune pentru sectorul propus multietajat folosirea cazangeriilor pe acoperiș pentru asigurarea cu căldură și apă caldă.

16.0. Telefonie. Rețele de telecomunicații

16.1.Situația existentă

Gradul de telefonizare este de 92%. Astfel gradul de telefonizare este mare în comparație cu media republicană. Localitate se află de curînd în raza de acoperire a operatorului de telefonie mobilă Moldcell și Orange.

Oficiul poștal aprovizionează locuitorii cu ziare și reviste, acordă servicii de achitare a pensiilor, indemnizațiilor, efectuarea plăților pentru servicii de telefon, energie electrică și transferuri de bani.

Radioul național și posturile de televiziune naționale și internaționale prin eter sunt recepționate calitativ. Localitatea nu dispune de radio local.

16.2. Propuneri

Conectarea la centrala telefonică existentă a unor noi abonați se va realiza prin extinderea rețelei telefonice existente și prin executarea de noi racorduri telefonice.

Telecomunicațiile reprezintă un domeniu care a înregistrat progrese remarcabile în ultima perioadă. În momentul de față cel mai răspîndit sistem de telecomunicații este telefonia fixă.

Prin extinderea rețelelor de telefonie prin fibră optică se va rezolva deasemenea și rețeaua de internet și rețeaua de televiziune prin cablu.

În or. Donușeni se propune extinderea liniei magistrale în zona propusă de dezvoltare a fondului locativ și socio-economic.

17.0. Alimentare cu energie electrică

Actualmente în or.Donduseni funcționează doi substații de transformatoare: SE „DONDUSENI” 110/35/10kV cu transformatoare 2x16 MW și SE „COMBINATUL de CARNE” 35/10kV cu transformatoare 3,2x6,3 MW. Capacitatea stabilită a transformatoarelor 32MW și 9,5MW.

Substația 110 kV și liniile aeriene 110kV se află la balanța "Moldelectrica", rețelele de distribuție 35,10 și 0,4kV se află în proprietatea SA "RED Nord", rețelele iluminare exterioară se află în proprietatea Primăriei iar exploatarea este asigurată de rețelele electrice raionale.

Pentru distribuția energiei electrice între consumatori cu tensiune electrică 0,4kV funcționează 81 substații cu transformatoare 10/04kV, 21 din substațiile de transformatoare sunt de tip închis, și altele 60 complete și încorporate.

În raza or.Donduseni sunt amplasate LEA-10kV cu lungimea de 43,64km, și 77,92km de LEA-0,4kV. Rețelele de distribuție 0,4kV – prin cablu în sectoarele cu clădiri multietajate și aeriene în sectoarele cu case cu puține nivele. Rețelele de iluminare exterioară sunt liniile aeriene. Toate LEA sunt într-o stare satisfacătoare, cu procentul de uzură 34%.

Consumul anual al energiei electrice pe categoriile de consumator constituie : 5440278kWh - consumatori casnici și 1294632 kWh - consumatori industrial și administrativ (în conformitatea cu scrisoarea SA "RED Nord" nr 23 din 19.01.2018).

Coeficientul capacității utilizate substației constituie: SE „DONDUSENI” 1T 16 MW – 40,6%; 2T 16 MW – 43,3%, SE „COMBINATUL de CARNE” 1T 3,2 MW – 56,4%; 2T 6,3 MW – 27,8%. În scopul asigurării continue a orașului cu energie electrică proiectul prevede realizarea unui complex de măsuri de reconstrucție la rețelele și instalațiile obiectivelor de alimentare cu energie electrică.

Rețeaua de joasă tensiune este destinată consumatorilor casnici și neindustriali, precum și iluminatul public. În zona de blocuri pentru rețeaua de joasă tensiune sunt folosite cabluri, iar în celelalte raioane ale orașului sunt linii aeriene LEA cu conductor de aluminiu cu secțiunea A35-A95.

17.1. Sarcina electrică

Sarcina electrică este stabilită conform situației din anul 2017 și pentru perioada de calcul.

Sarcina comunală este stabilită ca suma sarcinii caselor locative, clădirile publice și iluminarea exterioară. Sarcina pentru sectorul locativ se determină, reieșind din numărul populației, indicațiile în proiectul de sistematizare și consumul specific al energiei electrice pe cap de locuitor. Pentru perspectivă se acceptă sporirea consumului de energie electrică ținând cont de extinderea suprafeței și sporirea confortului.

Calculul sarcinii și consumului de energie electrică pentru sectorul comunal și locativ este reflectat în tab. 17.1.

Calculul sarcinii clădirilor publice și întreprinderile comunale este efectuat conform normativelor specifice la unitate, loc, metru pătrat, etc., în conformitate cu "Normativele pentru proiectare. Utilajul electric al caselor și clădirilor publice".

Calculul sarcinii și a consumului de energie electrică pentru clădirile administrativ - publice și întreprinderile comunale este reflectat în tab. 17.2.

Calculul sarcinii pentru instalațiile de apeduct și canalizare este prezentat în tab. 17.4 și efectuat conform datelor căpătate la elaborarea planului urbanistic general la compartimentele respective.

Sarcina consumatorilor industriali este determinată conform datelor chestionarelor, completate de întreprinderi pentru secția de formare a întreprinderilor industriale.

Pentru perioada de calcul pentru întreprinderile care funcționează sunt acceptate aproximativ 10-20% sporirea sarcinii, iar pentru întreprinderile care staționează sunt acceptate sarcini convenționale.

Calculul sarcinii la întreprinderile industriale este prezentată în tab. 17.3

Reieşind din calculul capacităţii necesare a energiei electrice s-a stabilit că rezervele existente sunt suficiente pentru dezvoltarea oraşului pînă în anul 2032, calculul capacităţii este reflectat în tab. 17.5.

Calculul sarcinii comunal - locative și consumul anual al energiei electrice (pronoza pentru anul 2017-2032)

Tabela 17.1

Nr. d/o	Sectorul	Populația, mii oam.		Consumul anual al energiei electrice, mii kWh				Numărul anual al orelor cu consum maxim, ore		Puterea necesară, kW	
		exist.	prog.	exist.	prog.	exist.	prog.	exist.	prog.	exist.	prog.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	or. Djnduseni										
1	Sector 1 "Nord"	1,97	1,95	300	350	0,591	0,683	2100	2250	281,4,3	3033
2	Sector 2 "Est"	2,16	2,34	300	350	0,684	0,819	2100	2250	308,6	364,0
3	Sector 3 "Centru"	6,18	6,71	300	350	1,854	2,349	2100	2250	882,9	1043,8
	Total:	10,30	11,00	300	350	3,093	3,850	2100	2250	1472,9	1711,1

Clădirile administrativ-publice și întreprinderile comunale (proгноza pe anul 2018-2033)

Tabelul 17.2

№ п/п	Indicatorii	Unitatea de măsură	Anul de bază 2017	Sarcina specifică asupra unei unități, kW	Capacitatea necesară, kW	Numărul anual al orelor cu consum maxim, ore/an				Consumul de energie electrică, mie kWh	
						exist.	prog.	exist.	prog.	exist.	prog.
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11		
	<i>Infrastructura socială</i>										
1	Instituții preșcolare	locuri	400	0,4	0,46	160,0	354,2	2400	2400	0,512	1,133
2	Instituții școlare	locuri	1660	0,2	0,25	332,0	5225	2400	2400	0,797	1,254
3	Azil pentru bătrâni	locuri	30	0,46	0,46	13,8	60,7	3200	3200	0,044	0,194
4	Spitale	paturi	120	0,5	0,53	60,0	87,5	3200	3200	0,192	0,280
5	Policlinici	vizite/zi	850	0,1	0,12	85,0	102,0	2800	2800	0,238	0,286
6	Stadion, terenuri sportive	ha	2,6	10	10	26,0	80,0	2400	2400	0,062	0,192
7	Sălii sportive	m ²	0	0,13	0,13	0,0	114,4	2400	2400	0,0	0,275
8	Bazine, og linda apei	m ²	0	0,8	0,8	0,0	242,4	3200	3200	0,0	0,776

9	Centre distractiv-culturale	locuri	927	0,2	0,22	185,4	213,0	2400	2400	0,445	0,511
10	Biblioteci	mii vol.	82	0,15	0,15	12,3	12,3	2400	2400	0,030	0,030
11	Cinematograf	locuri	0	0,1	0,12	0,0	36,4	3200	3200	0,0	0,116
12	Obiecte comerciale	m ²	3032	0,16	0,18	485,1	653,4,6	3200	3200	1,552	2,091

Borderoul privind indicii tehnico-economici a întreprinderilor industriale amplasate în or.Donduseni

Tabelul 17.3

Nr. P/G	Denumirea	Suprafața terenului, ha	Numărul de lucrători, om	Volumul de produce-re pe an	Electricitatea kW, putere instalată	Capacitatea necesară, kW		Numărul anual de ore cu consum maxim, ore		Consumul anual de energie electrică, mii kWh	
						exist	prog.	exist	prog.	exist.	prog.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1-00	<i>Grupul de întreprinderi: sectorul „VEST”</i>										
1-01	Fabrica de zahar "Magd Vest"SRL	155,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1-02	Întreprindere de colectare a vitelor și pasărilor	10,00			-	-	-				
1-03	I.I"Scorpion "Matrenciuc"	1,10	20		10	10	12	2400	2400	0,024	0,029

1-04	Fabrica de paine I.I."Cristal Scutari	0,05	27		60	-	70	-	3200	-	0,224
1-05	Intreprindere de colectare a fructelor SRL"Donprodcom"	3,2	-	-	-	-	-			-	-
1-06	Frigider SRL "Donprodcom"	0,52	5		120	120	150	3200	3200	0,384	0,480

Instalațiile de apeduct și canalizare Donduseni.

Tabela 17.4

Zonificarea	Denumirea	Capacitatea necesară, kW		Numărul de ore cu consum maxim, ore/an	Consumul de energie electrică, MWh	
		exist 2017	persp 2032		exist 2017	persp 2032
1	2	3	4	5	6	7
Instalațiile de apeduct						
Sectorul 4 "SUD"	Fantana arteziana (existent) 5un - 8 kW	40	40	8700	0,348	0,348
Sectorul 2 "NORD"	Fantana arteziana (existent) 2 un 8 kW	16	16	8700	0,139	0,139
Sectorul 1 "VEST"	Stanția de pompare (existent) 2 un 6 kW	12	12	8700	0,1044	0,1044
Total		68	68	8700	0,592	0,592
Instalațiile de canalizare						
Donduseni	Stația de pompare a apelor de canalizare SPCP (existent-reconstr)	22	22 7,8	8700	0,191	0,259
	Stația de pompare a apelor de canalizare SPCR (existent)	22 16	22 16	8700	0,331	0,331
	Stația de pompare a apelor de canalizare SPCL1 (propus)	-	5,5	8700	0,0	0,047
	Stația de pompare a apelor de canalizare SPCL2 (propus)	-	5,5	8700	0,0	0,047
	Stație purificare (proiect)	-	72	8700	0,0	0,626
Total		60	151		0,522	1,312
TOTAL		128	219		1,114	1,9053

**Bilanțul capacității și consumul anual al energiei electrice
(pronoza pentru anul 2017-2032)**

Tabela 17.5

Nr. d/o	Denumirea	Puterea necesară kW		Consumul anual de energie electrică, MWh	
		exist.	pers.	exist.	pers.
1	2	3	4	5	6
1	Consumatorii comunali	1472,9	1711,1	3,093	3,850
2	Clădirile administrativ-publice	1833,6	3267,3	5,336	9,514
3	Întreprinderile industriale	1540	1959	4,440	5,681
4	Apeduct	68	68	0,592	0,592
5	Canalizare	60	151	0,522	1,312
6	Iluminarea publice	353,9	659,92	0,814	1,518
	Total:	5328,4	7816,3	14,8	22,47

17.2. Shema de alimentare cu energie electrică

Alimentare cu energie electrică a or. Donduseni, încărcătura, carea pe termenul de calcul constituie 7816 kW se va efectua de la funcționează substații de transformatoare: SE „DONDUSENI” 110/35/10kV cu transformatoare 2x16 MW și SE „COMBINATUL de CARNE” 35/10kV cu transformatoare 3,2x6,3 MW. Capacitatea stabilită a transformatoarelor 32MW și 9,5MW.

Capacitatea existentă a energiei electrice totalmente acoperă necesitatea orașului, atât pentru perioada de calcul, cât și pentru perspectivă.

Conectarea întreprinderilor și obiectelor propus se efectuează în conformitate cu condițiile tehnice lansare de rețelele electrice și prin negocieri reciproce (contracte) pentru a furniza energie electrică.

Se propune liniile electrice 35kV care se afla în zona de construcție locuințe individuale și funcții complementare (propus), se fie supuse stramularii (reamplasării) extravilan conform proiectului.

Se propune în viitor, la perioadă după anul 2032 se fie reamplasării liniile electrice 35 și 110kV care se afla în zona de construcție locuințe multietajate (după termen de calcul) conform proiectului.

O problemă pentru oraș prezintă în proiect - extinderea părților carosabile strazilor existente cu lungimea 44,37km cum trasarea a noilor și strazilor și drumuri cu lungimea 10,48km, unde trebuie să fie executată iluminare exterioară. În regiunile zonelor locuințe în regim mic de înălțime rețelele de iluminare exterioară se prevăd aeriene cu cablu de tipul „Torsado” pe piloane de beton armat cu corpuri iluminate prin lampe DRL, în centru rețelele de iluminare se prevăd cu cablu.

17.3. Determinarea valorii edficiilor rețelilor de electricitate

Calculul valorii rețelilor iluminare exterioare a străzilor este efectuat după indicii comasati și este prezentat în tabelul nr.17.6.

Tabelul nr.17.6

nr. d/o	Denumirea	Unitatea de masura	Cantit atea	Valoarea (mii lei)	
				Unitate	De tot
	Rețele de iluminarea străzilor pe piloane de beton armat cu corpuri iluminat prin lampe DRL executate aerian cu cablu de tipul „Torsado” pe străzilor existente (reconstruirea)	km	44,37	80	3549,6
	Aceași pe străzilor noi	km	10,48	100	1048,0
	TOTAL	km	54,85		4597,6

18. Protecția civilă și apărarea împotriva incendiilor

Lista abrevierelor

RM	– Republica Moldova
MAI	– Ministerul Afacerilor Interne
IGSU	– Inspectoratul General Pentru Situații de Urgență
DSP	– Direcția Salvatori și Pompieri
PC	– protecția civilă
SE	– situație excepțională
CSE	– Comisia pentru Situații Excepționale
LSE	– lichidarea situației excepționale
OCP	– obiect chimic periculos
ORP	– obiect radioactiv periculos
OPP	– obiect potențial periculos
SPT	– substanțe puternic toxice
SCP	– substanțe chimice periculoase de avarie
ZPIC	– zona posibilei inundări catastrofale
ZCRPL	– zona de contaminare radioactivă posibilă a localității
ZCCPL	– zona de contaminare chimică posibilă a localității
MPI	– mijloace de protecție individuală
AAG	– amestec de aer și gaze
SAAC	– stație auto de alimentare cu combustibil
PIB	– produs intern brut
(scara) MSK	– Medvedev-Şponhoier-Karnik
SAC	– sistemul automat de conducere
SIA	– sistem informațional automat
SGI	– sistem geoinformațional
MÍAT	– măsuri împotriva alunecărilor de teren
AIEA	– Agenția Internațională pentru Energia Atomică
NRC (CH и II)	– norme și reguli în construcție
CNAC	– calamități naturale, avarii, catastrofe

Introducere

Pe parcursul istoriei sale omenirea este supusă permanent influenței calamităților naturale, ce duc cu sine mii de vieți omenești și pricinuesc un enorm prejudiciu economic, într-o clipă distrug tot ce s-a creat în decurs de ani, decenii, chiar și secole. Multe catastrofe manifestă influență vădită asupra dezvoltării societății și sporește vulnerabilitatea omului față de ele. Actualmente, în considerabilă măsură acest fapt este generat de urbanizarea rapidă a teritoriului. Activitatea inginerească de proporții, desfășurată fără precedent, schimbările în natură, generate de acesta, au sporit posibilitatea apariției situațiilor excepționale cu caracter tehnogen și natural-tehnogen. Totodată, unele din ele, legate de avariile la obiectele deosebit de periculoase (construcții hidrotehnice, obiecte chimice și radioactive periculoase etc.) pot produce nu numai un mare prejudiciu direct, cât și unul indirect care îl depășește de nenumărate ori.

Tendențe generale privind sporirea numărului de situații excepționale

18.1. Termeni și definiții de bază

Protecția civilă reprezintă un sistem de măsuri și acțiuni, întreprinde pe scara întregului stat pe timp de pace și de război, în vederea asigurării protecției populației, proprietății în condițiile calamităților naturale și ecologice, avariilor și catastrofelor, epifitotiilor, epizootiilor, incendiilor, precum și în cazul aplicării mijloacelor de nimicire moderne.

Situația excepțională (SE) – întreruperea condițiilor normale de viață și activitate a populației la un obiect sau pe un anumit teritoriu în urma unei avarii, catastrofe, calamități cu caracter natural sau biologic-social, care conduc sau pot conduce la pierderi umane și materiale.

SE cu caracter tehnogen – situație cauzată de avarii industriale, accidente de transport, incendii, explozii, accidente cu degajarea (cu pericol de degajare) substanțelor toxice, radioactive, ruperea digurilor, prăbușirea edificiilor etc., pe un anumit teritoriu, când sînt afectate condițiile normale de viață și de activitate a populației și sînt provocate daune materiale.

SE cu caracter natural – situația provocată de calamități naturale (cutremure de pămînt, inundații, alunecări de teren, întroierniri, furtuni, uragane, grindină etc.).

SE cu caracter biologic-social – situația în care drept rezultat al apariției sursei de contaminare pe un anumit teritoriu, sînt afectate condițiile de viață și de activitate ale oamenilor, este pusă în primejdie existența animalelor și plantelor, apare pericolul de răspîndire în masă a maladiilor contagioase, este periclitată viața și sănătatea oamenilor.

Protecția populației împotriva situațiilor excepționale constă în totalitatea de măsuri, legate reciproc în timp, de resurse și locul desfășurării, orientate la prevenirea sau reducerea maximă a pierderilor populației și pericolului pentru viață și sănătate împotriva factorilor distructivii ai acțiunii surselor situației excepționale.

Protecția teritoriului reprezintă un ansamblu de măsuri orientate la reducerea gravității consecințelor situațiilor excepționale cu caracter natural, tehnogen și militar la obiectivele cu destinație de producție și socială, de asemenea în mediul înconjurător.

Prevenirea situațiilor excepționale reprezintă un complex de măsuri desfășurate din timp și orientate spre reducerea maxim posibilă a riscului apariției situațiilor excepționale, precum și menținerea sănătății oamenilor, reducerea mărimilor prejudiciului mediului înconjurător și a pierderilor materiale în caz de apariție a lor.

Lichidarea situațiilor excepționale reprezintă lucrări de salvare-deblocare și alte lucrări primordiale, executate la apariția situațiilor excepționale și orientate la salvarea vieții și menținerea sănătății oamenilor, reducerea mărimilor prejudiciului mediului înconjurător și a pierderilor materiale, localizarea zonelor situațiilor excepționale, încetarea acțiunii factorilor periculoși, caracteristici pentru ele.

În funcție de intensitatea factorilor destabilizatori și distructivi apăruți, posibili în urma efectului lor asupra victimelor omenești și prejudiciului material, situațiile excepționale pot fi de următoarele categorii:

- de obiect;
- locale;
- teritoriale (la nivel de municipiu, raion);
- naționale;
- transfrontaliere;

Sarcinile de bază ale protecției civile:

- protecția civilă și bunurilor materiale împotriva situațiilor excepționale cu caracter natural și tehnogen;
- executarea lucrărilor de salvare-deblocare și alte lucrări primordiale în condițiile situațiilor excepționale, precum și a lucrărilor de lichidare a consecințelor situațiilor excepționale;

- organizarea pregătirii oportune a populației, obiectivelor economiei naționale, forțelor protecției civile pentru acțiuni în caz de pericol de apariție a situațiilor excepționale și în condiții de situații excepționale.

Principiile de bază ale protecției populației:

- protejată trebuie să fie toată populația;
- problemele protecției populației sunt extrem de importante, în comparație cu alte domenii de activitate;
- măsurile de pregătire pentru protecția populației se îndeplinesc din timp potrivit principiului teritorial de producere;
- măsurile de pregătire și a protecției înseși a populației se planifică și se realizează diferențiat, cu luarea în considerare a divizării teritorial-administrative, importanței economice a raioanelor, orașelor, obiectivelor, situației create etc.;
- în cazul planificării și efectuării măsurilor de protecție a populației este necesar de condus de principiul cantității suficiente raționale;
- la efectuarea măsurilor de protecție a populației este necesar de a consuma rațional resursele, la necesitate, să fie utilizate după destinație dublă;
- se aplică în complex diverse mijloace și procedee de protecție;
- organizarea și conducerea protecției civile este o funcție obligatorie pentru toate organele puterii, organizații, întreprinderi și instituții, indiferent de formele de proprietate;
- protecția civilă se gestionează în corespundere strictă cu acordurile internaționale, Constituția și alte legi.

Obiectul principal al protecției civile este **personalitatea**, cu dreptul acesteia la protecția vieții, sănătății și proprietății personale. Totodată, personalitatea nu trebuie să fie element pasiv al protecției.

Protecția civilă include organele de administrare și se organizează conform principiului teritorial de producție, în corespundere cu organizarea administrativ-teritorială cuprinzând toate ramurile economiei, organizarea ei poartă un caracter obligatoriu.

Orașul Dondușeni este situat în zona de Nord a Republicii Moldova, la o distanță de cca 200 km de la mun. Chișinău. Suprafața orașului Dondușeni constituie de **4,49 km²**. Populația orașului constituie circa **7100 persoane**.

Comisia pentru Situații Excepționale (CSE) a or. Dondușeni și serviciile corespunzătoare sunt organele specializate în domeniul protecției civile pentru realizarea măsurilor de protecție și conducere cu acțiunile formațiunilor protecției civile, îndreptate spre localizarea și lichidarea consecințelor situațiilor excepționale.

Conform Dispoziției primăriei CSE în or. Dondușeni este organizată în modul următor:

- Primarul or. Dondușeni – președintele CSE;
- Vice-primarul or. Dondușeni – vicepreședintele CSE;
- Specialist primăriei – secretarul CSE;

Membrii ai Comisiei SE:

- Specialist pentru relații cu publicul;
- Secretar al Consiliului local or. Dondușeni;
- Directorul grădiniței „Luceafărul”;
- Directorul grădiniței „Solnișco”;
- Manager-șef ÎM „Apă-Canal”;
- Directorul Casei de Cultură;
- 4 consilieri orășenești.

Prin Dispoziția primăriei or. Dondușeni a fost creat punctul de conducere a protecției civile al Comisiei pentru situații excepționale în următoarele componente:

- Șeful punctului de conducere;
- Grupa de totalizare și planificare;
- Grupa direcțiilor;
- Grupa asigurare tehnico-materială;
- Grupa măsurilor ingineresti.

În conformitate cu actele legislative, sunt stabilite atribuțiile, drepturile și obligațiile organelor de putere și organelor de administrare publică locală, conducătorilor de toate rangurile și a tuturor categoriilor de populație în domeniul protecției civile, precum și gradul de responsabilitate asupra stării acesteia.

Conform Regulamentului cu privire la formațiunile nemilitarizate ale protecției civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 249 din 04.05.1996, pe teritoriul orașului Dondușeni sunt create **16 formațiuni** cu un efectiv de **196 persoane**, și anume:

- grupa de salvare – 3/21 pers.;
- echipa sanitară – 24 pers.;
- grupa de stingere a incendiilor – 2/4 pers.;
- secția de transmisiuni – 2/9 pers.;
- grupa menținerii a ordinii publice – 2/16 pers.;
- grupa de cercetare generală – 2/10 pers.;
- grupa de cercetare și observare – 3/4 pers.;
- grupa de mecanizare – 19 pers.

18.2. Pericole cu caracter natural și tehnogen, apariția cărora este posibilă pe teritoriul or. Dondușeni

Calamități naturale

a) Cutremururile de pământ dispun de natură tectonică și reprezintă unul din fenomenele naturale distrugătoare pentru teritoriul or. Dondușeni, ce se află la o distanță de 380 - 440 km de la posibilul epicentru.

Una din trăsăturile caracteristice ale cutremurelor produse în Moldova rezidă în faptul că focarul lor se află la adâncimi medii de la 100 pînă la 150 km. Deseori, epicentrul sistemelor se află în zona munților Carpați (Vrancea) și magnitudinea lor atinge $M=7$ după scara Richter, intensitatea pentru or. Dondușeni $I = 6 - 6,5$ grade după scara MCK (Medvedev-Șponhoier-Karnik).

Datele statistice demonstrează că pe parcursul ultimelor o sută de ani în munții Vrancea s-au observat patru perioade cu cea mai mare activizare seismică în anii 1940, 1977, 1986 și 1990.

În or. Dondușeni în zona posibililor distrugerii în urma cutremurelor de pământ nimeresc sectoarele de construcții vechi. În cazul cutremurului de pământ cel mai mare pericol îl prezintă casele de locuit, la construcția cărora nu au fost folosite astfel de măsuri constructive ca instalația zonelor și încheieturilor antiseismice, zidirea armată, asigurarea rigidității planșeurilor. E necesar de a acorda o atenție deosebită la executarea măsurilor antiseismice în cazul construirii instalațiilor ingineresti.

b) Întroienirile constau în acoperirea întregului sau a unei părți a teritoriului orașului, a drumurilor și rețelelor de comunicații cu un strat de zăpadă avînd grosime de la 30 cm pînă la 85 cm, în urma căderii intense a zăpezii însoțită de viscole. Aceste manifestări ale naturii conduc la oprirea circulației mijloacelor de transport și, consecință a acestui fapt, devin sistările în aprovizionarea populației și întreprinderilor.

c) Acoperirea cu gheață a drumurilor auto, liniilor de comunicație și de transport a energiei electrice, a plantațiilor multianuale are loc iarna la temperaturi mai joase de zero grade și în urma depunerilor atmosferice lichide. Face dificilă circulația transportului și conduce la apariția unui număr mare de accidente rutiere. Arborii, arbuștii, liniile de transport a energiei

electrice și liniile de comunicație prin fir pot fi acoperite cu un strat de gheață grosime de cel puțin 10 mm, având greutatea pînă la 1,9 kg/m.l, fapt ce conduce la deteriorarea plantațiilor multianuale, ruperea firelor, sistarea alimentării cu energie electrică și a comunicațiilor.

d) **Furtunile** (răbufnirile de vînt) cu viteza vîntului mai mare de 27–34 m/sec pot cauza deteriorarea arborilor, acoperișurilor caselor, ruperea liniilor de transport a energiei electrice și de comunicație prin fir.

e) **Grindina** apare odată cu ploile torențiale pe căldură mare, are loc aproape în fiecare an și poate cuprinde teritorii considerabile, cu acoperirea solului cu grindină, diametrul avînd de la 20 mm și grosimea de acoperire a solului de circa 100 mm. În zona afectată de grindină este posibilă pierderea integrală sau parțială a recoltei agricole, rănirea oamenilor, animalelor, spargerea acoperișurilor și a geamurilor clădirilor, automobilelor.

f) **Epidemia** reprezintă răspîndirea unei maladii infecțioase a omului, ce depășește considerabil nivelul morbidității obișnuite pe teritoriul dat. Apare drept consecință a activizării înalte, ce se menține în natură și în rîndul populației, a agenților patogeni ai multor boli infecțioase. Acestea pot apărea pe o parte sau pe întregul teritoriu al republicii în anumite condiții climatice și alte condiții: calamități naturale, poluarea apelor și atmosferei cu viruși și bacterii, substanțe chimice și radioactive, reducerea bruscă a nivelului de trai al populației în cazurile de declin economic etc. Cele mai probabile boli infecțioase sunt tifosul, bolile intestinale acute, hepatita virală, difteria, holera, ciurma, dalacul, tifosul exantematic etc.

g) **Epizootiile** se caracterizează prin răspunderea largă a bolii infecțioase a animalelor, ce depășește considerabil nivelul morbidității obișnuite, caracteristică pentru teritoriul dat. Epizootiile sînt urmare a concentrării excesive a animalelor și păsărilor în unele gospodării în îmbinare cu disciplina scăzută de profilaxie a bolilor. În unele raioane ale republicii epizootia se înregistrează sub formă de ciumă la porcine, boala New Castle la păsări, gripa aviară, rabia, antrax, etc. Pierderile anuale a șeptelului de păsări și animale de pe urma bolilor atinge de la 0,5 pînă la 2 la sută din șeptelul general.

h) **Epifitotia** se caracterizează prin răspîndirea bolii infecțioase a plantelor pe un teritoriu considerabil într-o anumită perioadă de timp. Apare practic în fiecare an, însă datorită efectuării de către serviciul de protecție a plantelor a unor măsuri de contracarare a bolilor și dăunătorilor, pierderile de recoltă din cauza acțiunii acestor factori oscilează între 5-15 %.

Cu caracter tehnogen

a) **Contaminarea chimică a teritoriului cu substanțe chimice-toxice.** Zonele posibilei contaminări chimice sînt amplasate pe acele sectoare ale teritoriului unde se află unitățile economice de proporții, numite obiective chimice periculoase (OCP), care păstrează, prelucrează, transportă, produc sau utilizează substanțe chimice sau toxice periculoase.

O parte din obiective reprezintă un pericol sporit din cauza uzurii excesive a utilajului tehnologic avînd în lipsă parțială sau integrală sistemele de protecție. În total circa 30 la sută din personalul obiectivelor chimice periculoase este asigurat cu mijloace industriale de protecție. La multe obiective lipsesc avertizoarele automate de substanțe puternic toxice (SPT) și serviciul de dispecerat permanent, nu se îndeplinesc prevederile СНП 2.01.51-90 față de aceste obiective. Aceasta sporește posibilitatea apariției avariilor însoțite de scurgeri de SPT, și reduce posibilitatea depistării oportune și calitative a lor, localizării și lichidării consecințelor.

Pe teritoriul or. Dondușeni sunt următoarele obiective chimice periculoase:

- Stația de distribuire a gazului SRL „Moldovatrangaz”, extravilanul orașului, odorant etilmercaptan – 2,1 t;
- SRL „Climauțanul Agro”, str. Independenței f/n, freon – 0,025 t;
- SRL „Donprodcom”, str. Independenței f/n, freon – 0,035 t.

b) **Poluarea radioactivă a terenului.** Zonele posibilei contaminări radioactive sunt legate direct cu obiectivele ce exploatează instalații energetice nucleare, amplasate în nemijlocita apropiere a hotarelor Republicii Moldova, care în caz de avarii de proporție pot fi sursă de poluare

radioactivă. Totodată, la obiectivele radioactive periculoase (**ORP**) se raportează întreprinderile la care se extrag, păstrează, prelucreză, transportă, folosesc sau utilizează substanțe care sunt surse de iradiere radiativă.

Orașul Dondușeni poate fi afectat în urma producerii a astfel de avarii, care se pot produce la una din cele 5 stații atomoelectrice, situate cel mai aproape de hotarele Republicii Moldova:

- Stația atomoelectrică „Rovno”, Ucraina – distanța pînă la or. Dondușeni ≈ 360 km;
- Stația atomoelectrică „Hmelnițk”, Ucraina – distanța pînă la or. Dondușeni ≈ 220 km;
- Stația atomoelectrică de la Cernobîl, Ucraina – distanța pînă la or. Dondușeni ≈ 360 km;
- Stația atomoelectrică „Ucraina de Sud”, Ucraina – distanța pînă la or. Dondușeni ≈ 400 km;
- Stația atomoelectrică de la Cernavodă, România – distanța pînă la or. Dondușeni ≈ 540 km.

c) **Avariile la obiectivele cu pericol de explozie și incendiu** conduc la consecințe grave, distrugerea clădirilor industriale și de locuit, afectarea personalului de producție și a populației, pierderi materiale considerabile. Calculele prognozate ne arată, că în urma unei avarii mari însoțite de explozii și incendii, la astfel de obiecte, poate apărea necesitatea de evacuare a populației și personalului. De aceea, deosebită atenție la asemenea întreprinderi este necesar de acordat executării stricte a prevederilor înaintate față de construcția, reconstrucția, securitatea de producere și păstrarea producției finite, respectarea tehnologiilor corespunzătoare și regulilor speciale.

În prezent, pe teritoriul or. Dondușeni sunt amplasate **6** obiective cu pericol de explozie și incendiu, și anume:

- Stația PECO SA ”Tirex petrol”, or. Dondușeni str. Ștefan cel Mare, 5;
- Stația ÎM ”Romp petrol - Moldova” PECO – 73, or. Dondușeni, str. Mihai Eminescu, f/n;
- Stația PECO SRL ”Febus Nord”, or. Dondușeni, str. Independenței, f/n;
- Baza petrolieră SA ”Tirex petrol”, or. Dondușeni, str. Feroviarilor, 62;
- Stația de distribuire a gazului SRL ”Moldovatrangaz”, or. Dondușeni, amplasată în extravilan;
- Fabrica de pâine și moara Î.I. ”Cristel-Scutari”, or. Dondușeni, str. Ștefan cel Mare, 3.

d) **Avarii în transport** – transportul este una din sursele de pericol nu numai pentru pasagerii lui, ci și pentru populația ce locuiește în zonele magistralelor de transport, deoarece pe acestea se transportă un mare număr de substanțe ușor inflamabile, chimice și explozive, etc., ce prezintă în caz de avarii, pericol pentru viața și sănătatea oamenilor. Asemenea substanțe constituie o parte considerabilă în volumul general al transportului de încărcături.

Pe teritoriul or. Dondușeni, în afară de drumurile auto naționale și locale, trece și linia principală a caii ferate.

18.3. Probleme în domeniul apărării împotriva incendiilor și căile de soluționare a acestora

În prezent pe teritoriul or. Dondușeni funcționează unitatea de salvatori și pompieri USP - 21, ce sunt în subordinea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al MAI. Unitatea dispune de 3 autospeciale: AC – 40(130) ZIL, AC – 40(131) ZIL, AC – 40 VOLVO FL - 6 cu echipament de descarcerare.

Conform Normelor de proiectare a remizelor de pompieri NCM C.01.11 – 2014, pentru orașele cu o populație de la **5 000** pînă la **20 000** persoane unitatea de pompieri trebuie să fie dotată cu **6 autospeciale**, inclusiv **scara auto** sau trolii de intervenție, în cazul prezenței clădirilor cu înălțimea de 4 etaje și mai mult. La moment în or. Dondușeni se exploatează câteva clădiri cu **4 și 5 etaje și clădirea spitalului raional cu 6 etaje**.

În același timp o parte din problemele protecției contra incendiilor în or. Dondușeni poate fi soluționată cu ajutorul formațiunilor nemilitarizate ale protecției civile, create din rîndurile populației orașului și angajaților obiectivelor economice în baza Regulamentului cu privire la formațiunile nemilitarizate ale protecției civile, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 249 din 04.05.1996.

18.4. Măsuri de contracarare a calamităților naturale, avariilor, catastrofelor (CNAC)

Măsurile de contracarare a CNAC se divizează în grupe principale:

Monitorizarea (supravegherea surselor de pericol). Supravegherea, înregistrarea, studierea și controlul asupra stării posibilelor surse ale factorilor destabilizatori și distructivi, evaluarea posibilelor proporții și intensitatea acțiunii acestor factori;

Acțiunea asupra surselor de pericol. Acțiunea asupra eventualelor surse ale factorilor destabilizatori și distructivi (dirijarea acestora, în cazul în care este posibil) în scopul neadmiterii sau atenuării acțiunii (activizării) lor periculoase;

Supravegherea asupra stării și aprecierea vulnerabilității elementelor economiei și mediului înconjurător. Supravegherea, înregistrarea, studierea și controlul stării elementelor economiei și mediului înconjurător, aflate sub acțiunea unor sau altor factori destabilizatori și distructivi, aprecierea vulnerabilității lor în funcție de intensitatea acțiunii posibile a factorilor destabilizatori sau distructivi în particular sau în ansamblu;

Reducerea vulnerabilității elementelor economiei și mediului înconjurător.

Sporirea capacității de rezistență a elementelor economiei și mediului înconjurător față de acțiunea directă asupra lor a factorilor destabilizatori și distructivi ai calamităților naturale, avariilor și catastrofelor;

Protecția oportună. Ea constă în realizarea unor asemenea măsuri care ar exclude sau ar atenua acțiunea nemijlocită a forțelor factorilor destabilizatori sau distructivi asupra elementelor economiei și mediului înconjurător în caz de apariție a calamităților naturale, avariilor și calamităților;

Avertizarea despre pericol. Avertizarea populației, unităților economice și organelor de conducere despre eventualul pericol în cazul activizării unor sau altor surse ale factorilor destabilizatori și distructivi.

În or. Dondușeni sunt amplasate **2 sirene electrice** de tip C – 40: clădirea SEI Dondușeni a SA „Moldtelecom”, str. Mihai Eminescu, 13 și clădirea SRL „Molgranium”, str. Hajdeu, 113;

Protecția și salvarea operativă. Limitarea extinderii factorilor destabilizatori și distructivi, evacuarea populației și bunurilor materiale din zona pericolului, salvarea sinistraților, acordarea ajutorului medical și material;

Restabilirea. Planificarea și realizarea măsurilor în vederea restabilirii (reabilitării) elementelor economiei și mediului înconjurător, expuși acțiunii factorilor destabilizator și distructivi;

Instruirea populației, agenților economici și organelor de conducere. Obținerea cunoștințelor teoretice și abilităților practice de către populație, agenții economici și organele de conducere în domeniul planificării și realizării măsurilor necesare, activității în condiții de situații excepționale.

Lista surselor utilizate:

- Legea Republicii Moldova nr. 271-XIII din 09.11.1994 “Cu privire la protecția civilă”
- Legea Republicii Moldova nr. 267-XIII din 09.11.1994 “Privind apărarea împotriva incendiilor”
- Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 1076 din 16.11.2010 „Cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale”;
- Hotărîrea Guvernului nr. 249 din 04.05.1996 privind aprobarea Regulamentului cu privire la formațiunile nemilitarizate ale protecției civile;
- Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 22.02.03–94 din 22.12.1994 “Protecția populației. Principii de bază”;
- NCM C.01.11 – 2014 „Norme de proiectare a remizelor de pompieri”;
- Planul de amenajare a teritoriului național, vol. 11 „Protecția populației în situații excepționale”;
- „Analiza situațiilor excepționale posibile la nivelul raionului Dondușeni și impactul lor asupra populației, economiei și mediului ambiant”, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI, 2015;
- "Planul de protecție civilă a orașului Dondușeni";
- "Катастрофы и человек", Воробьев Ю.Л., Москва, "АСТ-ЛТД", 1997 г.

19. Protecția mediului

Cuprinsul compartimentului

- 19.1. Caracteristica generală natural-climatică și ecologică a amplasării orașului Dondușeni, r-nul Dondușeni, Republica Moldova.
- 19.2. Caracteristica principalelor tipuri și surse de impact asupra mediului.
- 19.3. Măsuri pentru ameliorarea stării mediului.
- 19.4. Evaluarea complexă a situației existente a mediului.
- 19.5. Prognoza situației mediului ambiant

În acest compartiment, pe baza analizei ecologice este prezentată evaluarea impactului localității asupra mediului natural.

Temei pentru elaborarea compartimentului dat al Planului Urbanistic General al or. Dondușeni, r-nul Dondușeni au servit soluțiile urbanistice aplicate de către specialiștii INCP „Urbanproiect” în compartimentele relevante ale proiectului.

19.1. Caracteristica generală natural-climatică și ecologică a amplasării or. Dondușeni

Orașul Dondușeni, centrul administrativ al raionului Dondușeni, este situat în nordul țării, în apropierea căii ferate Bălți-Ocnița, la 197 km de capitala Republicii Chișinău la 48-13 / 28 / N 27o35 / 07 //. Conexiunile externe principale sunt furnizate de autostrăzile de importanță republicană R-8 Edineț-Otaci și R-12 Dondușeni – Drochia – Pelenia - M-5. Din punct de vedere geomorfologic, teritoriul descris mai sus intră în regiunea munților și a platoului moldovenesc de nord-est, în partea superioară a văii afluentului râului Cubolta.

19.1.1 Condițiile climaterice

Clima or. Dondușeni, raionul Dondușeni poate fi caracterizată ca temperat - continentală cu o mare amplitudine anuală a temperaturii aerului: vara călduroasă de lungă durată și iarnă relativ caldă și scurtă; cu o cantitate mică de precipitații, preponderent în timpul verii.

În funcție de condițiile meteorologice, or. Dondușeni face parte din a II-a zonă potențială de poluare a aerului cu următorii parametri:

Temperatura medie maximă a celei mai calde luni la orele 13 constituie (+25,8°C – iulie). Temperatura medie a lunii celei mai reci (-5,2°C- ianuarie).

Precipitațiile constituie 494 mm. Din care în perioada rece a anului (decembrie-martei) – 105 mm, în perioada caldă a anului (aprilie – noiembrie) – 389 mm.

Predomină direcția nord-vest a vântului (22%), calm (6%). Viteza medie a vântului - 3,8 m/sec. Viteza vântului 5% asigură - 9 m/sec.

Numărul mediu de ore solare pe an este de 2128 de ore. În termen de un an zile fără soare sunt de 71.

Caracterizat prin inversiuni de suprafață repetabile la 30%. Viteza vântului anotimpurile repetabilitate 0-4 m/sec. Adică, în atmosfera or. Dondușeni se crează condiții egale atât pentru dispersia poluanților, cât și pentru acumularea acestora.

19.1.2. Starea resurselor de apă se caracterizează prin următoarele date:

În partea centrală or. Dondușeni în preajma străzii C. Stamati și str. Independenței izvorăște un răuleț fără denumire care curge în partea de est și se varsă la distanța 71 km în r. Cubolta în apropierea satului Maramonovca. Este afluent de dreapta al râului Cubolta și are lungimea de 14 km. Principala sursă de alimentare a lui sunt izvoarele și precipitațiile. În lunca râului pe margina orașului este amplasat un bazin acvatic cu suprafața de 0,91 ha. Suprafața bazinului râului prezintă o câmpie deluroasă, străbătută de multe vâlcele și ravene adânci, deseori în formă de canioane, cotele absolute, cu pâlcuri de stuf și rogoz, uneori arbuști. Principalele surse de poluare sunt apele reziduale neepurate, gunoiștile neautorizate, valorificarea solului până la malul râului, lipsa filtrelor biologice, biodiversitatea săracă a ecosistemelor naturale nu asigură stabilizarea echilibrului ecologic. Lățimea fișiei riverane a râului trebuie să constituie nu mai puțin de 20 m pe ambele maluri, iar zonele de protecție – 500 m. Utilizarea economică a terenurilor în limita acestor zone trebuie să se efectueze cu respectarea unor măsuri, care să preîntâmpine poluarea și epuizarea resurselor de apă. Proprietarii și utilizatorii de terenuri, în terenurile destinate zonei de protecție a apei și a fișiei riverane, sunt obligați să respecte regimul de utilizare a acestor terenuri în conformitate cu legislația în vigoare.

19.1.3. Informații privind condițiile agro-solului ale teritoriului, procesele și fenomenele fizice și geologice nefavorabile, plantațiile verzi de uz comun, ariile naturale protejate de stat, depozitele de resurse minerale.

Acoperirea solului în conformitate cu regionalizarea agropedologică a teritoriului or. Dondușeni și terenurile agricole adiacente acestuia, se referă la zona cu cernoziomuri levigate, podzolite și soluri de pădure cenușii de silvostepă cu bonitate 79 de puncte, în timp ce bonitatea mediu ponderată a solurilor în raionul Dondușeni este 78 de puncte (Cadastrul funciar al RM). Conform clasificării solurilor pe bonitate, măsurată la fertilitatea naturală a solului și a datelor productivitatea agriculturii solurilor date se referă la clasa III, așa-numit sol „bun”. Utilizarea stratului de sol-vegetat are în principal caracter agricol.

Procesele și fenomenele fizico-geologice nefavorabile (prezența pantelor abrupte și a izvoarelor) sunt dezvăluite în Zona C.

Inundarea posibilă a teritoriului (nivelul ridicat al apelor subterane) este expusă zona B.

Divizarea teritoriului orașului în zone în funcție de gradul de folosință pentru construcții este prezentat în secțiunea "Situția hidrogeotehnică".

Structura speciilor de copaci și arbuști din or. Dondușeni este reprezentată de următoarele specii: plop, ulm, arțar, tei, mesteacăn, pin, molid, liliac, trandafir etc. Zona spațiilor verzi de uz comun și terenuri de sport ocupă 36.25 ha, care este 4,53% din teritoriul total al orașului. Asigurarea locuitorilor cu spații verzi de uz curent este de 35,2 m² / persoană.

Teritorii naturale protejate de stat nu există.

Resursele minerale lipsesc.

19.1.4 Poluarea de fond a aerului atmosferic.

Posturi staționare de monitorizare a aerului atmosferic în or. Dondușeni, r-nul Dondușeni nu sunt.

Poluarea de fond a bazinului atmosferic or. Dondușeni – favorabilă, deoarece concentrațiile de fond pentru toate substanțele constituie valori minime mai puțin de 0,5 CMA. ("Рекомендации по охране окружающей среды в районной планировке", М., 86г., anexa12).

19.2 . Caracteristica principalilor tipuri și surse de impact asupra mediului.

19.2.1. Aerul atmosferic.

Complexul de producere a orașului este format din cinci zone industriale, în care sunt amplasate 46 de întreprinderi industriale.

Principalele surse de poluare în oraș este transportul auto (18%), întreprinderile de depozitare (29%), întreprinderi cu destinație agricolă (15%), întreprinderi cu destinație petrolieră și chimică – 11%; industria de prelucrare a produselor alimentare (7%), industria ușoară (7%), întreprinderile mobiliere (4%), într. de construcții și reparații – (9%), și, de asemenea, obiectele comunale și cazangeriile (a se vedea tabelul de aplicații) .

1-00. Zone de producere sectorale.

Teritoriul zonei industriale este format din 7 întreprinderi cu un impact redus asupra mediului (clasele de pericol IV și V).

Principala întreprindere în acest domeniu este Fabrica de zahar " MAGD VEST" SRL (momentan nu funcționează).

Deasemenea și alte întreprinderi alimentare și agricole, precum și depozitele.

2-00. Grupul de întreprinderi sectorul „NORD”

Teritoriul zonei industriale este format din 13 întreprinderi cu un impact redus asupra mediului (clasele de pericol IV și V).

Întreprinderile din această zonă sunt cu destinație de transport, industria alimentară, industria chimică și petrolieră (SACG), reparație și depozitară.

În 23% din cazuri, întreprinderile nu dispun de o zonă de protecție sanitară, deoarece intră în zone rezidențiale și alte obiecte interzise la plasament.

3-00. Grupul de întreprinderi sectorul „CENTRU”

Teritoriul zonei industriale este format din 17 întreprinderi cu un impact redus asupra mediului (clasele de pericol IV și V).

Întreprinderile din această zonă sunt cu destinație: industria ușoară, produse alimentare, mobilă, transport, industria chimică și petrolieră (SACG), reparație și depozitare.

În 41% din cazuri, întreprinderile nu dispun de o zonă de protecție sanitară, deoarece intră în zone rezidențiale și a altor obiecte interzise de amplasat.

4-00. Grupul de întreprinderi sectorul „SUD”

Teritoriul zonei industriale este format din 5 întreprinderi cu un impact redus asupra mediului (clasele de pericol IV și V).

Întreprinderi de transport și agricultura, precum și depozite.

5-00. Grupul de întreprinderi sectorul „EST”

Teritoriul zonei industriale este format din 13 întreprinderi cu un impact redus asupra mediului (clasele de pericol IV și V).

Întreprinderi de transport și agricultură, chimice și petroliere (SACG), precum și depozite.

În 75% din cazuri, întreprinderile nu dispun de o zonă de protecție sanitară, deoarece intră în zone rezidențiale și alte obiecte interzise la plasament.

Cimitirul urban existent este situat în direcția nord-est, la o distanță de aproximativ 600 m de la hotarul orașului Dondușeni, pe terenurile com. Corbu, (a se vedea harta nr. 1 „Încadrarea în teritoriu”).

Toate obiectele aparțin clasei IV-V de pericol, cu ZPS 50-100 m și impact minor asupra mediului, cu excepția întreprinderilor comunale:

- cimitire - ZPS 300 m, pericol de clasa III;

- poligonul de colectare a deșeurilor - ZPS 500 m, clasa II de pericol.

Sursele principale de zgomot cu impact asupra mediului sunt fluxurile de transport auto și calea ferată.

Principalele surse de poluare a mediului sunt autostrăzile de transport cu intensitatea: str. Independenței (7922 mașini/zi), str. Ștefan cel Mare (4680 mașini/zi), str. Eminescu (3895 mașini/zi), str. D. Cantemir (2686 mașini/zi).

Numărul insuficient de locuri de parcare organizate, nivelul redus al organizării traficului și calitatea suprafeței drumurilor conduc la scăderea capacității deja reduse a rețelei rutiere, formarea ambuteiajelor, a poluării cu gaze și a altor fenomene negative, inclusiv creșterea nivelului accidentelor.

Proiectul prevede în perspectivă menținerea activității de producere, folosind tehnologii și utilaje avansate, fapt ce va reduce emisiile și impactul asupra aerului atmosferic.

Regulamentul de folosire a teritoriului zonelor de protecție sanitară a terenurilor întreprinderilor industriale și obiectelor comunale, resurselor funciare, zone de protecție a apelor, zonele de protecție sanitară a surselor subterane de alimentare cu apă, se determină în conformitate cu legile, regulamentele și alte documente în vigoare: CH 245-71- «Санитарные нормы проектирования промышленных предприятий», Codul Funciar al Republicii Moldova № 828 din data de 25.12.1991 (*Reeditată pe data de 04.09.2001), Legea nr. 272 din data de 23.12.2011. “Apele”, Lege Nr.440-XIII din 27.04.1995 “Cu privire la zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă”, Lege nr.N 209 din data 29.07.2016 privind deșeurile (a intrat în vigoare de la data de 23.12.2017, în afară de art.62, care se pune în aplicare începând cu 1 ianuarie 2020), Санитарная очистка и уборка населенных мест, Справочник, М. Стройиздат, 1990, Regulamentul privind cimitirele, aprobat de Guvern din RM № 1072 din 22.10. 1998.

În conformitate cu Codul Funciar (articolul 83), confiscarea unor terenuri agricole deosebit de valoroase situate în bazinele hidrografice și pe pante cu o înclinație de până la 3 grade, precum și terenurile cu scop natural de fertilitate estimat mai mare de 60 din circuitul agricol pentru nevoile de stat și publice se efectuează în cazuri excepționale doar prin Hotărârea Guvernului.

Conform Regulamentului cu privire la cimitire (p.4) și normativul sanitar (CH 245-71) zona de protecție sanitară de la cimitir până la marginea zonei rezidențiale este 300 m. După închiderea cimitirului, la 15 ani după ultima înmormântare, lățimea zonei de protecție sanitară poate fi redusă la 100 m cu o argumentare sanitară - igienică. Pe terenul zonei de protecție sanitară cimitirului se interzice construcția oricărui obiect.

19.2.2. Resursele de apă

Alimentarea cu apă.

Aprovizionarea centralizată cu apă în or.Dondușeni pentru cerințele menajere și producere industriale se realizează printr-o captare de apă subterană situată în partea de est a orașului. În prezent, trei sonde sunt exploatate în mod constant, 2 sonde sunt în rezervă. 2-ua sunt situate în microraioul fabricii de zahăr. Calitatea apei arteziene corespunde cerințelor normativelor sanitaro-microbiologice. Instalațiile prizei de apă și grupul de sonde supterane sunt protejate de-a lungul perimetrului I a zonei de protecție sanitare. Lungimea rețelelor de alimentare cu apă constituie 40,9 km. Sistemul a fost dat în exploatare în anul 1976 (sectorul centru) și în a. 1957 (sectorul 118

microraiionului fabricii de zahăr). La sistemul de apeduct sunt conectate 17 instituții publice, 55 unități economice, 4257 concumatori individuali. Volumul de apă prelevat din sonde constituie 139,5 mii m³, consum de apă furnizată - 87,5 mii m³. În anul 2014 au efectuat lucrările primei etape a proiectului de reconstrucție și extindere a conductei de apă (IP „ACVAPROIECT”a.2006.)

O parte din populația folosește surse de apă descentralizate - din fântâni de mină, aflate în utilizare publică și privată. Fântânile sunt situate în zona construită în majoritatea cazurilor fără asigurarea zonelor sanitare. Regimul apelor freatice este variabil și deseori depinde de condițiile climatice. Debitul fântînilor de mină este de 0,1-0,5 l/s. Din lipsa de strat impermeabil aceste ape pot fi contaminate bacteriologic.

Sistemul de canalizare

Sistemul existent de canalizare este împărțit în 2 bazine de evacuare a apelor uzate. Primul bazin include în principal sectorul «Centru». Aceste ape uzate de la casele de locuința multi-etajate (4100 de persoane) și casele individuale (350 de persoane) sunt transportate la stația de pompare, din care se evacuiază la stația de epurare biologică cu capacitatea de 2400 m³/zi.

Bazinul secundar de canalizare constituie sectorul de locuință „Vest” (1700 de persoane) a microraiionului fabricii de zahăr din care apele uzate sunt deversate în câmpurile de filtrare. Apele uzate acumulate în haznale sunt transportate cu transportul specializat GAZ-53AC la stația de epurare sau gunoiștea orășânească.

Stația de epurare se află în stare de reconstrucție, însă din lipsa surselor financiare, lucrările nu sunt finalizate conform proiectului “Reconstrucția stației de epurare a apelor de reziduale și a rețelelor de canalizare din or.Dondușeni” (Urbanproiect a. 2006 obiect nr.15192) și nu poate fi dată în exploatare.

19.2.3 Resurse funciare.

Terenurile orășenești, la care legislația include toate terenurile în limitele orașului, constituie baza specială pentru dezvoltarea urbanizării și plasarea tuturor tipurilor de construcții.

Pentru a asigura un control eficient asupra utilizării raționale a zonelor urbane, a fost efectuată zonarea zonelor de pe teritoriul orașului, ținând cont de documentația funciară și cadastrală.

Din suprafața totală a or. Dondușeni pe o suprafață de 801,04 ha dintre care 4,54 % din teritoriul orașului este ocupat de terenuri publice 24,99 % dezvoltarea rezidențială 1,25% servicii comunale 4,53% zonă cu spații verzi, centuri forestiere și terenuri de sport 0,1% terenuri cu destinație specială 44,66 % terenuri industriale și de transport 18,93% teren agricol 0,51% suprafață a apei 0,6% alte terenuri.

Sursele de de impact asupra resurselor funciare ale orașului sunt: alocarea terenurilor pentru construcții, parametrii presupusei încălcări a teritoriului în procesul de construcție și exploatare a instalațiilor, procese fizice și geologice nefavorabile: procesele de eroziune a pantelor rampelor în urma ploilor torențiale, precum și deversările accidentale de substanțe poluante.

19.2.4 Protecția solului împotriva poluării cu deșuri.

Starea sanitară a solurilor urbane este afectată de cantitatea și de consumul de deșuri de producție generate și acumulate, incluzând incineratoarele de deșuri neautorizate, structura și caracterul lor de localizare.

Curățarea sanitară a teritoriului orașului și colectarea de deșuri menajere solide este gestionată de întreprinderea municipală «Apă-Canal Dondușeni».

Depozitarea deșeurilor menajere solide (DMS) se efectuează la un depozit de deșuri al orașului neautorizat cu o suprafață de 1,5 hectare, situată în sectorul "Vest", pe una din hărțile câmpurilor de filtrare ale fostei fabrici de zahăr, la o distanță de aproximativ 900 m față de dezvoltarea rezidențială existentă. În serviciul municipal al primăriei orașului sunt înregistrate

deșeurile menajere solide (DMS) generate în cursul anului ca rezultat al activității de viață a locuitorilor orașului (10300 de persoane). În ceea ce privește situația existentă (pentru anul 2017), masa depozitată a deșeurilor este de 2100 de tone. În oraș nu se efectuează colectarea separată a gunoiului la punctele primare de colectare a deșeurilor.

Întreprinderile industriale care funcționează în prezent, transportă propriile deșeuri către depozitul de deșeuri cu transportul personal, deșeurile cu clasa de pericol III și IV, care pot fi depozitate împreună cu deșeurile menajere solide.

Deșeurile toxice generate de întreprinderi, reprezentate de lămpile fluorescente uzate, sunt depozitate pe teritoriile întreprinderilor în zone special amenajate.

Deșeurile medicale sunt dezinfectate și eliminate de instituțiile medicale în conformitate cu reglementările speciale.

Limitele restricțiilor sanitare și de mediu pentru obiectele cu diferite destinație sunt prezentate în desenul "Protecția mediului. Restricții sanitare și de mediu".

19.3. Măsurile pentru ameliorarea stării mediului

În scopul diminuării poluării mediului și ameliorării stării sanitare și ecologice în proiect sunt prevăzute următoarele măsuri:

Aerul atmosferic:

- eliminarea și transformarea întreprinderilor ce afectează zonele rezidențiale și spitalele pentru copii;
- optimizarea și repararea rețelei de drumuri;
- utilizarea unor procese tehnologice moderne, echipament tehnologic și cu îmbunătățirea performanțelor ecologice;
- folosirea producției ecologice, ne oferă o reducere semnificativă a emisiilor de poluanți;
- formarea noilor întreprinderi și reconstrucția întreprinderilor existente care asigură reducerea emisiilor până la standardele sanitare;
- monitorizarea stării tehnice și exploatarea instalațiilor pentru epurarea gazelor la întreprinderile existente.
- Se prevede lichidarea depozitului de combustibil al SRL "TIREX – PETROL" (poz. după PUG – 3-15) și reprofilarea teritoriului ca spațiu socio-comercial.
- Există cinci teritorii de rezervă pentru industrie (TR1 – TR3, TR5 – TR6) (în zonele: Vest, Nord, Centru, Sud).
- Proiectul prevede un drum de ocol.

Resurse acvatic:

- instalarea fâșiei riverane al râulețului de-a lungul limitei de inundație, dar nu mai puțin de 20 m;
- fișiiile riverane de protecție a râulețului și iazului de plantat cu arbori și arbuști hidrofilii;
- de respectat regimul de gestionare în zonele de protecție a apei, precum și condițiile de deversare a apelor uzate în cursurile de apă în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova;
- înlocuirea haznalelor permeabile cu impermeabile;
- efectuarea inventarierii și pașaportizarea fântânilor de mină și luarea măsurilor necesare pentru a îmbunătăți calitatea apei potabile;
- extinderea rețelelor de alimentare centralizată cu apă potabilă ;
- reconstruirea stației de epurare apelor uzate;
- extinderea rețelelor de canalizare, inclusiv redirecționarea apelor menajere a sectorului de „Vest” la stația de epurare orașului.

Resurse funciare, spații verzi, soluri, gestionarea deșeurilor.

- Amenajarea terenurilor întretăiate cu râpi prin plantarea cu vegetație de arbori și arbuști.
- Creșterea suprafețelor orașenești a spațiilor verzi pentru folosință generală.

- Amenajarea eliminării organizate a apelor de suprafață pe pante abrupte pentru a preveni dezvoltarea scurgerilor de suprafață și a râpilor.
- Lichidarea depozitelor de gunoi nesanctionate.
- Amenajarea și autorizarea poligonul de deșeuri menajere solide.
- Organizarea colectării selectivă a deșeurilor menajere solide în containere cu capac montat pe suprafețe betonate speciale cu transportarea anterioară la o platformă intermediară situată în limitele orașului la stația autorizată și amenajată pentru depozitarea deșeurilor solide.
- Crearea, în conformitate cu Strategia de gestionare a deșeurilor în RM pentru perioada 2013-2027, a celei de-a opta regiune (raioanele Briceni, Ocnița, Edineț, Dondușeni) a unui depozit de deșeuri regional pentru sortarea și prelucrarea deșeurilor.

19.4 Evaluarea complexă a situației existente a mediului

Starea bazinului atmosferic.

Starea bazinului atmosferic, ținând cont de impactul uman conform ”Рекомендации по охране окружающей среды в районной планировке”, Москва, 1986г., Anexa 12, pag. 120 este în general favorabilă și parțial favorabilă, deoarece se caracterizează prin poluare de fon redusă, număr mare de zile însorite, prezența întreprinderilor din clasa IV-V de poluare sanitară.

Sursa principală de poluare a aerului atmosferic în or. Dondușeni sunt întreprinderile cu destinație agroalimentară și transport.

Sursele principale de zgomot cu impact asupra mediului sunt fluxurile de transport auto.

Privind starea resurselor de apă.

Resursele de apă ale orașului sunt poluate, aceasta se lămurește prin gradul ridicat al impactului uman.

Principalele surse de poluare ale apelor de suprafață și a apelor subterane sunt scurgerile necanalizate din gospodăriile localității, haznalele din sectorul privat și clădirile publice, gunoiști neautorizate, apele de ploaie și meteorice, precum și contaminarea generală a teritoriului orașului. Calitatea apei din râulețe nu corespunde cerințelor sanitar-igienice, precum și cerințelor pescicole.

Apa din fântinile de mină nu corespunde cerințele GOST și standardelor sanitare stabilite (HG RM No. 934 din 15 August 2010).

Calitatea apei consumate în fântinile arteziene nu respectă normele sanitare stabilite.

Condiții tehnico-geologice după gradul de favorabilitate pentru construcți.

Condițiile tehnico-geologice după gradul de favorabilitate pentru construcții sunt evaluate ca favorabile pentru construcții (zona A ocupă circa 67 % din teritoriul) și condițional favorabilă pentru construcții (zona B, C și D ocupă circa 33 % din teritoriul).

Starea solului, luînd în considerare impactul uman.

Starea învelișului de sol în cazul depozitării deșeurilor în locuri care nu respectă standardele sanitare și cerințele de mediu (depozitele de deșeuri neautorizate) este evaluată vizual ca nefavorabilă.

Asigurarea locuitorilor cu spații verzi publice

Asigurarea existentă a locuitorilor cu spații verzi, care este de 35,2 m²/ persoană, la rata de furnizare spațiilor verzi pentru locuitorii din localitățile cu o populație de până la 20 mii de persoane nu mai puțin de 10 m²/ persoană. (NCM B. 01.05.: 2016) este evaluată ca favorabilă.

19.5 . Prognoza situației mediului ambiant.

Aerul atmosferic.

Diminuarea nivelului poluării bazinului atmosferic este posibilă în condițiile restabilirii și menținerii proceselor de autoepurare, proprietatea aerului atmosferic de a se epura:

Reprofilarea depozitului de combustibil a firmei SRL "TIREX - PETROL" (poz. pe PUG – 3-15) în spațiu locativ și socio-comerciale:

Fabrica de zahar фирма SRL „MAGD VEST” (poz. pe PUG 1-01); Întreprindere de colectare a cerealelor SRL „MOLDGRANUM” (poz. pe PUG 3-12);

Planul general prevede zone de rezervă pentru dezvoltarea industrială, care vor reduce presiunea antropogenă asupra dezvoltării rezidențiale a centrului orașului, și anume:

- 1-00. Zone de producere sectorale: TR-5 - întreprinderile cu zonă de protecție sanitară de 50 m;

- 2-00. Grupul de întreprinderi sectorul „NORD”: - TR-6 - întreprinderile cu zona de protecție sanitară de 50 m;

- 3-00. Grupul de întreprinderi sectorul „CENTRU”: - TR-3 - întreprinderile cu zona de protecție sanitară de 100 m;

- 4-00. Grupul de întreprinderi sectorul „SUD”: - TR-1 și TR-2 - întreprinderile cu zona de protecție sanitară de 100 m.

Construcția drumului de ocolire, punerea în aplicare a principalelor legături de transport între raioanele orașului; repararea și îmbunătățirea străzilor vor îmbunătăți starea ecologică a orașului.

Resursele de apă.

Realizarea proiectelor privind reconstrucția stației de epurare a apelor uzate, extinderea rețelelor de alimentare centralizată cu apă și canalizarea va îmbunătăți calitatea apei potabile distribuită consumatorilor și va avea un impact pozitiv asupra sănătății populației.

Dezvoltarea pe termen lung a rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare va îmbunătăți starea de sănătate generală în mediu și va reduce poluarea resurselor de apă.

Curățirea regulată a toaletelor și haznalelor, precum și lichidarea gunoiștilor neautorizate, înlocuirea haznalelor permeabile cu cele impermeabile va reduce poluarea resurselor de apă și a solului.

Punerea în aplicare a măsurilor de protecție a apelor propuse în acest proiect va permite reducerea impactului uman asupra resurselor de apă.

Resurse funciare.

Punerea în aplicare a măsurilor necesare pentru protecția inginerică a orașului (alunecări de teren și eroziune, măsuri de reglementare a scurgerilor de suprafață privind prevenirea posibilelor zone inundabile inundate exclus și relieful pantelor abrupte) proiectele de lucru compuse special, ținând seama de condițiile locale inginerico-geologice și condițiile climatice locale din zona protejată va reduce din terenul agricol pentru nevoile de utilizare neagricolă și va permite amplasarea de noi clădiri și în zonele alocate condițional nefavorabile pentru construcții.

Gestionarea deșeurilor .

Eliminarea depozitelor de deșeuri neautorizate, reciclarea și stocarea temporară a deșeurilor menajere solide, pe tipuri în recipiente metalici, cu capac instalat pe terenuri amenajate de beton, în funcție de tip (în proiect - 3813,53 tone / an), cu exportul ulterior către o platformă intermediară autorizată de transfer a deșeurilor și în continuare, la depozitul regional de sortare și reciclare a deșeurilor pentru raioanele Briceni, Ocnița, Edineț, Dondușeni (Strategia de Gestionare a Deșeurilor în Republica Moldova pentru perioada 2013-2027) va preveni poluarea solurilor.

Zone verzi.

Creșterea zonelor verzi de uz comun până la 82,47 hectare, care va fi 10,17% din suprafața totală a orașului ne va permite să asigurăm locuitorii cu spații verzi la 74.9 m²/persoană. Formarea cadrului ecologic prin îmbunătățirea teritoriului zonelor de protecție a apei ale afluentului drept al râului Cubolta, precum și o creștere a suprafețelor zonelor comune verzi vor conduce la o optimizare a stării mediului înconjurător .

Concluzii:

Combinăția rațională a activităților economice cu măsurile de mediu care oferă funcții recreative și igienico-sanitare va duce la optimizarea mediului de habitat ecologic curat și durabil în timp.

Lista întreprinderilor și restricții sanitare

Tabelul nr. 19.1

№ d/o	№ explicații PG	Denumirea obiectului	Situația existentă			Termenul de de calcul (Perspectivă)		
			Dimensiuni a zonei de protecție sanitară (ZPS), m	Prezența zonei locative în ZPS (+)	Activitatea	Măsuri	№ explicații PG	Dimensiunea zonei de protecție sanitară (ZPS), m
		A. Dotări -Activitatea Politică, Administrativă, Judiciară						
1.	A-21	Pompieri					A-21	ZPS – 50 m La NV până la spațiul locativ.
2.	A-22	Tipografie			Nu funcționează		A-22	Pe alocuri până la spațiul locativ.
		C. Dotări -Învățământ						
3.	C-10	Școala auto a I.S. (Centru de pregătire a specialiștilor pentru armata	100	+			C-10	Pe alocuri până la spațiul locativ.

		națională						
		D. Dotări -Ocrotirea Sănătății și Asistența Socială						
4.	D-6	SRL „DONVET” (Serviciul Sanitar Veterinar	50	+			D-6	Pe alocuri pînă la spațiul locativ.
5.	D-7	Santehmontaj	50	+			-	-
6.	D-8	Clinica veterinară	100	+			D-9	Pe alocuri pînă la spațiul locativ.
		F. Dotări -Infrastructur a Transportului						
7.	F-1	Stația auto Dondușeni	25				F-1	ZPS – 25 m
8.	F-2	Gara Dondușeni, Calea ferată	100				F-2	ZPS – 100 m
		G. Dotări -Comerț și						

		Alimentația Publică						
9.	G-15	SRL „NORDAGROS ERVICE”	50				G-15	ZPS –50 m
		I. Dotări -Întreprindere Comunale						
10.	I-1	I.M. Apa-Canal Dondușeni	50	-			I-1	ZPS –50 m
11.	I-2	Castel de apă	R-20	-	я		I-2	R-20
12.	I-3	Rezervor de apă subterană - 2 ед	100	-			I-3	ZPS –100 m
13.	I-4	Stație de pompare a apelor potabile - 3 ед	d-30 R-15				I I-4	d-30 R-15
14.	I-5	Fântină arteziană - 6 ед	d-30 R-15				I-5	d-30 R-15
15.	I-6	Stație electrică	20				I I-6	ZPS –20 m

		110kW - 2 ед						
16.	I-7	Garaje - 12 ед	25	+			I-7	Pe alocuri pînă la spațiul locativ.
	1-7		-				1-7	Pe alocuri pînă la spațiul locativ.
17.	I-8	Transformator electric - 16 ед	20				I-8	Pe alocuri pînă la spațiul locativ.
18.	I-9	Cazangerie- 4 ед	50	+			I-9	Pe alocuri pînă la spațiul locativ.
19.	I-10	Depozit	50	+			I-10	Pe alocuri pînă la spațiul locativ.
20.	I-11	Cimitir (Vechi)	100				I-11	ZPS –100 m
21.	I-13	Poligon de colectarea deșeurilor	500				I-12	ZPS –500 m
22.	I-14	Stație de pompare a apelor uzate	R-20				1,14	R-20
	I-14		R-15				1-14	R-15
	I-14		-				1-14	R-15
	I-14		-				1-14	R-15
23.	I-15	Stație de						

		principale de distribuție a gazelor	50				1-15	ZPS –50 m
24.	I-16	Stație de epurare a apelor uzate	200				1-16	ZPS – 200 m
		Drumuri :						
25.	R 8	Drumuri publice naționale (Frontiera cu Ucraina) - Edineț - Otac	50				50	
26.	R 12	Drumuri publice naționale R 12 - R 8 - Dondușeni - Drochia - Pelinia - M 5	50				50	
27.		Cimitir (din afara orașului)	300		(în frontieră orașului)		300	
		Zone de producere						

		sectorale:						
	1-00	Grupul de intreprinderi sectorul „VEST”						
28.	1-01	Fabrica de zahar "MAGD VEST"SRL	100	-	Nu activ.	De prevăzut zona verde de 20 m lățime. (CH 245-71, p.2.12)	1-01	ZPS – 100 m La SE pînă la spațiul locativ.
29.	1-02	Intreprindere de colectare a vitelor și păsărilor	100	-	Nu activ.		1-02	ZPS –100 m
30.	1-03	I.I."SCORPION MATRENCIUC"	50	-	Activ.		1-03	ZPS –50 m
31.	1-04	Fabrica de pîne I.I." CRISTAL SCUTARI"	50	-	Activ.		1-04	ZPS –50 m
32.	1-05	Intreprindere de colectare a fructelor SRL"DONPRO DCOM"	50	-	Nu activ.		1-05	ZPS –50 m
33.	1-06	Frigider SRL"DONPRO DCOM"	50	-	Activ.		1-06	ZPS –50 m

34.	1-07	Frigider SRL "CLIMIUTANU AGRO"	50	-	Activ.		1-07	ZPS –50 m
	2-00	Grupul de intreprinderi sectorul „NORD”						
35.	2-01	SA"BAZA AUTO NR.9"	100	-	Activ.		2-01	ZPS –100 m
36.	2-02	SA „DRUMURI EDINET” Sectorul Dondușeni	100	-	Activ.		2-02	ZPS –100 m
37.	2-03	SACG A I.M"TIRES PETROL	50	-	Activ.		2-03	ZPS –50 m
38.	2-04	Cooperativă de consum "UNIVERSCOO P"	50	-	Nu activ.		2-04	ZPS –50 m
39.	2-05	SRL "ARION- DON"	50	-	Nu activ.		2-05	ZPS –50 m
40.	2-06	Depozit de materiale de construcție a P.F. "MACOVEI D"	50	-	Activ.		2-06	ZPS –50 m

41.	2-07	Baza de producere și depozitarea a SA" Retele electrice de tensiune inalta Nord-Vest"	50	-	Activ.		2-07	ZPS –50 m
42.	2-08	SA"RED -NORD"SUBFI LIALA DONDUSENI DE RETELE ELECTRICE DE DISTRIBUTIE	100	+	Activ.		2-08	ZPS –100 m; La S și SE pînă la spațiul locativ.
43.	2-09	SA "RED- NORD" ELECTRICE	50	-	Nu activ.		2-09	ZPS –50 m
44.	2-10	Asocitatea de achizitii și colectare	50	+	Nu activ.		2-10	ZPS –50 m
45.	2-11	Baza de colectarea a animalelor	100	+	Nu activ.		2-11	ZPS –100 m; La SE pînă la spațiul locativ.
46.	2-12	SA"ELECTRON CON"	50	+	Nu activ.		2-12	ZPS –50 m; La SV, S și SE pînă la spațiul locativ.

47.	2-13	Depozit de materiale a "COOPERATIV EI DE CONSUM"	50	+	Nu activ.		2-13	ZPS –50 m; La S și SE pînă la spațiul locativ.
	3-00	Grupul de întreprinderi sectorul „CENTRU”						
48.	3-01	SRL"EDINET GAZ" Filiala Donușeni Gaz	50	-	Activ.		3-01	ZPS –50 m
49.	3-02	LI "PREPELITA V."	100	-	Organiz.		3-02	ZPS –100 m
50.	3-03	SRL" FRIMEX" I.M.	50	-	Organiz.		3-03	ZPS –50 m
51.	3-04	Depozit de garaje	50	-	Nu activ.		3-04	ZPS –50 m
52.	3-05	Baza de depozitare Apa Canal	50	-	Nu activ.		3-05	ZPS –50 m
53.	3-06	Hala de producere a mobilei a P.F. "BODORINIU"	50	-	Nu activ.		3-06	ZPS –50 m
54.	3-07	SRL" MOLDTE	50	-	Organiz.		3-07	ZPS –50 m

		XGRUP”						
55.	3-08	I.I."NAVROTC HI"	50	-	Activ.		3-08	ZPS –50 m
56.	3-09	"ETNAV ANG HELI "	50	-	Activ.		3-09	ZPS –50 m
57.	3-10	Stație de reparația auto	25	+	Activ.		3-10	ZPS –25 m; La NV, S și SV până la spațiul locativ.
58.	3-11	Baza de carbune	100	-	Activ.		3-11	ZPS –100 m
59.	3-12	Intreprindere de colectare a cerialelor SRL"MO LGRA NUM"	100	+	Activ.	De prevăzut zona verde de 20 m lățime. (CH 245-71, p.2.12)	3-12	Pe alocuri până la spațiul locativ.
60.	3-13	Depozit de materiale construcții a SRL"LARIDON LUX"	50	-	Activ.		3-13	ZPS –50 m
61.	3-14	Atelier de timplarie a P.F."LOTOTCHI	50	+	Activ.		3-14	ZPS –50 m; c B и IOB - La E și SE

		A."						pînă la spațiul locativ.
62.	3-15	Baza petroliera a SRL "TIREX PETROL"	100	+	Nu activ.	Reorganizare în spații locative și socio-comerciale	-	Întreprinderea este lichidată
63.	3-16	„PUNTO AZZURO" ICS	50	-	Activ.		3-16	ZPS –50 m
64.	3-17	SACG A SRL "FEBUS"	50	-	Activ.		3-17	ZPS –50 m
	4-00	Grupul de întreprinderi sectorul „SUD”						
65.	4-01	Întreprindere de colectarea a cerealelor SRL "CLIMAUTCANUL" S.C	100	-	Activ.		4-01	ZPS –100 m
66.	4-02	Depozit APL	50	-	Organiz.		4-02	ZPS –50 m
67.	4-03	Fridider a P.F." GORCEVG I."	50	-	Organiz.		4-03	ZPS –50 m
68.	4-04	Depozit APL	50	+	Organiz.		4-04	Pe alocuri pînă la spațiul locativ.
		Stație de						

69.	4-05	deservire a tehnica și spălătorie auto a PF."DUDNIC A."	25	-	Activ.		4-05	ZPS –25 m
	5-00	Grupul de întreprinderi sectorul „EST”						
70.	5-01	SACG A SRL" DERANG PLUS"	50	-	Activ.		5-01	ZPS –50 m
71.	5-02	Depozit APL	50	+	Nu activ.		5-02	Pe alocuri pînă la spațiul locativ.
72.	5-03	Adenția Moldsilva	25	+	Activ.		5-03	Pe alocuri pînă la spațiul locativ.
73.	5-04	I.I."ARA	25	+	Activ.		5-04	Pe alocuri pînă la spațiul locativ.
		Rezervă teritoriu:						
74.	1-00	Grupul de întreprinderi						

		sectorul ă „VEST”						
75,	TR-5	Adiacent cu fabrica de zahar (poz. după PUG – 1-01), str. Livitchi					TR-5	ZPS –50 m
	2-00	Grupul de intreprinderi sectorul „NORD”						
76.	TR-6	Adiacent cu firma SA "RED- NORD" ELECTRICE (poz. după PUG – 2-09)					TR-6	ZPS –50 m
	3-00	Grupul de intreprinderi sectorul „CENTRU”						
77.	TR-3	Adiacent cu firma I.I."NAVROTC HI" (poz. după PUG – 3-08)					TR-3	ZPS –50 m

	4-00	Grupul de întreprinderi sectorul „SUD”						
78.	TR-1	Adiacent cu drum str. Independenții R 12					TR-1	ZPS –50 m
79.	TR-2	Adiacent cu firma Intreprindere de colectarea a cerialelor SRL "CLIMAUTCA NUL" S.C					TR-2	ZPS –100 m
<p>P.S. La întreprinderile existente, a căror zonă de protecție sanitară corespunde diferenței sanitare pînă la cartierul rezidențial, nu se admite extinderea și amplasarea secțiilor/ întreprinderilor noi fără acordul serviciilor vizate, în conformitate cu legislația în vigoare (serviciul sanitar și ecologic) și se argumentează prin calcule impactul de zgomot estimat și poluarea atmosferei.</p>								

**20. Indicatorii tehnico-economici de bază al
Planului urbanistic general al oraşului Donduşeni**

Nr d/ o	Indicatorii	Unitatea de măsură	Anul de bază 2017	Perioada de calcul 2032
1	2	3	4	5
	Populația			
1.	Numărul populației	mii. loc.	10,3	11,0
2.	Densitatea populației	loc. /ha	13	14
3.	Structura pe vîrstă a populației:			
	- pînă la vîrsta aptă de muncă	mii loc.	1,45	2,09
	- în vîrsta de muncă	mii loc.	6,31	6,53
	- peste vîrsta de muncă	mii loc.	2,54	2,38
4.	Numărul de familii și de locuitori solitari	mii	4,4	4,6
5.	Numărul populației ocupate, inclusiv:	mii loc.	2,59	4,20
	- în sfera de producere	mii loc.	1,01	1,50
	- în sfera prestări servicii	mii loc.	1,3	2,2
	- în alte domenii	mii loc.	0,28	0,50
6.	Structura pe sex a populației:			
	- femei	mii loc.	5,6	5,98
	- bărbați	mii loc.	4,7	5,02
	Teritorii			
7.	Aria totală a teritoriului în limita localității	ha	801,04	811,16
	inclusiv zone:			
	locative	ha / %	200,14/24,98	228,46/28,16
	- locuințe individuale cu loturi	ha / %	173,47/21,65	187,28/23,08
	- blocuri cu multe apartamente	ha / %	26,68/ 3,33	41,18/5,0,8
	- industriale, comunale și depozitare	ha / %	217,24/27,12	241,66/29,79
	- zona centrală și alte funcțiuni de interes public	ha / %	36,33 /4,54	59,05/7,28
	- peisagistice, de agrement	ha / %	36,25/4,53	81,27 / 10,02
	- de transport și ale infrastructurii edilitare	ha / %	140,53/17,54	161,42/19,90
	- zona suprafeței acvatice	ha/%	4,1/0,51	4,1/0,51
	- zona gospodăriilor comunale, cimitire	ha/%	10/1,25	10 /1,23
	- cu altă destinație	ha / %	156,44/19,53	25,20 / 3,11
8.	Revine la un locuitor	m ² / loc.	777	742
	Fondul locativ			
9.	Fondul locativ, inclusiv	mii m ²	221,3	253,3
		mii ap. (case)	4,28	4,64
	- locuințe proprietate privată cu loturi	mii m ²	94,7	107,5
		mii ap. (case)	2,13	2,25
	- blocuri cu multe apartamente	mii m ²	126,6	145,8
		mii ap. (case)	2,15	2,39
10	Asigurarea medie a populație cu arie totală locuibilă	m ² / loc	21,5	23
11.	Necesarul de majorare a ariei totale	mii m ²	-	32,0
		mii ap. (case)	-	0,38

12.	Fondul locativ supus modificării	mii m ²	-	1,3
		ap. (case)	-	22
	Infrastructura socială			
13.	Instituții preșcolare	locuri	400	770
		locuri / mii loc.	39	70
14.	Școli generale	locuri	1660	2090
		locuri /mii loc.	161	190
15.	Spitale	paturi	120	165
		paturi /mii loc.	8	12
16.	Policlinici	vizite / zi	850	850
		vizite zi / mii loc.	33	31
17.	Întreprinderi de comerț	m ²	3032	3630
		m ² /mii loc.	294	300
18.	Azil pentru bătrâni și invalizi	locuri	30	132
		locuri / mii loc.	3	12
19.	Terenuri sportive	ha	2,6	8
		ha/ mii loc.	0,25	0,7
20.	Săli sportive	m ²	-	880
		m ² / mii loc.	-	80
21.	Bazin	m ² supraf.	-	303
		oglanda apei/mii loc.	-	25
22.	Casă de cultură	locuri	927	968
		locuri / mii loc.	90	80
23.	Biblioteci	tom	82	82
		mii tom / mii loc.	8	7
24.	Hotel	locuri	20	73
		locuri / mii loc.	2	6
25.	Piață	m ²	440	440
		m ² /mii loc.	43	40
26.	Întreprinderi de alimentație	locuri	540	726
		locuri / mii loc.	52	60
	Infrastructura edilitară			
	Infrastructura de transport			
27.	Lungimea străzilor magistrale și drumurilor	km	50	60,2
28.	- inclusiv: de importanță orășenească	km	24	27,8
29.	- de importanță locală	km	26	32,4
30.	Densitatea străzilor	km / km ²	6,2	7,4
31.	Alimentare cu apă, inclusiv:	mii m ³ / zi	1,7	2,2
	- potabilă și on scopuri de gospodărire	mii m ³ / zi	1,5	1,7
	- in scopuri industriale	mii m ³ / zi	0,2	0,5
32.	Ape uzate canalizate	mii m ³ / zi	0,28	1,7
	canalizare menajeră	mii m ³ / zi	0,23	1,54
	canalizare industrială	mii m ³ / zi	0,05	0,16
33.	Volumul deșeurilor menajere	mii m ³ /an	10,2	18,2
34.	Utilizarea energiei electrice	MWh /an	14,8	22,5
	inclusiv:			
35.	- în scopuri comunale, menajere	MWh /an	10,4	16,8
36.	- în scopuri industriale	MWh /an	4,4	5,7
38.	Lungimea conductă de gaze de presiune medie	km	1,08	4,08
	Protecția mediului înconjurător			
39.	Asigurarea locuitorilor cu suprafețe înverzite	m ² /om	35,0	75,0

